

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును. 310522

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 12 తేది గురువారము } No. 226
నంబటము. ౮ } దుర్గతి నామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ చతుర్థి గౌర. } సంచిక. ౨౨౬

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు” రైస్ మెషిన్ రి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి.

బ్లాక్ స్టోను నూనెయుం త్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు నులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చునట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంలినిలానము, ఎంజిను మ్మదాను

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్ను ఆండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

రాహేవారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నశింపగలను. నులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహిని తైలము

పీసా 1-8 0-12-0.

తామర తైలము

కబ్బి 1-8 0-8-0

చంద్ర పాడి

కబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం దివ్య,

బొంబాయి . మదరాసు.

మిత్రమండలి గ్రంథములు - గుంటూరు.

ఈ నాల్గింటిని కొను వారికి ౧౨ అణాలుకే యిచ్చెదము. చందాదారులై నియమితముగ మా పుస్తకముల దీనిని కొనుగోరువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

౧. అనవాయోగము	రూ ౦-౧-౦	మహాత్మా గాంధీ కృతములు.
౨. మాధు కోర్టులు	౦-౧-౦	హిందీ మూలమునకు చక్కని
౩. ఆరోగ్యసాధనము	౦-౧-౦	యనువాదములు. హిందీ నభ్య
౪. వివర్ణము (జంగం కథ)	౦-౨-౦	సింహుడు కల్పంతోపయోగములు.

సంపాదకుడు,
కొల్లచల కృష్ణసోమయాజి, యం. ఏ. యల్. టి.

(3336)

(3081) “కల్పిత కట్టలు”

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగరైవ. 1-8 రూ 4-8-0.
దశమ కొనువాటి 1టి ఈ క్రితము పోస్తే నభ్యులు వేరే పలయువారు అర్హులతో ఒకరూపాయి అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అంతు కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. పెద్దాపురం, (గోదావరి జిల్లా) తెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: “ఇండస్ట్రీ” పెద్దాపురం.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య పటితవా

గ్రంథములో ఒక్క పత్రిక అయినను మరలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృత్యాల తెలిసింపబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. సబర్బుల సత్కారము శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపినధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుని శాయశక్తులకు ఇందు చేర్చబడినది. తైండింగులో నున్నది. ఇదికంటే రిజిస్టరు చేయబడిన ఆర్డరు పంపినవారికి యీ నెల 15 వ తేదీనాటి ప్రత్యేకములు వి. పి. గా. పంపబడును. ఎక్స్‌ప్రెస్ అక్కట లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రకారము కొలుకును, డి.ఎస్.ఎస్.ఎస్. కార్యసహాయమును ఉద్దేశించబడిన 3/4 లు చేత స్వల్పపుమేతు యివ్వబడుచున్న గాన 2. పి. యి తిరస్కరించి దండుగ కలగజేయుచుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అప్పువేసిన 2000 ప్రతులకును చాలవలకు ఆర్డరు వచ్చియున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

గూడూరి రామచంద్రరావు

సేవకసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మలయ చందనము.

గనేరియా

మధ్యమధ్య. పి.వి.కా.కా. పనిచేయు. ఎలుపు, కెంపు, పచ్చి, అను మూడు విధముల గాన గోగమును మూడు పూటలలో మాడ్చును. శ్రీల కనుజి వ్యాధులకు మద ఇది రాజోధము. (1252) దట్టి 1-కి వెల 2-4-0

2 చందినీ (మలయచందనమున కనుకాము) కోస్తు 2-0-0

శ్రీ పాద వారి సంఘాంగము

దుండలీ, కంకర్ల పంచాంగము అప్పులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందలు తెలిసినవే. పతి 1-కి 0-2-6; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పీ.పి. చేయవలెను. ఒకటి కవలయవారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము. క్రిందపదకున్న దొంగతన. గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయచోడరం. (గోదావరి)

కరవత్తిరిన కలములు

కవ్వము కలుగజేయని ఫౌంటేన్ కలములు (వ్రాసిన ఆనందము) వాడుకపేరు, పాక్షిక, ప్లామబద్ధ, హర్షవేరు, సెల్ఫ్‌బ్ల్యాస్, కంప్లెక్స్, చతురభరణ—అర్జును ఊయండి. గోబ్రదగ్గి, ప్రియవర్ణ, టిట్లీ కేయ, ముద్రాను.

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము 219

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి ఆరోగ్యనిగ్రహమార్తలను సేవించి చాలు. జాబితలు వ్రాయవారికి ఉచితము. త్వరచదును! వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆరోగ్యనిగ్రహయోగశాలము, బ్రాడ్వే, 28 మదరాసు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, యితరవస్తువులును, వాదను ఇచ్చినపుడు కోనివైకమాయావ్యవహారము ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, 25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్. గణన నాణ్యముగాను పూర్తి చేసిన సరియైన భరణకు తయారుచేసిన వికయించుటకు వుంచబడినది. తయారుచేసిన వాటిని అతి శీఘ్రముగ ఆర్డరు చేయవలెనని కోరుతున్నాము. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మానమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

ఇంకను శ్రమకర్తర లేదు

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, శాయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబుచే నువ్రసినదముగా తయారుచేయబడి "అనేక యోగ్యతాపత్రములు బడసిన మందుల వివరములు:—

1. సిల్వరు పౌడరు— ఇది రాచపుండ్లు మేనామలలు, ముఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకి దెబ్బలు మాన్పును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాఢముక్కులు ఇనుప ముక్కులు వగైరాలు ఆపరేషను లేకనే బయటకు తీయబడు పనికీకర్తము. కత్తికోట్లు వగైరాలున్న గోరువట్టు తామర కణుపువైపు గట్టి కర్పాణి మదమనూలుల వగైరాలు ఆమోఘముగా కుదురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి 5 రూపాయలు.

ఒక కేసుకు పావుతులం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరులోషను— ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు రక్తకాళమునండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకున్న వుపయోగించును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకకలన మీరే తెలియును. (8198)

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.

3. పామాకాటుకు మందు— ఒకబుడ్డి వెల రు. 1.

4. కాథియాల్ సులేమాన్— ఇది యోనాని కాత్తము ప్రకారముగా తయారుకాబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు నీరుకాయల దుండ కండ్లకల్లక యెండ మాడలే వుండుట మొదలగు యావత్తు కండ్లజబ్బులకు వ్యభాయోగము.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.

5. కలరా పూత్రలు— i మాత్రము 25 గల దట్టి 1-కి వెల 1 రూపాయ. ii లేజానీ ఫరాకు, అప్పున్న సీసా 0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు వాంతులు వగయిరాలకు ఆమోఘముగ పనిచేయును.

6. పార్శవునొప్పి వగైరా యావత్తునొప్పలకు మందు— వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు.

వైశదవారింపిన మందులన్నియు బర్మా వైశదేశముల పుంగీ అను ఒక మహాసీయనివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరువారు యీ క్రిందిచిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వైశదవారింపిన మందులు వుపయోగించు కథము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor,

South Vallur and Vuyyur Estates,

Thota-Vallur, Kistna District.

నగము వెలులు

అపరూపగ్రంథములు

(ఎ) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0

కర్త:—వి. నువ్వారావుపంతులుగారు. 8 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములున్నవి.

(అ) గృహవైద్యము రు 0-8-0

కర్త:—టి. లక్ష్మీకృతిగారు. ఇందుకంటే ఔషధముల కంటే నవ్యవైద్య గుణమిచ్చు నూరికావైద్యము.

(ఆ) బొబ్బిలియుద్ధము

మూడు పుస్తకములు రు 2-8-0

కొన్ని పుస్తకముల నిలవజే గొంతును సరిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50 మందికి మూలగ్రంథములు రు 1-0-0 మాత్రము. పోస్టుఖర్చులతో రు. 1-8-0 ల కియగలదును.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రమే

యీ తగ్గింపు వెలులు.

వలయువారు:—మేనేజరు:

కమలకుటీరము, తిరునల్గిళ్ళే - మదరాసు.

ఎల్క్యా బంగారు అలంకరణములు 150 X జుజు కట్టిన మేలు రకపు లక్ష్మీవిగ్రహము కలిగిన వడ్డ్యాణము 8-0-0 (వెండి 1/2 కానులదండరు 6 (వెండి 1/2 కానులదండరు 6 8 పేట గడియారం గొలుసు 8

రెండు పేట గడియారము గొలుసు 1-8 రు 2-0-0 గజులు కట్టిన జడనాగరం 1-8 1-4-0 సిక్కిల్ గడియారము 6-4-0, వెండి గడియారము 9-0-0 సిక్కిల్ నేలరకం 15-0-0, రావులయందు గంటను మాపునది 7-0-0, డిటో నాలుగు మూలలది 8-0-0-0 గడియారములతో కూర్చి వేటికి ఫరించు పట్టు గాని గొలుసు గాని కోరిన విధముగ వంపబడును.

వాడుకములకు కావలసిన సామానులు మావద్ద దొరకును కె. నాదముని అండు సన్ను. (2792) 164 చై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేది శరమున్న గునది లేయే సంవత్సర ఫలితములను శ్యాశక్తికి రిశింగులో నహా యెన్ని సంవత్సరములైనను శోధింపును నహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భూము, సంపాదనమున్న గుర్రాదళకావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఫిరంగిట, విశాఖపట్నంజిల్లా. (2291)

మరిన్ని గవనింతు.

యోగ్యతాపత్రములు 1943

(4) వైశాఖ శివినందుండు, దుర్గా మిడికల్ హాసువారి నులెహన్ డిప్యూ శివయోగింతుమంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. శిశువులను ప్రసరియాయెను.

శివార్ 14-8-22 రాజానరేంద్ర 55 జంగ్ లక్ష్మీ శివార్

Wonderful Leprosy Cure.

"కుష్మరోగ నివారణ"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది. అష్టవక్తృవ్యవస్థలను, ధృజాత్ర సహాయమునను, పాడలు, మచ్చలు మొదలగు మేహవ్యాధులను యాపుమాపును. వీర్యవృద్ధి కరీర కాంతి కలగజేయును, గుణములేదని బుజుర, చేసిన చోరు 116 లు బహుమానము పధ్యము లేదు. ఒక నెల దినములకంటే ముందుగా సరిపడు మందు వచ్చు రు 6-0-0.

రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాప్రయిటరు యం. నుజారెడ్డి గోపాలపురం, కొత్తపేటరోడ్డు గోదావరి జిల్లా.

The Right House for Watches & Clocks.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

గడియారము కొనువారికేమిగుల అందమైన శ్రీ రాధా కృష్ణుని పటముగల ఒక క్యాబినెటు ఇవ్వబడును.

సిక్కిల్ వెండి జేబుగడియారము. 15 గయజు, లెన్జ్ షేప్ (Lense Shape) ఫ్లగ్ రేడియం డియల్ (Black Kadium di-1) సెకండు మాపు ముల్లుతో (With Second Hand) మాపుకు మిగుల అందమైంది. మిక్కిలి మేలైన పదికేంపులు పెట్టబడినది. మేలైన లీకర్ మాక్ మెంటు గలది.

Ratna Lever (Best Lever Movement) వెల పాకింగు పోస్టేజ్ సహా రూ. 18-8-0.

దీనికి రెండుసంవత్సరములు గారంటీ యివ్వబడును. గారంటీసరము గడియారములతో పంపబడును. రేడియం లేక సాదా డయలుగలది. రూ 15-8-0 (8309)

మేలైన వెండిగడియారము రేడియం డయల్ గలది. 23/8

" " సాదా డయల్ గలది. 21/8

కావలసినవారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Ratna Watch Company 93, China Bazaar Road, Madras.

జూ బు లు

చామర్ల కోట

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 9:— 8.2.22 తేది రాత్రి శ్రీయుత డుద్దు పూడి అచ్యుత్యగారి ఆధిపత్యం క్రింద నుమారు ఒక వెయ్యిమంది ప్రజలతో దువ్వూరి నుబ్బగారు బహిష్కరణ చేసి అహబీదా బాదులో చేసిన కాంగ్రెసు తీర్మానములు వాలంటీర్లు చేసిన వనులు విఫలముగా గంభీరపన్యాసము యిచ్చి కాంతివైఙ్ఞం లో చేరవలసినది అని చెప్పగా 40 మంది సంతకముల చేసినారు.

ఉరవకొండ

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 9:— ఈనెల 6,7 తారీఖలయందు గుత్తిడిప్పి మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట 107 వ సెక్షన్ మేరకు 21 మంది విచారణచేయబడి అందులో ఎనిమిదిమంది శ్రీ గణపా చౌళ య్య, ఆరేటి గోవిందప్ప, మద్దిలేటి, బుగ్గప్ప, బి. బండయ్య, బో. మల్లేశప్ప, బుస్సనగారి నారాయణప్ప, గో. బక్షాసాబు కొనకొండ సంజీవప్ప, గార్లను జామీను యివ్వవని యడుగగా, వారు యేకకంఠముగా యివ్వమని చెప్పి కారాగృహ ప్రవేశము చేసిరి.

పాముడి

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 8:— కైవ మహాసంధ్యయ్య, పప్పురూ రామ శాస్త్రిలు జనవరి 6 తేది సాయంత్రము కల్లంగడియెద్ద మద్య సాగుము వలని చెడుగులను, ప్రజలకు బోధించుచుండగా శ్రీ. పా. 341 సెక్షన్ క్రింద నరేప్పగారింపబడి నాటిరాత్రి గుత్తి సబ్ మేజిస్ట్రేటువద్ద పాముడి మకాముననే విచారించబడిరి. రాత్రి నుమారు బి.టినుంటనకు విచారణజరిగెను. ప్రభుత్వము నముద్దాయాలు కల్లంగడిలో త్రాగబోవు నెవరిని గాని బల వంతముగ నడ్డువరచలేదని వాగ్మూలమిచ్చిరి. పోలీసువారి తర ఫున మొత్తమున విదుగురు బలవంతముగ అడ్డువరచినటుల సా త్త్యము బలికిరి. అందు ఈయారి వైరెవుగానైన యీడిగ చిన్నప్పగారికక. వీరు కల్లంగడి సంతదారులు. యింకొకరు కల్లంగడి గుమాస్తా. మరెవ్వరు సాల్లు జవాను. మిగత నిరు పురుషోదయవారు. చోరాది నేరములకై అనేకసార్లు శిక్షితు లైనవారు. మరుదటిదినము గుత్తిరకామురు వాయిదాజేయ బడెను గాని విచారణ జరుగలేదు. 9 తి వాయిదా వేయబడెను. 14 వ సెక్షన్ ప్రయోగింపబడిన పి. వరదరాజులు నాయుడు గారు 6 తేదిన రాసనాతికచరణ మొనర్చి ఉపయోగించిరి. గ్రా మమున నింతవరకు ఈ యుద్ధయమున సాగ్గొనకున్న వారనేకు లిపుడు సూత్తో త్యాసముతో బనిచేయ సంసిద్ధులున్నారని. కాంతివేయంద దేశకులు చేర నున్నవీమందున్నారు. కల్లంగ డలయెద్ద ప్రభోధము గానింప కాంతి వైసికులు తగు నేర్పా లు గావించుచున్నారు.

పితాపురం తాలూకాలో సభలు

పితాపురం తాలూకాలో, కోలంక గ్రామంలో, 8.1.22 తా|| సహకారసభ జరిగినది. ఆసభకు పండిలికి తాటియారులు తోరణములతో సహా చిత్రావనండి, చెలికాని లత్యారావు గారు పంపించిరి. పితాపురంనుండి, మేజిస్ట్రేటుగారు, గుమాస్తా లు, తాలూకాబోరు గుమాస్తాలు, వడకుడిటి సీతారామయ్య, రావుల వెంకయ్యగారు యాసభకు దయచేసిరి. పితాపురంనుండి యువకులు, నిరాకరణ వారులుకూడ వెళ్లిరి. సహకారసభకు కోలంకపా రాక్కరును వెళ్లలేదు. కోలంక సభకాల తీసి వుంచి, పిల్లలచేత కేషగిరిరావు ప.తులుగారికి స్వాగతము యి ప్పించవలెనని (వెకిరెంటుగా గుత్తెవును జారీచేసిరి. కాని తల్లితండ్రులు తమపిల్లలను పాఠశాల కంపలేదు. ఉపాధ్యాయులు మిఠాయి యిచ్చెదమన్నను పిల్లలు స్కూలుకు రాలేదు. కేషగిరిరావుగారు సవారిలో వచ్చిరి. ఆంధ్ర సభ మ.రా.శ్రీ, చెలికాని లత్యారావుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. కేషగిరి రావుగారు మామూలుగా, ప్రభుత్వమును గురించి, గోడ్డు రైళ్లు తీగెలును గురించి చెప్పి యిప్పుడు ప్రభుత్వము ఆములు జరుపు చున్న దండన శాసనములకన్న యింకా తీవ్రమైనవి, ప్రయోగించినయెడల నిరాకరణవాదులు దూపునాసిపోయెద రని చెప్పి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. లత్యారావుగారు పంతులుగారు గారు చెప్పిన దంతయు తిరిగి చెప్పి సభను ముగించిరి.

నిరాకరణసభ

వైసభ కెదురుగా నిరాకరణవాదులు సభను గావించిరి. ఊరివారందరు మిగుల ఉత్సాహముతో వచ్చిరి. లక్ష్మీ సరసా పురం నిరసింగపురమునుండి కూడ ప్రజలు వచ్చిరి. వీరి నందరిని సహకారసభకు లాగుకొని పోవలెనని సహకారవాదులు మిగుల ప్రయత్నించిరి. సభ జరుగుచుండగా వాగాభట్ల బ్రహ్మయ్య గారు వచ్చి హడావిడితో నిరుత్సాహులై వెడలిరి నిరాకరణ సభలో సహకారతత్వమును గురించిని నిరాకరణ తత్వమును గురించిని ముందు జరుగబోవు కార్యక్రమమును గురించిని విఫలముగా మర్కాల గోపాలరావుగారు, యిద్దరు యువకులు జెప్పిరి. (ఒక విలేఖరి)

శ్రీ సావిత్రిదేవి

ఈనె నేపాలదేశపు ఘోరాలీ కన్యకారత్నము నుమారు పదిమాసములనుండి విహారరాజధాని యగు పాటలీ పుత్రమున అహోబోధ్యపు ప్రచారము గావించుచున్నది. పదు నాయవర్షముల చిన్నప్రాణము కలది యయ్య వక్రత్వము నందేమి త్యాగమునందేమి మేధానంపన్నత్వమునా దేమి, యొక మహానామనీతో బోల్చునగియున్నది. పద్మిని, విజయ, అహల్యా లయి, హేమల, లక్ష్మీదాయి మున్నగు పీఠముల ఔత్తము యామెయందు మూర్తీభవించియున్నది. ఈ బాలికావణి యువ న్యాసములు హిందీభాషలో బహుత్వ జీయముగను ప్రాచ్యవంత ముగను నీయవలదు. అహమదాబాదు మహాపురమున ఖాదీనగర ములో యామె లెండుంభీరీపన్యాసములు గావించెను.

“నేను యుక్తయస్కులాలనుకావోవుటచే కాంగ్రెస్ సభ్యురాలనుగ నుండుట గాని కాంగ్రెసులో మాట్లాడుటకు గాని వీలు కాలేదు. నాకు సంపూర్ణస్వరాజ్యము లభించి నది. ప్రభుత్వాధికారులు నావై వైదారు శ్రీ ముఖములు (124 ఎ 144 ...) జారీచేసియున్నను వాటికల్లంఘించిన నన్ను బట్టబాలకు బోయిరన యగ్రమేమి? నే నొకసారి డార్జిలింగ్ పోయియుంటిని. అప్పటికి 100 కాంగ్రెసులే చేరిరి నా యువన్యా సము వినుటతోడనే 6000 సభ్యులు జేరిరి. అప్పుడచ్చటి కమిషనరు 124 ఎ క్రింద మరొక శ్రీముఖము గా కందిచ్చి ‘దేవీ నీ వీయుద్ధముమానుము. ప్రభుత్వమువారు నిన్ను వార్షింపి కృతజ్ఞు జానెదరు. మాకున్నట్లు నీవసలుకుటడికూడయిండు...’ అను నుడు ప్రత్యుత్తరముగ నిరాకరణ, ప్రభావము కనుపరచెదనంటిని. మరుదటిదినము అచ్చటి తేయూకుటలో కూలీలకు ప్రస్తుత పరిధి తులు ముచ్చటింపగా వారు 15000 మంది సమ్మెకట్టిరి. ఈసమ్మె తిన్న ముచ్చేయుటకు నన్ను బట్టట మహోపుద్రవజమని యూహించి అధికారులు 6000 ఘోరగా ఘోషాను కూలీలవద్దకు— సమ్మెమానెదరాదేకంపంపిండు వాయనికన్యకులకువలెరి. నేను కూలీలతో దండునోటకు వెళ్లి కూలీలు సమ్మె మాన రనియు, వశుబలము ప్రయోగించేయెవల నేనే ముందు అహతి యగుదు ననియునంటిని. పక్షమును నాను ఘోరగా లీయోగిత కనబర చుటకు ఆయుధములు క్రింద సాగవైచి “దేవీ సావిత్రి మాతా తుమింపుము! తుమింపుము! నీయన్య సామాన్యత్యాగిలమునకు బోహద లర్పించును నీ యజ్ఞకై నీరీక్షించుచున్నా ననిని.” అంత ‘అది సర్వత్ర వర్ణయేతో’ అను విబుధవాక్యము ప్రకారము సమ్మె మానించినది. ప్రభుత్వము తమ స్థితి ఎంత దుర్భల ముగ నుం దిగ్ధ ముగ ను నున్నదో మాత్మవృద్ధితో నిదానించి మేలుకొను మని బుద్ధి చెప్పుచున్నాను.” అని చెప్పి నది. ఈలాటి వీరవతులు నిరాకరణయోగమున పట్టుకొమ్మలై యుండ భారతమాతకు స్వరాజ్యకళ్యాణమున నెంత?

రాత్రి. సు. శ్రీ రామనృసింహం.

బరంపురం

(ఒక విలేఖరినుండి)

అరెస్టులు

జనవరి 8:— నిన్నటిదినమున ఉదయం అస్సానండి వచ్చిన ప్రచారకులు మ. రా. రా. శ్రీ కూరాడ వీరగాజు గారిని అరెస్టు చేసినారు. మొన్నటిదినమున మా పురమునుండి చనిన ప్రచారకులగు మ. రా. రా. శ్రీ జయంతి వెంకటనారాయణగారిని వారి సోదరుడుగు వెంకటకృష్ణారావుగారినిని శ్రీ కామేశమున అరెస్టుచేసినారు.

బహిరంగసభ

ఈ పురజనులను మేల్కొల్పుటకై నిన్నను యొక బహిరంగ సభ జరిగెను. అనేకులు విచ్చేసి, శ్రీలుకూడ చాలమంది విచ్చేసిరి. ప్రభుత్వమున కటకమునండి వచ్చిన మహాత్ముడియ

ప్రచారకులొకరు హిందీలో మాట్లాడిరి. తదుపరి జయంతి వెంకట నారాయణగారి సతీమణి యువన్యాసించిరి. వీరు తమ భర్త జయలునకు చనిన, నిరుత్సాహ పడక తాము తమ భర్త స్థానే పనిచేసెదనని చెప్పినారు. శ్రీలనందతీని కూడ కాంతివైస్యము లో చేరి దేశసేవ యొనర్పవలసినదని పబోధించిరి. అటుతరువాత మ. రా. రా. శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిగారులేచి, జయంతి వెంకటనారాయణగారి సతీమణి చెప్పిన సంగతులెల్లను జ్ఞప్తియించుకొని మాతృసేవ తప్పక యొనర్పవలసినదని వక్కాణించినారు. అటుతరువాత శ్రీమతి ఉప్పలకువర్ణా భాయిగారు (వయస్సు 16) లేచి మృదువైన మాటలతో శ్రీపురుషుల నందరిని ప్రస్తుత నిర్బంధవిధాన విజృంభణమున కేమియు భయ పడక జయలునకు సిద్ధముగా యుండవలసినదని హెచ్చరించిరి. తరువాత శ్రీమాన్ నిరంజన పట్నాయక్ గారు వారి తగు వాత శ్రీమాన్ దయానందో మిశ్రగారు యంత్రశాస్త్రబాషలో ప్రస్తుత పరిస్థితులను బాగుగా ముచ్చటించిరి. అటుతరువాత మ. రా. రా. శ్రీ ఇంటూరి సన్యాసి రాజుగారి సతీమణి కావలసినంతమంది పురుషులుగాని ముందుకు వచ్చినవో, శ్రీలు యటుల పభలలో నిలువబడి యువన్యాసించుట యనావశ్యకము గాన, పురుషులు తమ యాత్మ గౌరవమునందలి జంకక ముందంజవేసి తమ మాతృభక్తిని వెల్లడి చేసెదరు గాక యని, పురుషుల నందరిని హెచ్చరించిరి. వారి తరువాత శోంపేటనుండి వచ్చిన సంగమేశ్వరకవిగారు ప్రస్తుతము ప్రతి భారతీయుని కర్తవ్యమును జెప్పి, వారు తప్పక తమకార్యము నెరవేర్చవలసిన దని ప్రబోధించిరి. తుదకు మ. రా. రా. శ్రీ పరాంకుశం సార్థ సారధిగారు శ్రీకామేశమున వెంకటనారాయణగారి యొక్క యువారి సోదరుడు కృష్ణారావుగారి యొక్కయు నిర్బంధ విధానమును గురించి చెప్పినారు. సార్థసారధిగారు జ్వారా వెంకటనారాయణగారు తమభార్యకు యంపిన సందేశమును విఫలముగా ముచ్చటించిన తరువాతను సభముగి నెను. సభ ముగిసిన తరువాత విదేశవస్త్రదహనము కూడ జరిగెను.

గాంధీవరము

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 7:— పాలకొండతాలూకా వావిలవలస ఫిర్కాలోచేరిన గాంధీవరమును యాకోబు న యీ తాలూకా ప్రచారకులైన వి సాన్స ప్రగడ రామమూర్తిగారు గాంధీ దాసు కార్లకూరి కృష్ణమూర్తిగారు, రాంభట్ల బోగన్నశర్మ గారు, తేగులొడ్డు వెంకటసుబ్బారావుగారును అక్కడి జాతీయసంఘాధ్యక్షులైన సింహాద్రి నూన్యనారాయణగారును బహిరంగసభ గావించిరి. ప్రజలకోరికవై కాంగ్రెసు ఆదేశమును గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. నూన్యనారాయణగారు గాంధీజు నూన్యనారాయణగారిచే అత్యుదయము చేయబడిన జాతీయ కీర్తనలను మనోరంజకముగనుట పాడిరి. గ్రామములు ఇది వరకు తమ గ్రామమునకు అడకవరకు నానుమునందులేత అది తమ పౌరుషముకు కృత్తిక మైనదని ఇంతటినుండి గాంధీవరముని నామాంకితము చేయవలయునని కోరగా అట్లు బహిరంగసభలో వారి కోర్కెను ప్రచురించి ప్రజలచేత సంతకములు చేయించిన అర్థిని తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారికిని, గ్రామాధికారులకై బోల్చిలిరాజావారికిని పంపిరి. తుదకు విస్తారముగా సభ నలంకరించుచుండుటచే గోమాంసభక్షణమును విస్మయకరమనిని త్రాగుడు మానవలెననిని ఉపన్యాసకులు వారికి బోధించుచు శ్రీగాంధీయహేతువు సాక్షిగా అట్లు మామదురుని ప్రమాణీకములు చేయవలయు ననగా వాట్లు గావించిరి. కుల కట్టు డులుకూడ చేసుకొనెదమనికూడ వాగ్దానము చేసిరి. సభాసంతకము విదేశవస్త్రదహనము విరివిగా జరిగినది. పిమ్మట జాతీయ పాఠశాలకు 20 మంది లల్లతో స్థాపించబడినది. ప్రతిభాపాక్షికేక మాలలు డప్పలను మ్రోగించుమండ నుంగలివొంద్రు మంగళతూర్యారావములను గావించుచుండ బ్రహ్మశ్రీ రాంభట్ల బోగన్నశర్మగారు సంకల్పముతో స్వరాజ్యపతాకమును అక్రమమున ప్రతిష్ఠించిరి. వారు గావించిన సంకల్పము నిట బొందుపరచుచున్నాను.—ఓం, ఆస్థాన గాంధీస్తోత్ర మహామండ్రకృత, బాల గంగాధరతిలకు ఋషిహి, జగత్సేంద్రహా, గాంధీదేవతా, అభిలభారతప్రజాస్వరాజ్యసిద్ధిర్భవే, జవేవియోగహా, రాట్నం, బీజం, విదేశవస్త్ర, బహిష్కారం కీలకం, ఓం, శ్రీం, ప్రీం, గ్రీం, గం, గాంధీయేనమః (ప్రజలు విస్తారముగా స్వదేశవస్త్రధారణముచేసియున్నారు. గ్రామమును రాట్నములు విరివిగానుంచి కొంతకాలమునుండి కొర్రులను బిహుగ్గురించియున్నారు. కాన నోల్లంపుకముకు సంసిద్ధులైయున్నారు. మ|| రా. శ్రీ జగదీశుల సోమనాయిడుగారు సభాధ్యక్షులుగానుండి సభను జయప్రదముగా జరిగించిరి.

వృత్తాంత లేఖలు

కైకలూరు తాలూకా.

(స్వకీయ విలేఖరి.)

జనవరి 8:—ఈ తాలూకాలోని చావలిపాడు గ్రామ గ్రామకరణము ఉప్పలూరి ముత్తరాజు పంతులుగారి నెల ఒకటవ తేదీన తమ నాకరిక రాజీనామా నిచ్చిరి.

హరితాళము.

యవరాజుగారు ఈనెల 13 వ తేదీన చెన్నైకి రాజధానిలో పాదమిడుదురు. ఆ సాధు సంపూర్ణమైన హరితాళము తాలూకా యందంతట జరుగునని తెలియుచున్నది.

రాజమండ్రి తాలూకా శీతానగర వీరులు

వీరికేసులు 5, 6 తేదీలందు విచారించబడి, 9 వ తేదీన వాయిదా వేయబడినది. వీరు 147, 506 మొదలగు క్షేత్రాలపైన చార్జీ చేయబడి ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడిరి. తదనంతరము సంవత్సరమువరకు తగునీతిని మంచినడత యంచుకొనెటందుకు రు 100 లు జామీను యిచ్చుటకు శిక్షింపబడిరి. వారు మహాత్ముని ఫలముతో డాక్టరు సుబ్బాబాబుగారి పటముతోను ఫోటోగ్రాఫు తీయబడిరి. వారందరు యుత్సాహముతో నున్నారు.

శాంతి సేనలు.

సత్తెనపల్లి తాలూకా.

ఈ దిగువ వివరించిన గ్రామములలో శాంతి సైనికులుగా చేరిరి. యింకను ఆ సేకులు చేరుటకు ప్రయత్నములో వున్నారు. బెల్లంకొండ ఫిర్యా ప్రచారకులు శ్రీయుత భృంగుబండ గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారును పిరింగిపురం ఫిర్యా ప్రచారకులు శ్రీయుత మాటేటి వెంకయ్యగారును ఆత్మత్యాగముతో పనిచేయుచున్నారు.

గ్రామములు:—కెడ్డిగూడెం 20, సాగవరం 20, కందులవారి పాలెం 20, భృగుబండ 20, మొక్కపాడు 20, వీరసాడు 20, కొమిరపూడి 32, అమీకాపాడు 32, వేమలూరుపాడు 20, డోగిపర్తి 20.

విజయనగరము

ఒక విలేఖరి నుండి.

జనవరి 7:—ఈమధ్యను మాపురమందిరమున మహాత్ముడి పట విషయమై తీర్మానము చేర్చింపఁ బడినపుడు యీపటము చుట్టుకు రాజకీయ ప్రాముఖ్యత లేదనిన్ని, ఒక మహాపురుషుని సచ్చారిత్రియను గౌరవచిహ్నముగ నుండవచ్చుననిన్ని, తీర్మానించడమైనది. ఈ చట్టంలో మహారాజావారి కళాశాల ఉపాధ్యాయులు కొందరు మ్యాగిస్ట్రేట్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు కొందరు ప్రాముఖ్యత వహించిరిని, ఆయా అధికారులు వారి వై కొంత చర్య తీసుకొనుచున్నారు. విజయనగర సంస్థానపు బ్రహ్మచారు కాలేజీ ఉపాధ్యాయులు తమపక్ష ప్రసాదింప వలసినదని నాజ్ఞాపించిరి. ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపఁబడిన విషయమై విద్యార్థికులగు అధికారులు చర్య దీసికొనుట వింతగ గన్పట్టుచున్నది. మహాత్ముని మహాత్మాగ కీలము, పరిశుద్ధమైన సాత్విక స్వభావమును స్తోత్రము చేయని వారుండరు. ఖండాంతరముల నుండి గూడ మహాత్ముని స్తోత్రపాఠములు వినవచ్చుచున్నవి. అధికారులు అనధికారులు వారి శుద్ధ వర్తనమును గూని యాడుచున్నారు. ఇట్టి సంకర్షణను వారిచర్య బహు చోద్యము. ఉపాధ్యాయులే తద్విషయమై దీర్ఘ యోచన గావించుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. తోడి ఉపాధ్యాయులు వారి యెడ తగు సానుభూతివహించి, ఇష్టమైన సాత్వికగౌరవ వినాశకరమైన తమపక్ష ప్రసాదింప కూడ హెచ్చరించెదరు గాక! పరిష్కార సమయము వచ్చినది. ఉపాధ్యాయులు వారి కర్తవ్య మాలోచించి, నిజ వేశాభిమానమును వెల్లడింతురు గాక!

మ్యాగిస్ట్రేట్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు గూడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు నోటీసులు జారీ చేయించినట్లులు వినవచ్చుచున్నది. వీరును కాలేజీ పుపాధ్యాయులు అపస్తంభముండవచ్చును. పురజనలారా! మీ రందరు సమావేశమై యీ విషయమును ప్రబలముగ ఖండించుటకొక సభచేయ ప్రార్థితులు.

దుర్గ

(ఒక విలేఖరి నుండి)

జనవరి 6:—దుర్గ గ్రామం రాజమండ్రి తాలూకాకు చివరను, రామచంద్రపురం తాలూకా లోపలకు, చారుమకొని

యున్నది. ఆ గ్రామమున సహాయ నిరాకరణమును బోధించుటకు మండల నాయకు లగు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు, బ్రహ్మజోశ్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు యద్రమిల్లి జగన్నాథశ్రీగారు మొదలయినవా రెందరో వెల్లి కృషిసల్పి విఫలమనోరథులయిరి. సాంబమూర్తిగారికి నివాసగ్రామము అచ్చట. ఆయన బావమరదులు మొదలగు ముఖ్యబంధువులున్నది. చుట్టుప్రక్కల నుండు ఆ సహాయవాదులను కృషిచేత్పిరి. లాభములేకపోయినది. అంతట డిశంబరు 20 వ రోజున ప్రాథమిక పాఠశాల భవనమున శంఖస్థాపనమునకు ప్రభుత్వము నాశ్రయించియున్న త్యాగరాయశెట్టి మంత్రి రామారాయణంగారలు దయచేసి సభచేసి గ్రామంలో శ్రేష్ఠిగారి సజాతీయుల తేకులవగ నున్నందున స్వదేశ రాట్టముల నూలుతో బట్టు నేయవలదని బోధించివెళ్లిరి. అదేమిదైవమాయయో గాని యారాత్రి మొదలు కదలిక జనించి మరీ నాలుగుదినములకు గ్రామంలో రయితులు యావన్మంది యొకగొప్ప సభచేసి విదేశీస్తుల కట్టకూడదని ప్రతిజ్ఞ చేసి కొని తక్షణమే సుమారు 200 రూపాయల విలువగల విదేశీబట్టలను ప్రోగుచేసి కాల్చివేసి యది మొదలు రాట్టపు ముతకనూలు బట్టలనె వాడుట ప్రారంభించిరి. శెట్టిగారును రామణింగారును సహాయనిరాకరణమునకు ఈ గొప్ప సహాయము చేసినందులకు సహాధిభముల వారిని కొనియాడవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమునకు అండగావన్న శెట్టిగారును రామణింగారునుగాక దురిశేషి శేషగిరిరావు పంతులుగారు, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు రంగయ్య నాయుడుగారు, జిల్లాకలెక్టరు సుబ్బ కలెక్టరును డిప్టీకలెక్టరు తలారి గోపాలరావు నాయుడుగారు సహా దయచేసి యీ సహాయము చేసినందుకు ప్రశంసార్హులు.

కర్నూలు

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

ప్రచారకుల శిక్షలు

జనవరి 9:—ఈనెల 7 వ తేదీన ఈజిల్లో 1 మౌనములుగా ప్రచారము చేయుచుండిన గుంటూరు వాస్తవ్యులు పూరే సుబ్బారావుగారికి 10 రక శిక్షను ప్రకారం నిషేధించబడిన భరతిమాత భజనసభివారిని 1 నెలలు కఠినమైన ప్రేమనరీ సభమాజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి. సుబ్బారావుగారు వాంగ్మూలములో తాము భజనచేయలేదని వలికిరి. వారి వెంటనే యుండి వారికి ప్రచారమునందు సహాయము చేయుచుండిన వారి కఠినశిక్ష శ్రీమతి పూరే మామయమ్మ గారు వారి భర్తగారికి నమస్కరించి పుష్పమాలా లంకృతుల చేసి, భర్తకు భైరవ్యముజెప్పి తాము సహా వారి కార్యమునే నిర్వర్తించెదనని చెప్పెను.

కర్నూలు వాస్తవ్యులు 10 వ సం॥ల వయస్సు గలదని రామచంద్రయ్యగారును, గోపాలరావుగారికిని అదే నేరమునకు చెరి 1 నెలలు విడిమిదు విధించిరి. వీ రిరువురును బాలరయ్య నిరుపమాన దేశభక్తిగలవారు. వీరిసాహసము కొనియాడదగినది. వయసు వచ్చిన పెద్దవారి కందరికిని సిగ్గు కలుగుటగా కొద్దులో యావిధముగా వాంగ్మూల మిచ్చిరి. “మేము ఆక్షేపణకర మయియుండుమిన్ని అసహ్యకరమయితిమిని ఉద్దేశము కలిగించు నటువంటిన్ని పాటలు పాడలేదు. మేము మా భరతిమాత స్తవము జేసితిమి. మేము చిన్నవారము గనుక క్రమముగా తీర్పు చేయవలసినది. వీ రుభయలు నిష్ఠాయుగా కొద్దులో వాంగ్మూల మిచ్చుచుండ సాక్షాత్ ప్రహ్లాదులే ప్రోత్సహముయినట్లుండెను. ప్రజల ముగ్ధులు ఖైదీలను పుష్పమాలాలంకృతుల చేసి శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు సాగనది బయటికివచ్చి భరతిమాతకు జై, మహాత్మా గాంధీకి జై యను శబ్దములతో వెల్లిపోయిరి.

భజనచేసినందుకు శిక్షింపబడిన పూరే సుబ్బారావుగారికి తరుగా 10 రక శిక్షకైకొని నిషేధించబడిన యుపన్యాస మిచ్చినందుకు సహా మేజిస్ట్రేటుగారు 1 నెలలు కఠినమైన విధించిరి. కో నెల రంగారావుగారు వారు అనుప్రచారకులు గుంటూరు వాస్తవ్యులు సహా అదే నేరమునకు 1 నెలలు కఠినమైన శిక్ష పొందియున్నారు. కొడవూరి కామేశ్వర రావుగారు అను 10 సం॥ వయస్సుగల ప్రచారకులు భరతిమాత భజనచేసినారని 1 నెలలు కఠినశిక్షను పొందిరి. వారి వాంగ్మూలములను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన న్యాయస్థానము లనెడి ఈ అన్యాయస్థానములో నే నేమియు చెప్పటకు సమ్యక్తించను అనిచెప్పి మారుమాట పల్కక మానవ్రతిము బూనిరి. వారిపేరు సహా చెప్పలేదు.

ఈ గ్రామవాస్తవ్యులు నూది వెంకటసుబ్బయ్యగారికి 10 రూపాయలు జుర్రానా విధించగా వారి తండ్రిగారి దేహస్థితి

చాలా విపరీతముగా యున్నందున వారు జరిమానా యిచ్చుటకు 1 వారంరోజులు వాయిదా వుచ్చుకొనిరి. వీరి గృహ సం దర్శములనుపట్టి వారు జుర్రానా యిచ్చునట్లు సంభవించెను. కాని మరొకపర్యాయము సందర్భము కలిగినయెడల వీరు జైలుకు పోవుటకు వెనుదీసిపోవారు కారు.

ఈశిక్షలకల్ల ఒకసంగతి విశద మగుచున్నది. భరతి మాత పేరెత్తినయెడల, అధికారవర్తమువారికి అసహ్యమున్న యుద్దేశమున్న, కలుగుచున్నట్లున్నది. పోలీసువారికి భరతి మాతపేరు విన్నంతనే ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగునేమో యనుభవము కలుగుచున్నదని కొద్దులో సాక్ష్యము చెప్పుచున్నారు.

ఖైదీలను 7 గి గురిని బర్లొకి తీసికొనిపోయిరి.

గుంటూరు

(జి. కె. వి. దేవర బి. ఎ. బి. యల్. గారి నుండి)

జిల్లాబోర్డు అకస్థలు.

జనవరి 9:—గుంటూరుజిల్లాబోర్డు చేయుకృత్యములు వివరీకములుగా నున్నవి. ఈజిల్లాబోర్డులో మొదలు చాలచట్టకు నియామికసభ్యులే. ఈ స్థానికపరిపాలన సంఘములయొక్క హెడ్డు గుమాస్తాలు, అధ్యక్షులకంటె తెలివిగలవారుగా కనుపడుచున్నారు. కొన్ని తాలూకాబోర్డులలోని నియామికసభ్యులు నిశానిదారులు కూడ నున్నారు.

పలనాడు పన్ను

ఈ సంవత్సరములు పలనాడు అడవుల యిబ్బందులతో క్రుంగుచుండు గోరుచుట్టుమీది రోకటిపోటన్నట్లు తాలూకా బోర్డు వారును జిల్లాబోర్డువారును లోకలుఫండుపన్నును గుమారు యెనిమిదివేలు హెచ్చుజేసిరి. పల్నాడుతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కోలా కేశవరెడ్డిగారు, ఈ నెల 5-వ తారీఖున జిల్లా బోర్డుమీటింగులో పన్ను వేయుటకు అనుయతి నిచ్చిరి. తక్కిన పల్నాడు మొదలు పన్ను తీసివేయించుటకు తంటాలుపడిరి గాని లాభములేకపోయెను. పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు పన్ను వద్దని ఉపన్యాసమిచ్చిరి. నియామిక సభ్యులగు దేవరగారు పన్ను వేయుటకు సమ్మతి తెలుపలేదు. పాపము పల్నాడులో ఈ సంవత్సరము పంటలు పాడయి యుండగా యిది యొకటా!

ఇప్పటికి జిల్లాబోర్డుకు రెండులక్షలకు వైగా అప్పు ఉన్నది. ఆకాంటెంటు జెనరల్ గారు ఖజానాలకు జిల్లాబోర్డు చెక్కులకుగానె వైకము యివ్వవద్దని ఆజ్ఞ ఇచ్చినారని చాదరి గారు తెలియజేయుచు బోర్డు దివాలా యెత్తినదని కూడ చెప్పి యున్నారు.

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

వీరు ఈనెల మీటింగులో వృత్తిపన్ను వేయుటకు తీర్మానించుకొన్నారు. ఆదాయపున్నగాక గ్రామస్థులకు యిది యొకటి కాబోలు!

టోలుగేటులు

ఈమధ్య కొంతమంది జిల్లాబోర్డు అలోచన సభ్యులు గేటులు ప్రతిస్తేవను యెద్దను పెట్టుటకు నిర్ధారణ చేసికొనిరి. పన్నులవిషయమై చిరాల యిబ్బందులు చాలవు కాబోలు.

రాయిబహదర్లు.

మా పట్టణములో సుమారు పదిసంవత్సరముల నుండియు పొగాకుదొరమునకుగాను వచ్చియున్న యతిరాజులు నాయుడుగారికి దొరతనమువారు వైసిరుదమును యిచ్చియున్నారు. వీరు చేసిన మేల్లు దొరతనమువారికే గాని ప్రజలకు తెలియవు. వీరు గుంటూరు చైరుమనుగానుండి ఖైదీచేయునాటికి లక్షలకువైగా అప్పుకట్టి పెట్టిరి. జిల్లాబోర్డుప్రసిడెంటు అయిన తరువాత దాని అప్పు ఒకలక్ష యెక్కువ అయినది. కాననసిర్సాణసభలో చిరాల మునిసిపాలిటీ ఉంచమని కాగితములు వ్రాసికొనివచ్చి మాత్రము చదివిరి.

వీరికి బిరుదుములు వచ్చినందునకుగాను 1-వ తారీఖున అడవిల్లల ఉన్నతపాఠశాలలో అల్పవార విందుగ కావించబడెను. ఆవిందునకు నోటీసులు వారిచిరకాలమిత్రులును, ఇప్పుడు సత్తెనపల్లి తాలూకాబోర్డుప్రసిడెంటు అగు పొత్తూరు లక్ష్మయ్యగారును, గాలి వందనముగారు మొదలైనవారు దస్కత్తు చేసిరి. ఉద్యోగస్థులు, మిషనరీదొరలును మాత్రము ఎక్కువగావచ్చిరి. పదిమంది రయితులు అయినను రాలేదు. వందనముగారును, పొత్తూరి లక్ష్మయ్యగారును, నాయుడుగారిని క్షమించిరి. జిల్లాకలెక్టరుగారు, పూలుదొరలుగారు అసహాయనిరాకరణమును గురించి మాట్లాడుచుండగా వెల్లిపోయిరి.

శ్రీకాకుళము

(ఒక విలేజ్ నుండి)

డిశంబరు 7 తేదీ:- పర్లామిడి వాస్తవ్యులను మహమ్మదీయులలో ఎక్కువ ప్రభావము కలిగించుచున్న మహమ్మదీయులగు తే. 5 దిన పర్లామిడిలో ఆరెట్టు కాబడి యీపురికి విచారణకై తేబడిరి. ఆ విచారణ చూచుటకై పట్టణ ప్రజలును గంజానాయకులగు ఆంధ్రసోదర జయంతి వెంకటనారాయణగారు మొదలగువారు వెళ్లిరి. ఏకాగ్రమువలనో బహుళ జనరేలు. కచేరీద్దనే జయంతి సోదరులగు వెంకటనారాయణగారిని, క్రిష్ణరావుగారిని సి. పి. సి. 108 పెక్కు నుండి ఆరెట్టు చేసిరి. వారిసామానులకొరకు వారిని పట్టణములోనికి తీసుకొని రాబడిరి. సోదరులెవరును యేమియు చలించక మందహాసవదనముతో నుండిరి. వెంకటనారాయణగారు ఆఖరుకు, మనోవాక్పాఠ్యకర్మలయందు దౌర్జన్యముకూడదనియు, జయలంబేజీయనవరములేదనియు జే ఆశీర్వాదమునకు బహువచనము 'జైలు' అని చెప్పుచు పురజనులందరిని కాంతి నైస్యములో జేరవని హెచ్చరించిరి. పుజనులు వారిరువురిని కరుణా పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేసి జే జే శబ్దములతో దిగజేట్టిరి. వారు వెంటనే చిత్రపురము తీసుకుపోబడిరి.

యీసాయంకాలము చాకుబజారులో గొప్పసభావింపబడెను. దేవరకొండ సీతారామయ్యగారు, నిష్టల రామమూర్తిగారు నిష్టల సుబ్బారావుగారు మొదలగువారు కాంతి నైస్యవశ్యకతగూర్చియు, దౌర్జన్యరాహిత్యమునగూర్చియు శైశ్వమునిపి, వాటిని మనము స్వాధీనము చేసుకోవలెనని నుడివిరి.

పట్టణములో స్వదేశీక్షి మిక్కుటముగా యున్నది. విదేశీబట్టల వ్యాపారము చాలదుట్టుకు పడిపోయినది. కాంతి నైస్యకులు కడుశ్రద్ధాభక్తులతో నారి కార్యములను నిర్వహించుచున్నారు.

ఈపురిలో యిప్పటికి సుమారు 60 మంది కాంతి నైస్యకులుగాజేసిరి. వారు చేరినప్పటినుండియు కార్యదీక్షాపరులై కల్లుపాకలవద్ద రాత్రులు, పకలుగూడ త్రాగుదు తగ్గించుటకు గాను గస్తీలు తిరుగుచు పని సాగించుచున్నారు. కల్లుకొట్టదారులు కొంతవట్టుకు దౌర్జన్యమునజూపి యువకులమీద రాళ్లు రువ్వినను వారు చలించక కాంతిముగా పని సాగించుచున్నారు.

విదేశీబట్టల కొట్టవద్దకూడ గస్తీలు తిరుగుచున్నందున విదేశీబట్టల వ్యాపారము చాలావట్టుకు తగ్గినది. ఈ యూరి బట్టల గుట్టువారందరు విదేశీబట్టలు గుట్టుకుండగను, ఒకవేళ వట్టిసప్పటికి రెట్టింపుచూచి వసూలుచేయుటకు ప్రమాణపత్రము వ్రాసిసంతకములు జేసిరి. ప్రతిరోజు బ్రహ్మపురమునుండివచ్చిన అసహాయవారు లందరు సభలు చేయుచు పని సాగించుచున్నందుకు వందనములు. పట్టణప్రజలందరు స్వదేశీక్షి మానిరని తెలియజేయుటకు సంకల్పించుచున్నారు.

మ్యూనిసిపాలిటీ.

ఈపట్టణమున చట్టి పూర్ణవ్యవస్థలుగాను మ్యూనిసిపల్ చైరమన్ గా నున్నారు. డే. వెలు నెలనుండి పన్నులు వసూలులేనందున యాకాశపుకాలములో మ్యూనిసిపల్ సర్వీస్ గ్రంథులకు గత 5 మాసములనుండి జీతము లిచ్చుటకు పిలువడలేదని తెలియుచున్నది గాన పీరిప్పడైనను పన్నులు వసూల్లే యందు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించిన మేలుగ నుండును.

చీరాలపేరాల వాస్తవ్యుల తరపున విజ్ఞప్తి.

విన్నకొండ తాలూకా ముప్పాళ్ళ కాపురస్థులు చీరాల పేరాలవీధి ప్రజలసహాయార్థము రు. 3 గిం పట్టి తయారైనదనిన్ని 200 రూపాయలు కనూలు అయినవి అని ఆ గ్రామకాపురస్థుడు మ. రా. శ్రీ కాకుమాను కొటయ్యగారి కుమారుడు వెంకటసుబ్బయ్యగారు మార్చి 7 బిగి సోమవారంనాడు చీరాల వలసపాకలో నా ప ర ము న ఇచ్చివారు. వసూలుకావలసిన రు. 3 గిం లు త్వరలో కనూలుచేసిపంపగలరని వారినిన్ని దయామయులగు నితర గ్రామస్థులు వారివారి యుత్సాహపూరితముగా సహాయపడి త్వరలో ద్రవ్యసహాయం చేయవలెనని హెచ్చరించుచున్నాను.

డొంగి రా. వేంకటేశ్వర్లు, చీరాల.

ప్రస్తుతము కలకత్తా బొంబాయిలో భారత నావికులను నియమించు పద్ధతి మిగతా అసంతృప్తికరముగ నున్నదిని అనేకులు రిపోర్టు చేయుటచే ప్రభుత్వము వారికి విచారణ సంఘమును ఏర్పరచిరి. ఈ సంఘమునకు లేవరు బీరో కంట్లో రగు ఎ. సి. స్టోగా రధ్యక్షులుగ నుండెదరు. పడవ ఆధికారుల యొక్కయు, లవ్వర్ల యొక్కయు ప్రతినిధులు సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

గౌ. వెంకటరెడ్డిగారి

యువన్యాసము.

రాటుముపై చాచి.

“ఆభివృద్ధికాఖయము ఆభివృద్ధిశూన్యముగ నుండును.”

అంగ్లో-హైందవప్రతికయగు డియల్పి. క్లెయిను గతగురువారము ఆభివృద్ధికాఖయంత్రి యగు గౌ. కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి యెసంగిన యువన్యాసమున ఈక్రిందివిధముగ వివరించుచున్నది.

గతగురువారము పారిశ్రామికపరిశ్రమలను ప్రదర్శించు వససమున తన యధీనముననుండే పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చి యుపన్యసించెను. మదరాసులో నుండు కొలెదిపారిశ్రామిక పాఠశాలల లో త యా రు చే య బ డి న వ ట్టె వులను ప్రదర్శించు సమయమున నిట్టియువన్యాసమునకే యవసరము లేకుండెను. అయినను, ఆభివృద్ధికాఖయం విశేషము మార్పులు ఏమియు జరుగలేదనియు నూడనలను గావించుట కేర్పడిన సంఘమువారి నివేదికకై నిరీక్షించుచుంటి మనియు రెడ్డిగారి చేయిపుకొనిరి. ఈసంఘములనువర్ధతనుగూర్చియు వాని నివేదికను గూర్చియు ఫలితములను గూర్చియు మాకు విశేషముగ సదభిప్రాయము లేను.

ఇదికల కనేక యువసంఘములు బాహ్యుండి నివేదికల ప్రకటింపినవి. ఈనివేదికలవలననే రాజీయ యకాంతి పెప్పుపెరిగెనని మాతలంపు. అధికారము ప్రజాప్రతినిధుల పరమైనందున మృత్యుశ్రేస్త్యయుగ నాలావించి కార్యక్రమమును తయారుచేయుట యుచితము. ఇట్లు తాముగ తయారుచేసికొని అవసరమున్నపుడు సమర్థులగు వారి సలహాలను పొందవచ్చును. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి “స. ఘము” లచే నివేదికలను తయారు చేయుచుట మిక్కిలి యుజ్యమైనవి. అట్లు చేయుటచే నుద్దేశము నెఱవేరనే నెఱవేరు. ఒకకాఖ కధితక నుండునాడు తానే కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనవలెను గాని సంఘనివేదికలు ప్రకటిత మగుకలకు చేతులు జోడించుకొని కూర్చుండగూడదు. ఒకచుర్రిత తన కార్యవిధానమును తయారుచేసికొని దానిని అచలులలో పెట్టుచుండవలెను. పిలగువో చావిధానమునందు సవరణల బాంధవమృత. ప్రస్తుతము ప్రజాయత్నము చేయబడినకాఖలయందు ఇట్టి కార్యక్రమముగాని, ఇట్టి స్వతంత్రయోలోచనలుగాని మాకు కన్పించుటలేదు.

ఆభివృద్ధికాఖయంత్రి రాటుమును గూర్చి తెలిసిన యభిప్రాయములో మే మేకేభవింపుటలేదని తెలుపుచున్నాము. “దేశభ్యుదయమున పేక్షించు భారతీయుడెవ్వడేని రాటుమును ప్రవేశపెట్టకొల్ల” డని ఆతడు పలికియుండెను. ఈయభిప్రాయము జ్ఞానయుక్తముగ లేదని మేము తలంచుచున్నాము. భారతపరిశ్రమలు ప్రపంచయంత్రసామగ్రితో తులకూగగల సమస్యనుగూర్చిగాని భారత యాధికాధినిగూర్చిగాని యాలోచింపక ఇట్టి మొండివాదమును రెడ్డిగారు తెచ్చియుంచు నితలంప నవకాశముగలదు. రాటుమునకు ప్రతిహేతుముగ నింకొకవాద మేని తెచ్చియుండినను దానివిషయమై యాలోచింపవచ్చును. కాని భారతదేశము యంత్రసామగ్రి ప్రపంచముతో తులకూగవలెనని యుద్దేశించి యంత్రీకరముగ తొందరపడి రాటుమును ఆక్షేపించుట కు గ డ ం గు ట మా కే మాత్రము నురుచింపుటలేదు. ఇందువలన మునుపటికన్న రాటుమునెడల సానుభూతి రాజధానియందధికమగుననియు రెడ్డిగారియుద్దేశమునకు ప్రతిహేతులే యొక్కదననియు మాయూహ. ఇట్టి మొండివాదములను ప్రకటించి తమయసమర్థతను ప్రదర్శించుటకన్న మృతుల పదవులలో నున్నవారు చాలమితభావము చేయుటయే యుత్తమార్థముగ నుండు నని మేము తలంచుచున్నాము.

అప్పికట్ల ఫిర్కా గ్రామపాలకుల సభ:— బాపట్ల తాలూకా అప్పికట్ల ఫిర్కాలోరఫన నండురు గ్రామములో, గ్రామపాలకులసభ యీనెల 15 వ తేదీన, ముఖ్య విషయములను గుఱించి, చర్చించవలసి యున్నది. గాన సదరు సభకు, ఫిర్కాలోని యావస్థుండి గ్రామపాలకులున్నా, గ్రామ నిబ్బందితో సహా, తప్పక విచ్చేయు బ్రార్థితులు—నండురు, లక్ష్మీనరసింహారావు, తూనుగుంట-వెంకటరత్నం.

వేల్పు యువరాజుగారిరా

మదరాసు కార్యక్రమము

13-1-1922 శుక్రవారము

1 ఉదయము 2 వరేపులో దిగుట. 2. 9 1/2 గంటలకు ప్రభుత్వకండీము చేరుట. 3. 11 x 25 నిమగములకు క్రభ్యమందిములో స్వదేశీ సంస్థానాధిపతులతో సంభాషించుట. 4. 12 గంటలకు మదరాసు శాసనసభకు వెళ్లుట. 5. 12-10 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థుల స్వాగతము. 6. మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు భోజనమందిమునందు జమీందారుల నాహ్వానించుట. 7. 4 గంటలకు గిడిడిక కట్టి పోలోఆటను జూచుట. 8. రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రభుత్వమందిరములో స్వాగతము.

16-1-1922

ఉదయము 8 x 30 నిమగములకు ప్రభుత్వమందిరపు భూములలో బాలభటులను పరీక్షించుట. (2) 8 x 50 నిమగములకు జింఖానా ఆవరణములో బాలభటులను జూచుట (3) విలెండులో 11 x 45 నిమగములకు మదరాసు పోలీసు సమావాయును జూచుట (4) మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విలెండులో ప్రాతీనైస్యకులను జూచుట. (5) 12 x 30 నిమగములకు సెంటు జార్జికోటలో క్రీస్తురథటాలమును పరీక్షించుట. సాయంత్రము 4 గంటలకు గి. డిలో పోలో ఆట, వనభోజనము.

గుడివాడ తాలూకా బోర్డు స్వాగతము.

గుడివాడ తాలూకాలోని సంఘమువారు వేల్పుయువరాజుగారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చుచున్నార అని మాకు తెలివార్త వచ్చినది.

మాలనా ఆజదు సందేశము.

అంగోరా నిధి

రాజధాని చెలసాలలో నున్న మాలనా అల్ఫ్రెడ్ కలాం ఆజదుగారిని వారి విశ్రాంతి లాకకు సందర్శించగా మాలనాగారి సందేశమును ముసల్యాలవలె ప్రకటింపుదని కోరిరి.

సందేశము.

కారాగృహములకు వెళ్లి నున్న వారియందును నా యందును గౌరవ ప్రేమల జూపుటకు ప్రజల కొక గొప్ప యవకాశము గలదు. మేము బయటనుండి చేయుచుండిన పనిని పూర్వము కన్న నుత్సాహముతోను, పట్టుదలతోను నిర్వహించుచుండవలెను. మాపనిని ప్రేమించిన మమ్ము ప్రేమించిన నట్లే. మా పనియందు గౌరవము లేనివారు మా యేక గౌరవముగలిగి యుండుట యసంభవము.

అక్టోబరు, 1 వ తేదీ నుండి నేను అంగోరానిధికి విరాళములను సమకూర్చుచుంటిని. ఇట్లము సంతకకార్తము రెండు మాసములలోపుగ కొక గొప్ప మొత్తమును చేర్చవలెనని ముసల్యాలను నేడుకొంటిని. నా యాకాంక్షలమును ఈవిధముగా వినియోగింప జాలకుండినందులకు చింతించుచున్నాను. ఇది లక్షల రూ॥లు మాత్రము వసూలయ్యెను. భారతదేశమునందు చట్టబద్ధమంది ముసల్యాలనుండగా ఈపాటికొలది మొత్తమును బడి మన యాత్మ గౌరవమును నిలుపుకొనలమా! మన యుత్సాహమును మన యాత్మ గౌరవమును ప్రదర్శించుటకు జనవరి 20 తేదీకి తుది వాయిదా వేయబడినది. కాబట్టి ప్రతి మహ్మదీయుడును తన కక్షిసంతయు, కేంద్రీకరించి ముసల్యాలను భక్తులకు సహాయము చేయుటకై కృషిపరవశులయును. ఇప్పుడు తమభక్త్యమును నిర్వహించుటయందు ముసల్యాలను వెలుబడిరేని భారత ముసల్యాలను వాస్తవము గు ముసల్యాలను గాగని ప్రపంచమునకు విదితము గాగలదు.

కిలాఫతు ప్రచారకులు సంపూర్ణముగ నీపనియందు నిమగ్నులు గావలెను. వారి వారి ప్రదేశములందు ప్రతి ముసల్యాలవద్దకు వెళ్లి వినయపురస్కరముగ చందాలను వైకొనవలెను. ప్రేమ కృతజ్ఞత అను నీ రెండు గుణములను ప్రధానముగ నుండవలెను. గూపాయరక్షిదుల నిమ్మట యుక్తముగ నుండును.

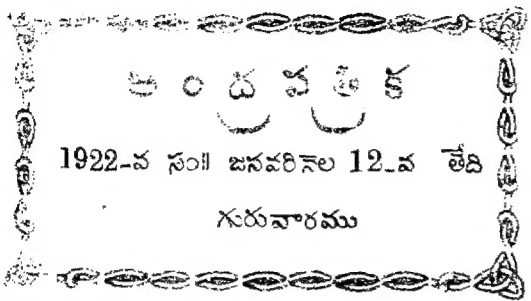
సర్వంట్లు.

తాతాకంవెనీ:— 10 వ తేదీని తాతాకంవెనీవారి సభ జరిగినది. మూలధనమును గుఱించుటకు తీర్మానింపబడినది.

లక్నోలో 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నం బహుళనక్షత్రము ఇందువల్ల పంటలకు కొంతవెచ్చు వాటిల్లునని కోర్కెచున్నార.

ప క ట న

13, 14 తేదీలు హారతాళ, భోగి, సక్రాంతి దినములగుటచే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆశేషులలో వెలువడను. సారస్వతానుబంధము పైత మీవా రము ప్రకటింపబడును. కాని 15 తేది ఆదివారము నాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కానుబంధము ప్రకటింపబడును. సరిపాదకుడు.

రాజకీయోద్దేశము

ప్రస్తుతసమయమున యువరాజాగమనము సేర్పాటుజేయుటకు, రాజకీయోద్దేశము లేదని అధికారులు నెల్లడి జేయుచున్నారు. హిందూదేశప్రజలటుల భావింపక, యువరాజు పర్యటనము అధికారవర్గ ప్రతిష్ఠ నినుమింప జేయునని తలచుచున్నారు. అధికారవర్గము వారి హస్తములలో యువమల గుంచుచున్న ప్రజలు, వారేర్పాటుజేసెడి యుత్సవములలో పాల్గొనుట, అసహజము. దేశనాయకులు పలువురు కారాగృహవాసము జేయుచు, మాతృభక్తి పరాచులు లనేకులు నిర్బంధమునందుండి, ప్రజల ముఖ్యాశయములు తృణీకరింపబడుచుండ, దేశీయులకు సంబరములపై నాసక్తి ఎటులగును? ఇదివర కనేకమారులు తెలిపినటుల ప్రజలకు యువరాజును అగౌరవించు తలపు ఎంతమాత్రము లేదు. అధికారులు తమ స్వంత బాధ్యతపై సేర్పాటుజేసిన స్వాగతమునందు తాము పాల్గొన జాలమని మాత్రమే, వారు తెలుపుచున్నారు. అనుకూలసమయమునందీ పర్యటనము సేర్పాటు జేసినచో, హిందూదేశము అతిథిపూజను హృదయ పూర్వకముగ సలిపియుండెడిది. ప్రజలలో తీవ్రమగు నసంతృప్తి ప్రబలిత నీసమయమున యువరాజు పర్యటనము సేర్పాటుజేయుటలో రాజకీయోద్దేశము గలదని, వేరుగ వెలుప సవసరము లేదు. ప్రజల సమ్మతమును వేరొకచో ప్రచురింపబడిన మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రికా వ్యాసము బలపరుచుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక, ఆంగ్లదేశ పత్రికలలో బాధ్యతగల పత్రికయని సేర్పాచియున్నది. యువరాజాగమనమును ఏర్పాటుజేసిన కారణమును మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఈ క్రింది రీతిన వివరించుచున్నది.

“వేల్పు యువరాజుగారి హిందూదేశసందర్శనము రాజ్యాంగమువారి ఏర్పాటు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, రానురాను వెచ్చుకొనుచున్న రాజకీయ అశాంతిని, ఇందుమూలముననడచి వేయవచ్చునని భావించుచున్నారు. యువ రాజు స్వయముగ వెలుగుటచే, ప్రజాసాహాయ్యమున కెంతయు ఉత్సాహము గలుగుననియు, హిందువులపక్షమున గాంధీయు, మహాత్మాదీయుల పక్షమున అలీనాదరులును గావించుచున్న తక్షణ స్వరాజ్యాంగోభసమును బలముగ నిరోధించుట కందుమూలమున విలగననియు, వాదించెదరు. ఈ యుద్దేశము ఎంతవరకు సఫలమగునో తెలుపుట కింకను తరుణము

రాలేదు.....కాని, హైందవప్రభుత్వము గొప్ప పౌరజాటును కావించినటుల నిశ్చయము. అత్యంత రాజభక్తి ప్రదర్శనమునకు దారి జూపవలసిన ఈ ఏర్పాటు, గాంధీయుద్వ్యమము తనబలమును బాగుగ ప్రదర్శించుటకుగూడ సవకాశ మొసగినది.”

వైవాక్యములబట్టి తక్షణ స్వరాజ్యోద్వ్యమమును నిరోధించుటకీ ఏర్పాటుగావించినటుల, ఆంగ్లదేశమున సభిప్రాయము వ్యాపించియున్నదని గ్రహించవచ్చును. ప్రజలిట్టి ఏర్పాటులందు భాగస్వాములు గాకుండుటయే న్యాయమని, నిష్పక్ష పాతబుద్ధిగలవారెల్లరును గ్రహింపగలరు. స్వరాజ్యోద్వ్యమనాయకులను, స్వరాజ్యసేవకులను అనేకులరు యువరాజాగమనమును పురస్కరించకొని కారాగృహమున నుంచుటవలన, అధికారుల యుద్దేశము మరింత స్పష్టముగ వెల్లడియైనది. తాము కటిదలచిన దైవమొకటి తలచె ననినటుల, అధికారుల ఏర్పాటులు గాంధీమహాత్ముని యుద్వ్యమమునకుగల నిజబలమును వెల్లడిజేసెను. ఈ కారణముచేతనే ప్రభుత్వమువారు పౌరబక్షిరని, మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక వెలుపుచున్నది. ప్రస్తుత విషమస్థితిని సడలింప జేయుటకు మార్గమేమి? వ్యక్తులను నెందరను నిర్బంధించినను, ప్రయోజనముండదని, మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక విశదపరచుచున్నది. జాతీయోద్వ్యమ బలము వ్యక్తుల నంతగ లేదు. దానియందు మిడిమిడియున్న భావమునందు కలదని, ఈ పత్రిక యుద్దేశము. వ్యక్తుల నడగద్రొక్కవచ్చునగాని, భావముల నడగద్రొక్కట దుస్సరము. వ్యక్తులను తొలగించుటచే తనే ఉద్వ్యమము సమసిబోవునెడల, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము ఈ పనిని నెఱవేర్చవచ్చును. కాని, అనుభవమందుకు విరుద్ధముగ నొన్నది. మహాత్ముని యనుచరు లనేకులు నిర్బంధింపబడుచున్నను, దేశమున భావప్రాబల్య మధికమగుచున్నది గాని తగ్గిపోవులేదు. మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక తెలిపినటుల, దేశమునందనేక మీరు లనుడిన ముద్భవించుచున్నారు. వివిధ ప్రజల గౌరవమధికమగుచున్నది.

ఇట్టి విషమస్థితికంతకును రాజప్రతినిధిగారే, కారకులని గాంధీమహాత్ముడు యంగుఇండియా పత్రికలో తెలిపెను. సమయముగాని సమయమునందు యువరాజుగారిని రప్పించి, స్వాగతములను బలనంతముగ సేర్పాటుజేయ ప్రయత్నించుటలో రాజప్రతినిధి అపజయము గాంచెను. ఈ యపజయమును యువరాజునకును బ్రిటిషుజాతికిని హిందూదేశము జేసిన తిరస్కారముక్రింద, రాజప్రతినిధి భావించుచున్నటుల, మహాత్ముడు సూచించెను. సత్యమీ తలపునకు వ్యతిరేకముగనున్నది, ప్రజల ఘనోభావములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటచే, నీ దుస్థితి వాటిల్లినది. దీనినుండి బయల్పడు మార్గమేది? అయిదువందలుకాదు, అయిదువేలమంది నాయకులును నిర్బంధించినను, అశాంతి తొలగిపోవదని, మాంఛెస్టరుగార్డియన్ పత్రిక వెలుపుచు, మరియొక మార్గము సన్వేషింపుడని హిందూదేశాధికారులకు హిత మొసగుచున్నది. ఈ మార్గమేమి? కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరింపుడు, పంజాబు గాయమును మాన్పుడని ఈ పత్రిక సూచించుచున్నది. ఇట్టి మార్గమును, భారతీయు లెంతకాలమునుండియో విసుపు విరామము లేక వెలుపుచున్నను, అధికారులు పెడచెవిబెట్టిరి. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు స్వరాజ్యసమస్య యింకొకటి గలదు. ఇందువిషయమై మాత్రము మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక వెనుకాడుచున్నది. ఉన్న ప్రశ్నయే యిది. స్వరాజ్యసమస్య పరిష్కారమగు

చో, మిగిలిన ప్రశ్నలు సులభముగ పరిష్కారమగుటకు అవకాశ మేర్పడును. ప్రస్తుత సంస్కరణములు దేశమున కక్కరకురావనియు, స్వపరిపాలన మత్యావశ్యకమనియు చెలిపెడి వారొక్క కాంగ్రెసుపక్షమువారు మాత్రమే గాదు. మితవాదపక్షమువారును ఇటులనే తీర్మానించియుండిరి. మదరాసులో జరుగనున్న జట్టిసుపక్ష సమావేశము వారి చిత్తు తీర్మానములలో సాధ్యమగునంత శీఘ్రముగ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించ వలయుననియు, సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, ఇండియా ప్రభుత్వబాధ్యతను వెంటనే యొసగవలయుననియు ప్రకటించెడి తీర్మానములు గలవు.

స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుచో, దాని సనుభవింపవలెనను నాశ ఎల్లర హృదయములను ప్రేరేపించుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి స్వప్రయత్నములే మూలాధారమనుచుండ, రెండవపక్షమువారు బ్రిటిషువారి అనుగ్రహముపై నాధారపడి యుండవలెనని తలంచుచున్నారు. ఉభయలకును భేద మిక్కడ మాత్రమే గలదు. భారతవర్షమునందు, స్వరాజ్య భావ తీవ్రత ఇంతయధికముగ నున్నను, అడుగుతైముపత్రిక మాత్రము సంస్కరణ విధానమునందు మార్పుజరుగదని గట్టిగ వెల్లడింప గోరుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక అంత దూరము బోక, తక్షణ స్వరాజ్యవాదుల యభిమతమును తీర్పుటకు వీలులేదనియు, ఎంతవరకు ముందుకు జనుటకు వీలగునో విచారించవలయుననియు మాత్రము వెలుపుచున్నది. ఒక సత్యమును మాత్రము ఈ పత్రిక వెల్లడిజేయుచున్నది. ఈ సమయమున నెమ్మదిగ నడుచు పుషున్నంత యపాయము, త్వరితముగ నడుచు నపుడంతగ నుండదని, ఈ పత్రిక సూచించిన యభిప్రాయమును ఆంగ్ల రాజనీతికోవిదులు గమనించుట భావ్యము. యువరాజాగమనము, ఇందుల కెంతయు తోడ్పడునని, ఈ పత్రిక భావించుచున్నది. యువరాజుపర్యటనమును అందులేని నిర్బంధములతో పూర్తిజేసెదరా, లేక ప్రజాభీష్టమును నెరవేర్చుట కికనయిననుబూని వెనుకటి పౌరజాటులను ప్రభుత్వము వారు సవరించుకొనెదరా? ప్రస్తుతపరిస్థితులలో చివర యాశ సఫలమగు నను సమ్మతములేదు. అయినను అధికారవర్గ మవలంబించిన నిర్బంధవిధానము, ప్రజల స్వరాజ్యచీతును మరింత బలపరుచుటచే, అశాభంగమున కెడము లేదు. ప్రజలీనిర్బంధములను దైవదత్తముగ భావించి, తమ మనోరథ మీడేరుటకు ధర్మబద్ధముగ కృషి సలుపుచున్నారు. ధర్మబలమునకు దైవబలము తోడ్పడి, ప్రజామనోభీష్టసిద్ధిని త్వరలో చేకూర్చు గాక!

హారతాళము: ప్రభుత్వ ప్రకటనము

మదరాసు ప్రభుత్వము వారిటుల ప్రకటించిరి. “వేల్పు యువరాజుగారు మద్రాసునకు విచ్చేసెడి 13 తేదిన పాపులరు బజారులను మూయించు నిమిత్తము భయవెట్టుటకేగాక, జౌరజ్యము గావించుటకుగూడ పాల్పడు సూచనలు గినుపించుచున్నది. తమపాపులరు తెరచియుంచ నెంచువారికి తగినరక్షణ యొసగెదమని, ప్రభుత్వమువారు వెల్లడి జేయుచున్నారు. ఇందునిమిత్తము, ఏర్పాటులు జేయబడినవి.”

13-వ తేది శుక్రవారము హారతాళమును జయప్రదముగ జరుపుడు

ఎంచబాటుము, నిర్బంధములకు గడంగునిమిత్తము, ఇట్టి సంగతులను ఇతరరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము లాధారపరచుకొనియుండిరి. అట్టి మామూలునే మద్రాసులోగూడ అవలంబించెదరేమో తెలియదు. చెన్నపురి వాలంటీరుల ప్రవర్తనము అద్భుతముగనున్నదను నభిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. వీరు, ప్రజలకు వారిధర్మమును మాత్రము బోధించుచున్నారు. అధికారులయొక్క లను ధిక్కరింపక, సామ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. బోలీసువారు ఉపన్యాసమిచ్చుటకు వీలులేదని తెలిపిన ప్రదేశములందెల్ల, వాలంటీరులు నెమ్మదిగా నావలకు జనుచున్నారు. పురశాంతికిగాని, బాటలలో రాకపోకలకుగాని యిబ్బంది ఏమాత్రము గలుగకుండ, వారు సంచరించుచున్నారు. ప్రజలు వారి యుపన్యాసములను శ్రద్ధతో నాలకించుచున్నారు. కొందరువారినుచిత్రీని సత్కరించుచున్నారు. ఈసందర్భములలో, వాలంటీరులుగాని, మరి యితరులుగాని పాపులను మూయించుటకు దౌర్జన్యమునకు గడంగెదరని యాహించుట అసభ్యముగ దోషకమానదు. ఆంగ్లో సైం దవప్రతికయగు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతిక సయితము, సహాయనిరాకరణపక్షమువారుజూపిన విచక్షణశక్తిని కీర్తించుచున్నది. అహింసనే ఉద్యమమునకు ప్రధానాధారముగ గైకొనిన సహాయనిరాకరణవలంబులందుండి ఏపక్షమువారికిని యిబ్బందిగలుగనేరదు. అంగడులను దుకాణదారులు మూయకుండుటకును, విద్యార్థులును ప్రభుత్వోద్యోగులును తదితరులును యువరాజసందర్శనారము వెడలుటకును, బలవంతము గలుగుచున్నదను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఇంతియగాక, జస్టిసుపక్షమువారు ట్రాముకారుల నుపయోగించి ఉత్సవముల జరుపుటని ప్రజలకు ప్రకటనముల మూలమున నుద్బోధించుచున్నారు. ఇరుపక్షముల వారును, తమతమ యుద్దేశమును వెల్లడించుటయు ప్రజలకు ప్రబోధించుటయు న్యాయమనియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమై జోక్యము కలుగచేసికొనుట పాడిగాదనియు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతిక హెచ్చరించుచున్నది. అధికారపక్షము వారికి బలముగలకు. అన్నివిధముల పలుకుబడి గలకు. ప్రజాపక్షమువారికి నైతికబలము తప్ప ఇతర బలములేదు. ప్రజలలో భీతి గలిగిన, మొదటిపక్షమువారి వలన గలుగుచు గాని, రెండవపక్షమువారి నుండి గలుగనేరదు. ఏదిఏమిలున్నను, ప్రభుత్వ ప్రకటనమున కాధారము లేదని, సహాయ నిరాకరణపక్షమువారు తమ ప్రవర్తనము మూలమున తేటపరుప గలుగుదురు. అహింసావ్రతమునుండి అణగారినవారైనను తొలగింపకుండ, వారు జాగరూకతతో మెలంగవలయును. ప్రజలకు ప్రబోధించుటయే వారి పనిగాని, ఇతర విధముల నేమాత్రము బలవంత పెట్టుటయును వారిపనిగాదు. దుకాణదారులకు వారి ధర్మమేదియో తెలిపి వారి యిచ్చనచ్చుటల మెలగనియవలయును. మనోవాక్యాదు కర్మలందు, దౌర్జన్యముండగూడదని, వాలంటీరుల ప్రతిజ్ఞ యందు కలదు. ఇది గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞ. ఈయాజ్ఞను శిరసావహించి వాలంటీరులు నడుచుచో, వారు సత్వర దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడగలుగుదురు. తమకర్తవ్యమును నిష్కామ్యముగ నాచరించుటయే వారి ధర్మము. ఫలితము దైవాధీనము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానము ననుసరించి వివిధమండల సంఘములును, పన్నుల

మండలసంఘము రాజమహేంద్రవరమునందు 18 తేదియందుగూడును. ఈ విషయమును విచారించుటకు రాజమండ్రి తాలూకా సమావేశము 17 వ తేదినగూడ నున్నది. వివిధమండల సంఘములకును, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము స్థానికస్వాతంత్ర్య మొసగియుండెను. ఈసంఘములు నిర్ణయము గావించువరకు, పన్నులను చెల్లించవలదని రాష్ట్రీయసంఘము తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానమును, గుంటూరు మండలము కొనసాగించుచున్నటుల, మండల సంఘ కార్యదర్శి నేడు పంపిన తంతివార్తయందు గలదు. బాపట్లతాలూకా రయితులు, ఎట్టికట్టముల నయినను భరించుటకు సగిస్తులై యున్నటుల, తంతివార్త తెలుపుచున్నది. పెదనందిపాడులో అయిదుగురుపట్టాదార్ల చరాస్తిని సబుకలెక్కరుగారు జప్తిచేసెరట. ఈ విషయమై పొన్నూరులో నుపన్యాసములనియకుండ, నిషేధము గావింపబడెను. గుంటూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘసభ నేటిదినము పొన్నూరులో జరుగును. జాతీయోద్యమము ప్రజాసామాన్యమున వ్యాపించుచున్నదనుట కేమాత్రము సందియములేదు. నాయకులను నిర్బంధించినను ప్రజలు వారియంతట వారే జాతీయోద్యమమును నడుపగల స్థితికి నచ్చుచున్నారు. ఈ సంగతిని గుర్తింపక వీలులేదు. ఉద్యమ మభివృద్ధి జెందునపుడు ప్రజలు అహింసాపథము నతిక్రమింపకుండ జూచుటయే నాయకుల ప్రధానధర్మముగనుచున్నది. ఆంధ్రదేశ ప్రజాసామాన్యము, అహింసాతత్వమును తిన్నగ గ్రహించిరనుట నిశ్చయము. ఆంధ్రదేశమునందు, దౌర్జన్యమునకు చోటుండదని నమ్మవచ్చును. అయినను, కేవలము నమ్మకముపై నాధారపడియుండక, ఎట్టి కఠినసయములందైనను అహింసకు భంగము కలుగకుండ, నిరంతరము జాగరూకులైకనిపెట్టియుండుట, ఎల్ల రధర్మముని వేరుగ తెలుప నవసరములేదు. శాంతినిరోధము నందు, శాంతిమును పదమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్యము నొసగవలయునని, గాంధీమహాత్ముడు ఈ వారపు యంగుణిడియా పత్రికలో వ్రాసియుండెను. శాంతిహితముగు నిరోధమనిన, వినాశనమే యనియు, ప్రేమతో గూడుకొనిన నిరోధము ప్రాణప్రదాయకమనియు, మహాత్ముడు తెలిపిన సంగతిని గుర్తించుట శ్రేయస్కరము. ఎట్టి విషమస్థితి జనించినను, ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని సంబోధనమును మారకుండునని భావింపవచ్చును. ప్రజాసామాన్యమునుండి మహాదయ మిదివరకెన్నడును కలుగలేదు. ఇంతకుపూర్వమునలే ఎవ్వరో నలుగురు విద్యాధికులుజేరి, తమ యభిప్రాయమునే ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయమని మోసపుచ్చుచున్నటుల, తృణీకరించుట కేకమును వీలుండదు. ప్రజలలో నంతర్లీనముయిన యుద్యమము తప్పక సఫలము గాంచును. ఈ సంగతి నికనైనను గుర్తించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయములను సఫలపరుచుచో, స్వీయ కారనమును, సామాన్యకారవమును కాపాడుకొనగలుగుదురు.

ఆంధ్ర దేశ ప్రశంస
అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులను పంపుటలో, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ నాల్గవస్థాన మాక్రమించెను. స్వదేశేనస్తు ప్రదర్శనమునందు, ఆంధ్రదేశము గురువారమున వెనుకొనిన పేక్షకుల

దృష్టిని విశేషముగ నాకర్షించినటుల, గాంధీమహాత్ములు దెలుపుచున్నారు. గంజాముజిల్లా శ్రీకాకుళమునుండి వెడలిన నిపుణులు ప్రత్తినుండి నూరవ నంబరువరకు దారము నెటుల తీయవలయునో ప్రదర్శించియుండిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మృదుహస్తములు తీయగలిగిన దారమును, ఏ యంత్రమును తీయజాలదనియు, వారుపయోగించిన రాటము తిరుగుచున్నపుడు గలిగిన మధురధ్వని యింకొకవిధమున గలుగజాలదనియు మహాత్ముడు తనపత్రికలో సూచించెను. రాటము విషయమై ఇట్టియద్భుతమగు నభివృద్ధిని ఆంధ్రదేశము జూపుచుండగ, ఆంధ్రమంత్రులగు గౌ. రా. బ. కే. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు, అవకాశము దొరకినపుడెల్ల రాటమును నిరసించుట, మిగుల ససభ్యముగ గనుపింపక మానదు. నేటి డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతిక సయితము, నాయుడుగారు మొన్నటిదిన మొసగిన యుపన్యాసమును ఖండించుచున్నది. హిందూదేశమునంతను, యంత్రమయము జేయవలెనని, నాయుడుగారి తలంపు. ఇది సాధ్యపడదని బాలుడయినను గ్రహింపగలకు. సాధ్యమయినను వాంఛనీయముగాదని పాశ్చాత్య ప్రపంచ దురవస్థను హిందూదేశ నాగరిక సాంప్రదాయములను తెలిసినవారు సులభముగ గ్రహింపగలుగుదురు. నాయుడుగారి తృణీకారభావము రాటపు పరిశ్రమకు మరింత ప్రోత్సాహము గలిగించునని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతిక తెలిపిన యభిప్రాయ మెంతయు సమంజసముగ నున్నది.

చిత్తరంజనదాసుగారి యుపన్యాసము
అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో, చిత్తరంజనదాసుగారి రీయదలచిన యమూలమ్యుగు అధ్యక్షకోపన్యాసమును, గాంధీమహాత్ము డిపుడు ప్రకటింపగలిగెను. దానిని నేడు భాషాంతరీకరించి ప్రకటింప జాలనందుల కెంతయు చింతించెదము. రాబోవుపత్రికలో నది ప్రచురింపబడును.

చెన్నపురి వలంటీరుల పర్యటనము
ఈజాన ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాడ్వేయందు ఘోషము 200 మంది వలంటీరులు జాతీయగీతములు పాడుచు కొత్తాల్లు బజారును తిరిగి బంధువీధినుండి దేవరాజు మొదలవీధి గుండా వాల్తాళ్లరోడ్డునకు జరిగి. అంత చూడవచ్చునదేవ కులు ఘోషము 80 మంది కలుగుకొనిరి వాణియంటాడినుండి నిన్న సాయంకాలము 50 మంది స్వచ్ఛంద సేవకులు మద్రాసు నకువిచ్చేసిరి. వానగూడ వీరితోగలిసి ప్రతిమరాణమునకు శ్రమనుష్యుడకు చూతాళము జనపునె యుపన్యాసించుచు తిరిగి 11 గంటకు 8 మంది బ్రాడ్వేకు జేరి, టి ప్రకాశంగారు, స్వస్థానిక స్వామిశక్తి, మహాస్వామి చెట్టియారు మున్నగువారు పురోగమనమున నడిచుచు అంతటను దిరిగిరి.

నిన్న సాయంకాలము 5-10 గం పచ్చయప్పకళాశాల కద్ద జి. న్యాయనాయకశ్రీమంతులు అనుగంటిరు యువరాజు బహిష్కారమును గురించి ద్విముగ సహకరించుచుండగా పోలీసు యూజి పియూసాన్డెంటు వచ్చి అచ్చట నుహకరింపరాదని చెప్పిరి. తరువాత నాల్గగులుదాటి వారిక్కడ నుపన్యాసించుచుండిరి ఘోషము ఒక వేయిమందిపేక్షకు లచ్చటనుండి, విశేషవస్త్రధారణము జరిగెను. రాత్రి 9 గంటలవరకు నుపన్యాసము జరిగెను.

కే.కీ యువరాజి వివాహ సందర్భమున విరాళములు పంపబలచిన వారందరు విరాళములను ఫిబ్రవరి 28-వ తేదిలోగ పంపవలెను.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

లాల్ లజపతిరాయి ప్రభుత్వ కఠినశిక్షను రద్దుపరచుట

నిర్బంధితులగు సిక్కులనందరిని వదలుట
లక్నోలో స్త్రీ లాజ్లోల్లంఘన మొనర్చి సభచేయుట = మా॥ జగతనారాయణగారి
పుత్రికలా సభకేసుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరు మండలమువారు వన్నులసియ నిరాకరించుట
కీ స్త్రీ గుజస్తు - బొక్కసొమ్ములు వట్టివగుట - చరాస్తి జప్తులు

గోదావరీ మండలమున కాంగ్రెసు ప్రచారకులు మొసలిగంటి తిరుమలరావు
కంభంపాటి వేంకటలక్ష్మీనృసింహ సోమయాజులుగార్లను పట్టుకొనుట
పొన్నూరులో జరుగు గుంటూరుమండలసభలో పన్నుల నియమావళి
యుపన్యసింపరాదని కలక్టరాజ్ఞాపించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరు మండలమున వన్నులను చెల్లించు
యపుడే ప్రారంభమగుట

పట్టాదారుల దృఢనిశ్చయము

గుంటూరుమండలమువారు రత్నాత దీక్షతో

పన్నులను చెల్లించకుండుటను ప్రారంభించిరి. మొద
టికీ స్త్రీ వాసుదా యించుమించుగా గతించినను
దొంతమువారి ప్రజర్లలో సొమ్మేమియును లేదు.
బాపట్లతాలూకా ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్ర మై
యున్నది. పెదనందిపాడు, పరచూరు, చినగంజాం,
ఫిరకాలలో పూర్తిగా 80 గ్రామముల రైతులు
కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను పాలించుటకును వన్నుల చెల్లిం
పకుండుటకును ఎట్టికష్టములు వచ్చినను భరించుట
కును కృతనిశ్చయముగా నున్నారు. పెదనందిపాడు
లో ప్రముఖులగు వైసుగురు పట్టాదారుల చరా
స్తిని 11 వ తేదీని సమకల్పము జప్తుచేయించెను.
బాబుగురు వృత్తులుగూడ శాంతిసేవలో చేరిరి.
శాంతిసేవిని (బాతీయ నలంటీరులు, లందరును
కేవలము ఖద్దరుబట్టలనే ధరించి సంపూర్ణ మగు
క్రమశిక్షకు బద్ధులై ప్రశంసనీయముగ శాంతిని నెల
కొల్పుచున్నారు. రండి మాచరాస్తులను జప్తు
చెయ్యరాదని రైతులే పిలుచుచున్నారు. నేడు (12 వ
తేదీ) పొన్నూరులో జరుగుచున్న మండల కాంగ్రె
సుసంఘసభయం దెవరును పన్నులను చెల్లించ
గూడదని యుపన్యసింపరాదని గుంటూరుజిల్లా మేజ
స్ట్రీలు ప్రకటించె నని మండలకాంగ్రెసు సంఘ
కార్యదర్శి నేడు పొన్నూరునుండి తిరిగివచ్చెను.

మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారిని పట్టుకొనుట

మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారు కాకినాడవిద్యార్థి
(అసహాయవాది)తునిండి కాకినాడ వచ్చుచుండగా 11 వ తేదీ
ని పగలు 10 గంటలకు 107 కేసును ప్రకారము తుని రైలుస్టేష
న వద్ద పట్టుకొనిరి. తిరుమలరావుగారు చిరు నయముగ యవ
కుడు. గోదావరీమండలమున చురుకుగా ప్రచార మొనరించుచుం
డెను. తునిలో వెంటనే పోలీసుల జరిగినది. ఉత్సాహముతో
నుండి తిరుమలరావుగారిని సభవా రిభింపించిరి. 12 వ తేదీ
పునఃయును తిరుమలరావుగారిని కాకినాడ తీసికొనివెళ్లెదరు.

నోటీసు

తునిలో రాళ్లపల్లి కాశీన్నగారికి 144 ప్రకారము నోటీ
సు యివ్వబడెను.

మండల కాంగ్రెసు

గోదావరీ మండల కాంగ్రెసుసభమువారు 18 వ
తేదీని రాజహర్షి మ్యాజియములో సమావేశమై పన్నుల విష
యమును యితర విషయములను చర్చించెదరు. 17 వ తేదీని రాజ
మర్షి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారుగూడ ఆ విషయ
యలనే చర్చించెదరు.

అమలాపురమున ప్రచారకుని పట్టుకొనుట

వెద్దాపురము కాంగ్రెసు సంఘమువారి పక్షమున ప్రచా
రము కొరకు ఆ మ లా పు ర ము న కు వెల్లి
న కంభంపాటి వేంకట లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులుగారు
10 వ తేదీని గంభీరపన్యాసము నొసంగిరి. 11 వ తేదీని సోమ
యాజులుగారిని 101-108 శక నల ప్రకారము పట్టుకొని రని
తెలియుచున్నది.

డాక్టరు వేదాంతము

వేంకటకృష్ణ శ్యామలప్రత్యుత్తరము

కాకినాడలో డాక్టరు వేదాంతం వేంకటకృష్ణయ్యగారికి
జిల్లా కలక్టరు పంపిన నోటీసును గూర్చి యిదివరకే ప్రకటించి
యున్నాము. “మీరు అసహాయాద్యయమునకు చేరిన వారగుట
చే కొత్తను మున్నగువాని నుపయోగించుటకు విశిష్టబడిన
రైస్సెన్సుల నేలబద్ధుడేయగూడదో కారణము చూపవలెనని” కల
క్టరువాసెను.

మీరు 5-1-22 వ తేదీని 34-వి-1/22 నంబరున పంపిన
లేఖనుగూర్చి నేనసహాయవాది ననుకారము నం 3. వి. డి. 25
రైస్సెన్సులను మీ రిట్లు రద్దుపరచుటలో నేను ప్రహింపజాల
కున్నాను. రైస్సెన్సు నిబంధనల నేతికమించినచో మీరు రద్దు
పరచ గలుగుదురు. నేనట్లు చేసితినిని ఎవరును ఫిర్యాదు చేసినట్లు
నా కిప్పటికీ తెలిసియుండలేదు.

2. ఈ సమాధానము మీకు చేరి పిచ్చుటగూడ మీరు
రద్దుచేయుటకే నిశ్చయించుకొన్నచో అది కేవలము యుద్ధోగ
నిరంకుశత్వమే అగును.

3. నేను నేడాకస్మికముగ సహాయవాదిని కాలేదు
నాకు ప్రారంభమున నాలైస్సెన్సు లియ్యకు నాటికే నేను
సహాయవాదిని.

4 మీరు రద్దుపరచిన నాకు స్వల్పమగు ధనసప్తము
కలుగవచ్చును. నా కందులకేమియును చింతలేదుగాని దాని
వలన నావలన చికిత్సబడయువారికి కేవలము హానికలుగక పోయి
నను కొంత యిబ్బంది కలుగుననిమాత్రమే నేను చింతించు
న్నాను. ఆ పొదిత్వము మీదేయగును.

5. నేనింతకంటె తెలుపదగిన సమాధాన మేదియును
లేదుగాన నేను 11 వ తేదీని మీ ఎదుటకు రాకపోయినందుకు
మీరు తుమితురుగాక. అని కాకినాడనుండి 10 వ తేదీని వేంకట
కృష్ణయ్యగారు జిల్లాకలక్టరుకువ్రాసిరి.

వంగరాష్ట్రము

కలక్టరాలో భారతమిత్ర సంపాదకుని పట్టుకొనుట.

అమెండుమెంటు చట్టము ప్రకారము కలక్టరాలో 11-వ
తేదీని భారతమిత్ర పత్రికాసంపాదకుడు డగు పండిత లక్ష్మీనారాయణ
గార్లగారిని పట్టుకొనిరి. ఆయన జామీనయివ్రాసెను.

బొంబాయి

పూనాలో మద్యనిరసనవిషయ కాజ్ఞోల్లంఘనము.

సారా దుకాణములకద్ద త్రాగగూడదని బోధింపరా
దని మేజిస్ట్రేటుచేసిన యుత్తరవును పూనా నగరము
న 11-వ తేదీని పెక్కుచుండి యల్లంఘించిరి. తిరిగి క్రొత్తవారు
ఆర్డరును ధాతానుండి వచ్చిన వలంటీరు లిద్దరును ఎవండుగురు

దుకాణములకద్ద నిలచి త్రాగగూడదని బోధించిరి. మూమూలు
ప్రకారము వారిచేరుల వ్రాసికొని వారిని స్టేషనునుండి పంపి
వేసిరి. 10-వ తేదీని దుకాణములకద్ద బోధించిన గోళ్లే ప్రమా
మహారటా, పత్రికాసంపాదకుడు, భావే, భదాను, దేవభద్ర, ఫ
డే, గార్లు మున్నగువారికి చెరి 15 రూపాయలు జూర్యానా
వేయబడెను. ఎవరును చెల్లిం చ లేదు. చరాస్తి జప్తు
వారంటు యియ్య బ డె ను. ముమ్మ రాజ్ఞోల్లం
ఘన మొనరించిన గిండే.వి. జి. దేకు, బాపట్లగార్లకు చెరి 50
రూపాయలు జూర్యానా వేయబడెను. ఆజ్ఞోల్లంఘనలసంఖ్య
మొత్తము 375 అయినది.

పూనాపౌరులు లజపతిరాయిగారి నభివందించుట

10 వ తేదీని పూనాలో జరిగిన పోలీసులలో లాలాజీ
గారు మున్నగువారి నభివందించుచు తీర్మానము చేయబడెను.

ఢిల్లీ

వలంటీరులకుశిక్షలు

అమెండుమెంటు చట్టము ప్రకారము పట్టుకొనబడిన- 59
మంది పోలీసులలోను 11 వ తేదీని 15 గరికేసు విచారణచేసి
వారిలో 13 మందికి చెరి 6 నెలలును తిక్కినయిద్దరికి చెరి 2
నెలలును కఠినశిక్ష వేసిరి.

నయ్యు క రాష్ట్రము

లక్నోలో స్త్రీలు ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించుట
సభలో మా॥ పండిత జగన్నారాయణగారి

పుత్రికలు పాల్గొనుట

లక్నోలో రాజకీయసభలు జరుగగూడదను యుత్తరము
లలో నుండగానే 11 వ తేదీని కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయ
మున స్త్రీలు సభచేసిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున స్థానిక
స్వపరిపాలనకాఖామంత్రి యగు మా॥ పండిత జగన్నారాయణ
గారి కుమార్తెలు కృష్ణలాల సైహూసతి, మన్మథనాథ చాకు
సతిగారిద్దరునుగూడ సాభాచార్యయందు పాల్గొనిరి. అబ్దులు
కాదిరుసతి అధ్యక్షుతి వహించెను. చేతిమాలి ఖద్దరు పరిశ్రమకు
స్త్రీలు పూనుకొని దేశసేవకు పురస్కరము ప్రోత్సాహపంప
వలెనను తీర్మానమును మరికొన్ని తీర్మానములు నామోదింప
బడెను. కృష్ణలాల సైహూసతిగారును మరికొందరు స్త్రీలును
భిలాఫతు పంజాబు అక్రమములు మున్నగువిషయములనుగూర్చి
యుపన్యసించిరి. స్త్రీలలో నద్యధ్యమ కలిగించుట కొకసంఘ
మేన్వరుపబడెను. ఆసంఘమునకు అబ్దులు ఖాదిరుసతి అధ్యక్షు
రాలుగను కృష్ణలాల సైహూసతి కార్యదర్శిగను నియోజింప
బడిరి.

పంజాబు

శాసనసభలో చాలముఖ్య ప్రకటనము.
లజపతిరాయిగారి కఠినశిక్షను పూర్తిగా

రద్దు చేయుట.

ఇటీవల రాజకీయములకు అసహాయవాదులకు విధింప
బడిన శిక్షలను గూర్చి ప్రతికేసులోను
లాహోరు హైకోర్టువారు 449 సి. పి. సి. ప్రకారము రికార్డు
లేపించి న్యాయము సరిగా జరిగినదో లేదో పరిశీలించవలెనని
ప్రభుత్వమువారు హైకోర్టువారికి వ్రాయవలె ననుతీర్మానమును
రాజా నరేంద్రనాథగారు 11 వ తేదీని లాహోరులో జరిగిన
శాసనసభయం దుపపాదించిరి. తీర్మాన మామోదింపబడినది.
లాల్ లజపతిరాయిగారు మున్నగువారికి విధింపబడిన కఠినశిక్ష
లను దొరతనము వారు పూర్తిగా రద్దు ప ర
చిరి. రాజద్రోహ సభా శాసనము క్రింద శిక్షవే
యుట యుచితమా కాదా అను విషయమును గూర్చి విచారణ
చేయబడునని సర్ జాను మెయినార్డుగారు శాసనసభలో తెలు
పగా హర్షధ్వనులు చెలంగెను. అమృతసుందర్బా సాహెబు
తాళములను గురించి సభలు చేసినందుకు నుపన్యసించి నందుకు
కారాగృహముల కంపబడిన సిక్కునాయకులను గురుద్వారా
ప్రబంధకసంఘ సభ్యులను వదలవలె నను తీర్మానమును కేకర్తారు
సింగుగారు పపాదించి వలసియ్యద రాజద్రోహ సభాశాసనము
క్రింద కారాగృహముల కంపబడిన సిక్కుల నందరిని
విడుదల చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినని కర్తారు
సింగుగారు పపాదించిపకముండె. శాసనసభలో మెయినార్డుగారు
తెలిపిరి. హర్షధ్వనులు చెలంగెను. సభతిరిగి 18 వ తేదీ శుక్రవార
మునాడు జరుగును.

అంగోరా జాతీయవాదుల ప్రభుత్వవై పన్నినందులకు
గాను కెమలిస్టు ప్రభుత్వము వారు ఎన్వరుపాపాగారి 25 గు
రు అనుచరులవై మరణ శిక్ష విధించిరి.

స్వీదరము

స్వాతంత్ర్య పోరాటమునందు శోధించుచు
దేశభావమును పోగొట్టవలదు

శ్రద్ధానందస్వామి విజ్ఞప్తి.

రాష్ట్రీయ శ్రీనాథ పక్షమున బాంబాయి మార్వాడి
విద్యాలయమందిరమునందు గత శుక్రవారము నాడొక మహా
సభ జరిగెను. అనామకాబాదు కాలగనుగుగార్హి పలువు
రుపాల్గొనిరి. శ్రీమతి సోదేవి యధ్యక్షత వహించెను.
మందిరమంతయు క్రిక్కిరిసిపోయెను.

శ్రద్ధానందస్వామి.

స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకై భారతశ్రీలుగూడ
కృషి సలుపుచుండుట శుభసూచకము. వారు మహారాట్రపా
ము బృతగమించుట యక్షముగ నున్నది శ్రీలతోడ్పాటులేక
స్వరాజ్యమును సంపాదించుట దుస్సాధ్యము. భారతదేశముగిరి
చాల సహజమైనది. ప రా ధీ న దేశ మై యి త ర దేశ
ములతోపాటు తూగలేక యున్నది. భారతత్వమునుండి
భారతదేశమును తప్పించుట కాలగనుగుగారు. ఇదివఱకు నే
దేశమే ను స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెనని పక్షులమును
దర్శనమును ఉపయోగించెడిది. కాని భారత మామూలమున
ప్రవర్తింప నొల్లదు. భారతము, తనయాత్మకక్షివలననే ఆయుధ
ములనుపయోగింపక స్వాతంత్ర్యమును బా దనిష్ఠించుకొనినది.
ఆత్మకక్షివలననే స్వాతంత్ర్యము పొందవలెనని మహాగాంధీ
మహాత్ముడు ఆదేశించినాడు. ఆత్మకక్షివలన పరమార్థమును
చేపట్టిన నిదర్శనము లనేకములు గలవు. భూతకాలమున, ప్రహ
రుడు ఆత్మకక్షి కొక గొప్పతార్కాణమై నిలసిల్లెను. నేడుమన
మును ఆలాగే చేయవలసివచ్చింది.

మన మెప్పుడు జూచినను నిష్పంధవిధానము సాగుచున్న
ది. కాంతి నైకద్యమును నణచివేయలేకనే యధికారాలు
పట్టువలతో పనిచేయుచున్నాడు. మనము స్వాతంత్ర్యమును
పొంద కృత్రిమములమై యుంటిమేని పరు లెవ్వరును మన
కడుపడకాలరని మనము అనామకాబాదు కాలగనుగు కను
గొన్నాల్లితిమి. కలకత్తాలో మనతోడి దేశీయులు నుమా రైదు
వేలమంది శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున నున్నారు ఏల? వారి జన్మ
స్వత్వముల నరికట్టెడి యాజ్ఞలను ధిక్కరించి భక్త్యమును నిష్ఠ
హించినందున వారప్పుడు నివాసము చేయుటకు వీలైనది. మనము
తలకెట్టిది కాంతిసేన. ఈ నైకములు కాంతిముగను, దోష్ట్య
రాహిత్యమును నుండవలెను. దేశాభ్యుదయమునకై, నైకము
లన్ని కష్టము లైనను పడవలెను. ఎంత త్యాగమునైనను జూప
వలెను. కాని ఎప్పుడును ఆహింసాపథ్యమునుండి తొలగి పో
గూడదు. శత్రు ప్రాణములైన నష్టించుకొనవలెను గాని యిత
రులను బాధింపగూడదు.

శ్రీ లేమి చేయవలెను?

ఈపోరాటమునందు శ్రీలక్ష్మణుని పేరు! మీరు మీ
పురుషులను శంకమునకు బంపి జంతు కొంతులేక చివరవఱకు సం
సారతాపి పత్రములకే పాటుపడుటలు ప్రోత్సహింపవలెను.
రాజపుత్రశ్రీలు తమపురుషులయెడ ప్రవర్తించుటలు మీరును
మీభర్తలయెడ ప్రవర్తించ జాలరా? మీపురుషులను యధము
నకు పెడలి, తమ ప్రాణముల నర్పించి దేశమునకు గౌరవము
సంపాదింపు డనియు ప్రోత్సహింప వలదా? ఆహింసను విడ
న వడ వలదని మీరు వారిని హెచ్చరించు చుండవలెను. కారా
గృహములకు వెడల వల సినదని మీ భర్త
లను ప్రోత్సహింపుడు. దేశ సేవాధ్యము ఎట్టికష్ట
మునైనను నిగ్రహముతో కాంక్షముతో భరింపవలెను. మునుపు
చెరిసాలన్న ప్రాణులు భయపడుచుండిరి. ఇప్పుడాభయము ఎర
రికిని లేదు. కాని పురుషులతోపాటు శ్రీలుగూడ పనిచేయ
వలసియున్నది. మీరెల్లరును సీతాదే వలెనుండవలయును. శ్రీలు
నుకలరై దేశసేవకురాండ్రై యుండిరేని ఎట్టి దుస్సాధ్యముగు
కార్యమునైనను సాధింపవచ్చును పురుషుల దుష్టవర్తనను
మీరు ఆక్షేపించి వారిని సన్మాదమునకు తీర్చుచును.
వారికి దేశ భక్తి, ధర్మము, మీరు బోధింపవచ్చును.
మనకు భగవంతుడు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చియుండ మనదృష్టాంత
దానిని లాగుకొనుట కెరికిని శక్యముగాదు. శ్రీలు స్వాతంత్ర్య
మును సంపాదించిన వారు భగవంతుని యాదేశమునే నిష్ఠ
ర్తించినవారగుదురు. త్యాగమును, ప్రేమను పురుషులకన్న శ్రీలు
ప్రదర్శించుటకు సమర్థురాదు. శ్రేతజాతులలోని పురుషులు ఉద
తపోవణ పరాయణులు, లోభులు. కాని శ్రీలక్ష్మణులుగారు.
కాబట్టి మీరు దేశసేవయందు తోడ్పడవలెనని ప్రార్థించుచున్నా
ను. దేశసేవయందు పురుషులతోపాటు మీరు సమానస్థానము
గలరు. ఈయనకాళమును వినియోగించిన మీరు దేశమును సంత
క్షించినవారగుదురు. చిత్తూరు సంస్థాన పీఠమాతలను సృజిం
పుడు. ప్రస్తుత స్వరాజ్యపోరాటమునందు మీరు పురుషులకు
తోడ్పడుట యవసరము. మీప్రయత్నములకు భగవంతుడు
తోడ్పడునుగాక!

అమంతికాబాయిగోఖలే

శ్రద్ధానందస్వామిలవారు శ్రీలక్ష్మణుని మహాపదేశ
మును భారతశ్రీ లెల్లరును గమనించి తమ పురుషసింహములను
దేశసేవ కర్మింపవలెనని అమంతికాబాయి గోఖలేగా రుపన్యసింపిరి.

సావిత్రిదేవి.

సోదరీచణులారా! మనవస్తువులు, మనబట్టలు, చీరలు
ఎంతమోటుగ నుండినను, దేశస్వత్వమునకై స్వదేశీవస్త్రము
లనే యుపయోగించుట మనవిధి. తమవిడ్డ లెంత కురూపులుగ
ను అసహ్యముగ నుండినను తల్లులు వారిని ప్రేమించుట మానిరా?
వారిని నిరాకరించుచుంటిరా? ఆలాగుననే మనవారు నేనెవరట్ట
లను మనముపయోగించుట విధిగాదా? మనము మనచీరలను ధరి
చుట కుద్యుత్తులమైతిమేని మనము విజయము గాంచజాలము.
మనదేశము పూర్వకాలమునం దెంతయు పుష్టితో నుండెను! మ
నకు విజయము గలుగవలెన్న మనమేమి చేయవలెను? సున్నితపు
చీరలను, సున్నితపు వస్తువులను, మనము విసర్జింపవలెను. భారత
దేశమును దాగ్ధ్యమున ముంచినది భారతీయులే. పురుషులు, శ్రీ
లు, ఇరువురును ఇందుకు బాధ్యులు. మనము మనరాటును తిప్పి
దేశమును ఉన్న స్థితికి తీసికొనిరావలదా? పంజాబునందును,
ఇతర ప్రాంతములందును శ్రీ లవమానింపబడిరి. కాబట్టి తుది
వఱకు మనము దైర్యముతో పోరాడి కొల్పోయిన గౌరవమును
తిరుగ సంపాదించుకొనుట యవసరము కిలాభకు పంజాబు
అక్రమములను తొలగించుటకు గౌరవస్థానము నాకమించుట
కును మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసి నున్నది. మన
ముదుక బట్టలను మనముధరించుట యవమానక ముగాదు. విదేశ
పుబట్టలనే ధరించుచు మనదేశమును కొల్లగొట్టుచుండిననే య
వమానకరముగ నుండును. ఆహారములేక వేలకొలదిగ చనిపోవు
చున్న మనతోడి దేశీయులసేరి గమనింపవలదా? కాబట్టి మీ
రందరును కద్దరునే ధరించుచుండవలెనని విన్నవించుచున్నాను.
దేశసేవయందు మనము పురుషులను మించవలెను ఎంత త్యాగ
మనగర మైనను మనము విదేశపు బట్టలను స్వీకరించి కద్దరు బట్టల
నే యుపయోగింపవలెను. ఉరితీసినను, ఏమిచేసినను, మనము
దైర్యమునుండి కద్దరునే యుపయోగించుచుండిన విజయము
ప్రాప్తముగాకతప్పదు. కష్టము లేనిది విజయము గలుగదు.

శ్రీమతి కల్వతిగొలిసెల్లాదేవి సాగ్రతిదేవీకిని యితర వక్త
లకును వందనము లర్పించెను. సావిత్రి దేవి కంటి పసిబాలిక
యత్సాహముతో దేశభక్తితో నుండుట శ్రీల కల్వతును
గౌరవప్రదమనియు, శ్రీ లామెహర్షము సమసరించిన దేశ మ
చిరకాలములో నత్యున్నతస్థితికి రాగలదనియు చెప్పెను.
బాంబాయి (కానికె)

ద్రాను అండు సదరక మిరాబ
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్
ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.
నోటీసు (8875)

13-1-1922 లేదీ శుక్రవారమున యవరాష్ట్ర
గారి ఆగమమును చూచుటకు యిష్టముగల జనుల
సౌకర్యార్థమై నెం డి 86 రు తొకల్ బండి త్రిది
వారము, తలిమౌళెలపు గోజులాధు నడవబడు కాల
నిర్ణయము ప్రకారము విల్లివాకము, పెరంబూరి
నుండి నడవబడును. ఉత్సవమైనతరువాత తిరిగి
బయలుదేరిపోవు వాటిసౌకర్యార్థమై ధామపురము
నుండి పెరంబూరికి పోవునె. సీ. 93 రు లోకల్
బండి మద్రాసు నెట్రులు ప్లేషను మూలముగా
ఈక్రింద తెలుపబడిన వేళలకు విల్లివాకము నరకు
పోవునట్లు ఏర్పాటుచేయబడునని యిందునలన అం
దరును తెలుసుకొనవలెను.

పగలు గం. ని.

నెం సి 93 రు రామపురమునుండి బయలుదేరుట	11 5
మద్రాసు నెట్రులు ప్లేషను చేరుట	11 23
,, నుండి బయలుదేరుట	11 35
బేసికవిడ్జి చేరుట	11 40
,, నుండి బయలుదేరుట	11 42
పెరంబూరు చేరుట	11 50
,, నుండి బయలుదేరుట	11 52
విల్లి వాకము చేరుట	11 56

స్థానిక వార్తలు

సుగుణవిలాససభ:— జనవరి 13 వ తేదీని లూ
సభవారు సంస్కృతమున ప్రదర్శింపవలసిన మృచ్చకతిక నాట
కము, అనివార్యకారణములచే ఆపివేయబడినది.

మ. రా. రా. శేషాది శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు మన
రాష్ట్ర కాననసభయందు గభ్యత్వమును వహించుకొనిరి. గాన నా
టమునకు విశ్వవిద్యాలయమువారు మార్చి 1 తేదీలోగా నొక
సభ్యుని యెన్నుకొనవలె నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సి ఎం. స్క్రిడ్డీగారు గత 18 వత్సరముల నుండి
యు రిజిస్ట్రేషను కాఖయందు ఇనస్పెక్టరు జెనరలుగ నుండి
దేశమున కెంతయేని సేవ యొనర్చియున్నారు. వారిపైను తమ
యోగ్యతను వదలికొనిరి. విరొనర్చిన సేవకు ప్రభుత్వము
వారు ఆమోదమును దెలిపిరి.

జాతీయపతాకము:— యుద్ధ వ ర పు పట్టాభిరామ
య్య పంతులు మార్చి 19 తేదీ పుత్రత్యం శర్మగార్ల విరచితమగు
జాతీయపతాక మను పుస్తకము మాకార్యాలయమున జేరినది.
ఇ దు ఇటీవల కాకినాడయందు ప్రభుత్వమువారు జాతీయపతా
కములనే జరిపిన పోరాటము వర్ణింపబడెన దీనివల ఒక అదా
మాత్రమే.

10 వత్సరముల యోగి:— 90 డి రెయల్వే ప్లేషను
కద్ద మంగుళమున కెదురుగా నున్న సత్రములో 10 వత్సరముల
యోగియొకడు నాలుగైదు దినములనుండి గాననమృచుండె నని
యు, నివారణగాని వ్యాధుల గురుద్యుకొనుటకై ప్రజ లాయన
కద్దకు గుంపులు గుంపులుగ వెళ్లుచుండి రని హిందూ విశేఖరి
యొకడు వ్రాయుచున్నాడు.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సంఘ
యాజమాన్యమున జనవరి 15 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8-30
గంటలకు వ్యాసార్థాల్లో రామదాసుహాలులో రావుజమా
దూర్ జి. వారాయణస్వామి చెట్టియారు అధ్యక్షతకైంద రావు
సాహెబు జి. వెంకటపతినాయుడుగారు 'సాంకున్యత' ను
గుర్చి యుపన్యసించెదరు.

మిల్లుపనివారలకు పని:— ఈమధ్య జరిగిన కార్మి
కుల గడబిడవలన పనిలేనివారలకు పని లభించు విధమును
గుర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించు చుండిరి. బాంబాయి కా
ర్మిక కాఖవారు ఆచట పోలీసుహుల్లీలలో 400 మంది దార
ము తీయువారలకు పనిగలదని తెలుపుచున్నారు. కావున పని
వలయువారు ఎగ్జూగు కమాండరుయొక్క ఫిఫ్టర్ డ్విలోని విట్టో
రియా భవనములోని లేరు కమిషనరుగారికి దరఖాస్తులను
బంపుకొనవలయును. (ప్రచురణ సంఘము.)

దేశీయనాయకుల సభకు రామలింగారెడ్డిగారు
వెళ్ళుట
బాంబాయిలో 14-15 తేదీలను జరుగు దేశీయ నాయ
కుల సభకు వెళ్ళుటకు నేటి (12 వ తేదీ) రాత్రి కట్టయంచి
రామలింగారెడ్డిగారు చెన్నపురినుండి బయలుదేరెదరు తిరిగి
18 వ తేదీకి చిత్తూరు చేరెదరు.

గుంటూరు మ్యూనిసిపలుసంఘశ్రీర్యాయము
యవరాజుగమనము
ఈరోజు సాయంత్రం 4 గం. కు ప్రత్యేక మ్యూనిసిపల్
సభ జరిగి యాదిగువ తీర్మానము చేయబడెను.
తీర్మానము
ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా, యవరాజుగారు
భారతదేశమునకు వచ్చి యున్నప్పుడు ప్రస్తుతము దేశపరిస్థితులను
బట్టిని, యీ నెల 9 వ తేదీ తీర్మానమును అనగా, వారి గౌర
వాధ్యము వీరల కన్నప్రవాసముకొరకు మునిసిపల్ ఫండులో
నుండి రూ 100 లు కచ్చు వెట్టవలసినదిగా చేసిన తీర్మానమును
యా సభవారు రద్దుపరచుచున్నారు.
ఉప. చట్టి నరసింహాచార్యులుగారు.
ఆమె. కాకసాని కొటిరెడ్డిగారు.
బల. యిమాఫ్ ఖాను సాహెబుగారు.
వోటునకు వెట్టగా 14 గురచేత ఆమోదింపబడినది.
మువ్వరు మాత్రము వ్యతిరేకులు— తీర్మానము ఆమోదించ
బడినది. విశేఖరి.

నిష్ఠా అధికారుల మనోవృత్తి

అవజయకారణము

రీడింగు ప్రభువు కర్తవ్యము

మహాత్ముడే మార్గదర్శకుడు

(నేనును అందు అధీనియం పత్రికనుండి)

భారతదేశములో యువరాజ్యపర్యటన సమయమున నుండి గృహస్థులు గల్గుటకు మూడువిధములు విషయములు, యాస్థితికి కారణభూమి లైసెన్సు పరిగణించవలయును. ప్రప్రథమమున కిలాఫతు ఆందోళన నాయకులగు ఆలీసాదరులను కరాచీలో నిర్బంధించి శిక్షించుట; రెండవది యువరాజు బొంబాయిలో దిగిననాడు, అల్లరులన్నియు వైసపిదప గాంధీదేవుడై తానుజేసిన తప్పు నొప్పుకొనుట; మూడవది, ఆరోజుననే కలకత్తాలో నిరాకరణవాదులగు స్వచ్ఛంద సేవకులు జయప్రదముగ హారతాలము జరుగునట్లు జేయుట. గాంధీ చీకాకు బడియు, పశ్చాత్తాప బడియు, జూపుకు కలత్వమును రీడింగు ప్రభువును వారి సమాలోచకులును గ్రహించి యుండవచ్చును. అసహాయోద్యమముపట్ల తమ మార్గమును వారు వెంటనే మార్చుకొనిరి. వారిని కారణవాదముననుసరించుట సులభమే. జనమంతినున్న స్వాధీనము జేసికొన గల్గిన ఒక్క నాయకుడు, దౌర్జన్యముతో రాజీగుడుక్కుకొనని ఏకపురుషుడు మాత్రము ముందుకువచ్చి పనిజేయుచున్నాడు. ఇతరు లెవరును లేకకున్నారు. కలకత్తా హారతాలము, వంగదేశములో నిరాకరణోద్యమ బలమును వెల్లడిజేసెను. అందువలన నిర్బంధవిధానావళ్యకత బలపడెను. కలకత్తాయంతటి గొప్పపట్టణములో నిరాకరణమై న్యమెంతయదృష్టిముగ పనిజేయగల్గిరో ప్రథమ పర్యాయము ప్రభుత్వమువారు కనుగొనిరి. గత సోమవారము యువరాజు అలహాబాదుకు వచ్చినపుడు ఇంతటి హారతాలమే జరిగెను. ఆలీసాదరుల విమోగము, గాంధీమహాత్ముని చిత్రకలకరము, హారతాలము వలన వర్తకు లిచ్చినబలిమి, యివియన్నియునుజూచి వారు దీనిని దెబ్బకొట్టవలెనని తీర్మానించిరి.

డిసెంబరు 13-వ తేదీ మైప్పు పత్రికలో కలకత్తా విలే ఖబరు పంపిన హారతాలవిషయము గలదు. అందు, బజారులన్ని మూసివేయుటయు, ట్రాములు, మోటారులు కట్టివేయుట, బండ్లు నడవకుండుట, యూరోపియను అశ్వారోహకులు మర్యాదగ భాడిజేయుటయు, రోజంతయును బహిష్కారము గావించువుని నిర్బంధించుటయు, చక్కగ కర్మింపబడినవి. ఈ విషయము విర్లాండులో జరిగియున్నవో ఆశ్చర్యము నెలమూత్రమును గలిగించి యుండనిదే. అయితే యిదియిండియాలో జరిగియుండుటచే, దీనితో, యూరోపియనులను, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునుండి వేరుగుటకు వీలుగాకుండ నున్న భారతీయులకును ఒక యుగముం తరించుచున్నట్లుల గాన్పింపవచ్చును. ఇందువలన నిరాకరణ స్వేచ్ఛాసమితులను రాజద్రోహ సంఘములుగ ప్రకటించవలసినవై ను. ఆ స్వచ్ఛంద సేవకులు, జాతీయమహాసభకేంద్రమున్న గాంధీ యనుచరులు హిందువులను, కిలాఫతునాయకులు దీసికొనిన ముసల్మానుల వాలంటీరులను చెందుభాగములుగ గలరు. ఈముసల్మాను వాలంటీరులకు లక్షల తర్రు బలము గాని, దౌర్జన్య హత్యముగ నుండుట గాని ప్రత్యేక ప్రతినకాదు. యువరాజు కలకత్తాకువచ్చినపుడు యీ వాలంటీరు వైద్యముండుటవలన యేమిజరుగునోయని దెలిసికొని యీ వైద్యులంతయు రాజద్రోహకామైనదని ప్రకటించిరి. నివేదనపరచుటలు వందల కొలది నిర్బంధించబడి న్యాయనూత్రముల ప్రకారము కారాగారములకంపబడిరి. వీరలవై యుత్తరువుల వ్రాయునపుడు ప్రభుత్వమువారు యీ స్వచ్ఛంద సేవకులు యంతవండి యొనను అక్కటకు నిధముగ నుండురు, యేమిజేయవలెనోయని గూడ యూలోచించుకొని యుండురు. గాంధీమహాత్ముడు తన పత్రికలో నిట్లు వ్రాసెను. 'మనము నిర్బంధమును తిప్పించుకొన గూడదు. అయితే మనము అవసరముగ తప్పు గావించి దానిని పురిగొల్పగూడదు.' వంగదేశనాయకులు యీ ముక్కను పాటించక అధికారులకు యింకొక కష్టమును దెచ్చివెట్టిరి. వంగదేశస్థులు యీ ఆందోళనముతో తీవ్ర ప్రచారము గావించుచున్నారు. వారిలో కొందఱు కారాగారములో నున్నారు. భారతస్థులను కారాగారముల కంపినపుడు సంఘములో నెట్టి యాతురముల్లసో జెప్పు కక్కము గాదు. బొంబాయిలో అల్లరులు జరిగినపిదప మరల నెక్కడను దౌర్జన్యమును గానము.

నిరాకరణోద్యమ స్వచ్ఛంద సేవకులు కాయలుదేరుట తున్న పరిస్థితులను స్వీయమగుజ్ఞానము వలన తెరుగ నిచ్చి యిప్పుడు భారతప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది సంస్థాపితమగు ప్రభుత్వదినచర్య. అయితే నాయకుల నందఱును నిర్బంధించి అసామ్యదాబాదులో కార్మికులనుజరుగకుండ జేయవలెనని పన్నుగడబన్నిరి. అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనిన సి. ఆర్. దాసుగారు చెరిలోనున్నారు. ఆయన బెంగాలులో గాంధీగారి పనిని అమోఘముగ నిర్వహించుచున్నారు. ఆయన యీమధ్య గవర్నరుగారితో గావించిన సంభాషణము బట్టి చూడ, ఆయనను దేశీయమహాసభయొక్క ఆర్థరు గిప్పితు గా కడివెల రా య న వ ల యు ను. ఆయన రోవాల్డుజే ప్రభువు నుండి వెళ్లునపుడు వాలంటీరులను మానివేయుటకు గాక యువరాజుగారు బహిష్కారము నెక్కువజేయుటకై వెళ్లిరి. ఆయన తీరస్కారము చాల ఘోరముగ గాన్పించుచున్నది.

కాజీయ విజ్ఞానమధ్యగజాడ, యిప్పుడు నూతనభారతము విర్లాండును మించియున్నది. గాంధీనిగూర్చియు, ఆయనదేశీయమహాసభను గూర్చియు, యెట్టి గౌరవమున్నను, గత మాసములో గావించిన ఘోరములవలన కాంతి నెలకొల్పవచ్చునని రీడింగు ప్రభువుగావించునంతటి నిమ్నా దేశమును గల్గియుండజాలదు. సి. ఆర్. దాసును తొలగింపవచ్చును. గాంధీ వకాంత రుములకు బోవచ్చును. అయితే ప్రజలలో, అసమానదగు నాయకుడు, అసమానమగు విప్లవము గావించి గొప్ప ప్రభోధము గలిగించెను. ఇది యెప్పుటికిని అంతరింపజాలదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వము యింకను జరుగవలెన్నవో నూతనస్థితి కనుగుణముగ మార్పుకొనవలయును. అందు హిందూ మహమ్మదీయ విషయములు చెందులవు. యుద్ధము ముగిసిపట్టి నుండియు రీడింగు ప్రభువునకు మహాత్ముని సమస్యయొక్క పరిష్కారావళ్యకత తెలియును. ఆయన టర్కీ యిస్లాము దేశములతో సంధి గుడుర్చుకొనుటకు జేసిన పనిని అయిదు కిలాఫతు నాయకులకు జెప్పెను. ఈవిషయ నిస్థితి రెడవయంతయును ఆయనగ్రహింపకుండెను. కొలదిరోజుల క్రిందనే మే 10 స్వచ్ఛంద ప్రభువు ప్రభువులభలో, నిరాకరణోద్యమ మునందలి అవ్యక్తతయే దాని కవజయము దెచ్చునని జెప్పి ప్రభుత్వచర్యను దానిపట్లసంధించిరి. మూలకారణములే గాంధీ విప్లవమునకు బలము నిచ్చెను. ఆ కారణములకు సంబంధించినంత వరకు పనిజేయుటకు తద్విధానము సౌభ్యముగనే యుండెను. అయితే భారతాధికారదర్శమునకు సర్వయొక విజ్ఞానములేదు. ఢిల్లీ, సిమ్లా అధికారదర్శమునకు గాంధీ వట్టి మతావేశపరుడుగా గాన్పించుచున్నాడు. ఉపహాస్య ప్రాచీనమున జెప్పియుట ఆయన కష్టములలో నున్నపుడు ఆయన యుద్ధర్యమంతరించునని అధికారదర్శము లెంచుచుండును. ఈవిషయ నిస్థితిలో నేమిజేయవలెనో మార్గముగనుగొనుటకు రీడింగుప్రభువు సిమ్లాకు వెళ్లిలాభములేదు. ఆయన విజ్ఞానండు సందకాయకును, గాంధీదర్శకును వెళ్లవలెను. వారేమార్గదర్శకులు. ఆయన పోరాడుప్రభుత్వమే కష్టదశలో నున్నపుడు గాంధీసహాయముజేయును. ఆయన దక్షిణాఫ్రికాలో బోయరుయుద్ధము నాటినుండి యీను జేసినపనినూ డు. 1919 వ సంవత్సరములో పంజాబు అల్లరులై సేవపడ ఆయన యనుచరుల కిచ్చిన యుత్తరువులకాదు. ఇందుకల్గిన నవంబరులో బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులకు గాంధీజాసిన పశ్చాత్తాపము, నిష్ఠా యెన్నుకొనండియో కనిపెట్టుకొనియున్న అపకాశమును రీడింగుప్రభువును కోసంగెను. గాంధీయొక్క పత్రిక లన్నియును జూడ ఆయన తన ముఖ్యభావముతో ముంచివేయునట్లుల గాన్పించుచున్నది. అయితే నిష్ఠా అధికారుల మనోవృత్తిని తన పూర్వుల వలెనే రీడింగు ప్రభువుగూడ గ్రహింపలేకపోయెను. ఇదంత యాను తెలిసినపిదప బలప్రయోగము విరుపయోగమని సంపూర్ణ విశ్వాసము గలిగినపుడు గాంధీ యుద్ధర్యము గెలుపొందుటకు నిస్సాధకంబై కష్టమని యెవరు చెప్పుగలరు?

ఆర్థిక సంఘము

ఆర్థిక సంఘము కలకత్తాలో సమావేశమయ్యెను. బిస్మితులు మున్నగువాటివై నూటికి 20 వంతున దిగుమతిపన్ను విధించుటపట్ల బ్రిటిషు ఎగుమతివ్యాపారము నకునునని బిస్మితు మున్నగు ఫలవారములను తయారుచేసి ఎగుమతిచేయు బ్రిటిషు వర్తక సంఘపతినిధి యగు ఎల్మ్యూరుగారు చెప్పిరి.

కలకత్తా కష్టము కలెక్టరు గు. ఎ. హెచ్. లయడుగారిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి.

సాధారణముగ అన్ని కష్టపులకు నూటికి పదికన్న ఆర్థికముగ పన్ను విధించుట యుక్తము కాదు. ఏవోకొన్ని కష్టపులవై మాత్రము అధికమగుపన్ను విధించవచ్చును. ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబడినపన్నులవల్ల భారతీయపరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. దిగుమతి పన్నులవల్ల సామానుల ధర ఆర్థికమగుచున్నది. దిగుమతులపట్ల నిర్బంధము లేర్పరచినచో మారకపురేటు ఆర్థికమగును. అందువల్ల భారతీయ ఎగుమతివ్యాపారాభివృద్ధికి అటంకము కలుగును.

అసాంరాష్ట్రపు పరిశ్రమల మంత్రియగు గౌ. జి. బారావగా రిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి:—

వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యముండుట యుక్తము. భారతీయ ఆర్థికపరిస్థితులకు భంగముకలుగకుండ మిగుల మెలకువతో ఎగుమతిదిగుమతి పన్నులను విధించుచుండవలెను. ఈదేశమునందు సామాన్య జనులకు పయోగకరమగు పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచుకొరకు కొన్ని దిగుమతుల మీదను ఎగుమతులమీదను పన్నులు విధించుట యుక్తము. నెలమిగ్గుముల పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేయుట అవసరము. ప్రభుత్వ సహాయముతో భారతీయుల యాజమాన్యముక్రింద యంత్రకాలల సాపింపుపయ్యించవలెను. ఈసందర్భమున అపకృష్టదార్థముల ఎగుమతి విషయమునకూడ కొన్ని నిర్బంధములు బుండవలెను.

టర్నరుమారినె కంపెనీ చేరిన డబ్ల్యు. యస్. విల్సన్ గారిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి.

వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యముండుట అన్ని విధముల శ్రేయస్కరము. ఈదేశమునందు చేయబడు నిప్పుపెట్టలవై పన్ను విధింపబడుచున్నది. ఈ కష్టతి ఎంతమాత్రము సరిగాదు. దేశమునందు పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుటకై అపకృష్టదార్థముల ఎగుమతి సం దర్భమున నిర్బంధము లేర్పరచి కొంత పన్ను విధించుట యుక్తము. ప్రస్తుతము విధింపబడుచున్న దిగుమతి పన్నులను ఆర్థికము చేయుట యుక్తముగాదు.

ఈ సంఘమువారి ఎదుట కలకత్తాలో, టిట్యురు చే పరుమిల్లు ప్రతినిధియగు డబ్ల్యు. యల్. కారిగా రిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి:—

కాకితిపు వ్యాపారము యు పోటీ ఆర్థికముగ నున్నది సరకు ఆర్థికముగ వచ్చుచున్నది. ఇందువల్ల పలువురకు కష్టము కలుగ గలదు. ఖర్చుకు ఎంతకావలెనో అంతకన్న ఆర్థికముగ కాకితిముదిగుమతి ఆగుచున్నది. అందుచే యీసమస్య పరిష్కరించుటకు (1) 10 సంవత్సరములవరకు దిగుమతి చేయబడు కాకి తపు సరకువై నూటికి 20 వంతున దిగుమతి పన్ను విధించవలెను. (2) ఈదేశమునందు తయారుచేయబడు కాకితిమునకు, తయారు చేయుటకు కావలసిన అపకృష్టదార్థములకు తగ్గు రయిల్వేఛార్జి నిర్ణయించవలెను. (3) పంటసమయములలో గడ్డి పంపుటకు ప్రత్యేకపు వాగన్లును సస్పెయి చేయవలెను. (4) ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరము దేశీయ యంత్రకాలలలో తయారు కాబడిన సరకులో 10 వేలటన్న కాకితిము పుచ్చుకొనుచుండవలెను. (5) కాకితిము తయారుచేయుటకు కావలసిన యంత్రసామగ్రికి అపకృష్టదార్థములు మున్నగువాటికి దిగుమతి పన్నులుండకూడదని కారిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

బెంగాలు పేపరు మిల్లుల పక్షమున హెచ్. డబ్ల్యు కారుగా రిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి.

యుద్ధమున కాకితిపు వ్యాపారమునందు పోటీ ఆర్థికముగ నుండెను. సరకు స్త్రీమరుద్దాగా బొంబాయికి, మద్రాసు నకు పంపబడు చుండెను. జర్మను సరకు అతీసరసమగు వెలలతో విక్రయింప బడుచుండెను. హోబర్ల నందు కాకితిము వెల కన్న బొంబాయినందు కాకితిము వెల తక్కువగ నుండెను. పోటీ ఇంత తీవ్రముగ నున్నది. మీదమిక్కిలి యీదేశమునందు రైల్వే సౌకర్యములు చక్కగ లేకుండుటచే మిగుల నష్టము కలుగు చున్నది. ఈదేశములో కాకితిపు పరిశ్రమ వృద్ధి కావలయు ననిన అపకృష్టదార్థములను, కాకితిము తయారుచేయు యంత్ర సామగ్రికిని దిగుమతి పన్ను యుండకూడదు. దిగుమతి కాబడు కాకితిములవై 10 సంవత్సరముల వరకు నూటికి 20 వంతున దిగుమతిపన్ను విధించుచుండవలెను.

పోర్టు సెంటుజార్ గెజెటు

జనవరి 10వ తేదీ మంగళవారము

స్వామిశాఖ

వి. రామచంద్రనాయకుగారు కర్నూలు జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటునకు పరస్పరము అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

కె. శ్రీనివాసయ్యగారు కడప జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారికి పరస్పర అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. రంగారావునాయకుగారు పల్నాడు జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారికి పరస్పర అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి. జి. నెట్టంపల్లిగారు అనంతపురం జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

మరణశాఖ

రెవ. డి. ఇ. వెల్లుగారు మదరాసు సెయింటుబార్న్ కెథిడ్రలు చర్చియందు జూనియరు బాయంటు చాప్లెనుగాను విశాఖపట్నమున చాప్లెనుగాను మరణించిరి.

రెవ. జె. పార్థసారథిగారు మదరాసు సెయింటుబార్న్ కెథిడ్రలు చర్చియందు జూనియరు బాయంటు చాప్లెనుగా మరణించిరి.

స్వామిశాఖ

సయ్యరు ఉద్యోగి సాహెబు బహద్రు, ఆర్కాటు శృంగేరి మదలియారు లక్ష్మణ మొదలియారుగారు చిత్తూరు జిల్లా తిరుత్తేని స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

సెల్యూరు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా రంగు కనుపర్తి కామయ్య గారికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము వీయబడిరి. పిల్లల అంజనేయలుగారు ఏలూరునందు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి. వీరికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము వీయబడినది.

అల్లూరు జిల్లా బ్రాహ్మణుల కాకినాడ పోర్టు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూశాఖ

ఈ క్రింద వివరింపబడినవారు బెజవాడ, గన్నవరము తాలూకా ఆఫీసులందు గుమాస్తాలుగ నుండెడివారు. వీరిలో గమల నుండి తొలగింపబడిరి. వీరు తిరిగి యదోగ్యమున ప్రవేశించుట కర్హులు.

బెజవాడ తాలూకా ఆఫీసు:—1. తాడేపల్లి వెంకటప్పయ్య 2. కంకర రుద్రేశ్వరరావు 3. నూరవరపు రామయ్య 4. కురుగంటి అప్పయ్యశాస్త్రి 5. ముదునూరి వారిసారాయణ 6. దిట్టకవి పట్టాభిరామయ్య 7. గానుపాటి వేంకటేశ్వరరావు 8. విశ్వపతిమొదలి గన్నవరం తాలూకా ఆఫీసు:—9. శ్రీరాజు లక్ష్మీనారాయణ 10. బ్రహ్మానందం నరసింహయ్య 11. గుంటల గుప్పారావు 12. వి. వెంకటేశ్వర, 13. ఎం. కోటేశ్వరరావు. పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ

ఎర్రేపల్లి ఎడ్లూరు మేరియెట్టి గోదావరి కన్సర్వేన్సీ డివిజనునకు మార్పబడిరి.

ప్రానికన్యపరిపాలన శాఖ

కె. కోమల నాయకు, ఎం. ఎం. ఎస్. గారు గన్నవర ఆస్పాత్రుల అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటుగను వైద్య అధికారియందు ఆస్థానాధికారి ప్రాధాన్యము నిలిచి ఆర్థిక అధికారియందు మెడికలు ఆఫీసరుగను విధులనుగూడ నిర్వహించుచుండవలెను.

మేజరు అర్జున్ విలియము చార్లెసు బ్రాడు ఫీల్డు గారు జెనరలు హాస్పిటలునందు మూడవగ్రాద్యుగ గూడ పనిజేయుచుండవలెను.

కెప్టెను క్లయిన్ న్యూకంబుగారు మెడికలు కాలేజియందు ప్రాధాన్యముగ విధులను గూడ నిర్వహించుచుండవలెను.

మేజరు అలెగ్జాండరు పాట్రిక్ గార్డను లారిమోరుగారు జెనరలు హాస్పిటలునందు మూడవ గ్రాద్యుగ మెడికలు కాలేజియందు మెడికలు జూనియరు ప్రొఫెసరుగ ను మార్పబడిరి.

విలియము జాను ఫెర్నాండెజుగారు జెనరలు హాస్పిటలు నందు రెండోమెడికలు ఆఫీసరుగను, గన్నవరం లో అంగ రక్షక వైద్యాలయము మెడికలు ఆఫీసరుగను నియమింపబడిరి.

రెస్టెంటు కలనలు థామసు హెన్రీ సియస్ మెడికలు కాలేజియందు సర్జరీ ప్రాధాన్యముగను జెనరలు హాస్పిటలునందు ప్రధానసర్జనుగను; సూపరింటెండెంటుగను నియమింపబడిరి.

రె. క. విలియము రెయితుజాను స్ట్రాగిగారు జెనరలు హాస్పిటలునందు రెండవ గ్రాద్యుగనుండి మెడికలు కాలేజియందు బయాలజీ ప్రాధాన్యముగ గూడ పని జేయుచుండవలెను.

రాజీనామాలు

మండపేటలో బాలికా పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా నున్న ముడుంబ నరసింహారావుగారు అనంతపురం జిల్లాలోని తమపనికి రాజీనామా యొసంగిరి.

రామచంద్రపురం తాలూకా కోప్పనగం గ్రామములో కర్ణం వాడపేయజుల స్వామివారాయణగారు తమపనికి రాజీనామా యొసంగిరి.

కర్నూలు జిల్లా పీఠసాబుపేట ఆ. కె. డి. తుమ్మ వై. నాగిరెడ్డిగారు తమపనికి రాజీనామాను యిచ్చిరి.

కాంగ్రెసువారి తీర్మానము ప్రకారము కృష్ణా జిల్లా బెజవాడ తాలూకా కంకిపాడు పిర్గూ పోలీస్ గ్రామమునందు గారైన తోటపూరి తిరుపతిరామచంద్రగారు 5-1-1922 వ తేదీన రిజైన్ కాబట్టించేసి యున్నారు.

గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు ఇంటరుస్కూలు స్టోడెంట్స్ యాసోసియేషనువారు యీ సంవత్సరపు పోటీపందెములు యీనెల 20, 21 తేదీలన ప్రతిదినము వార్షికోత్సవము 2 గంటలు లగా యతు గుంటూరులో కాలేజీ ఆటల ఆవరణలో జరుపుదురు గనుక అది వీక్షించుటకు ఆందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు—(సెక్రటరీలు).

నేను అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిగా వెళ్లితిని. అచ్చట 1197 నెంబరు 1 దిలో బస్ చేసితిని. ఆ గదిలో యెవరో బహుళ: ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లై యందును 2 క యి రైజ్ చెంబును నడచి వెళ్లిపోయినారు—ఆ చెంబు నావద్ద నున్నది. అది యెవరో నా పేర తెలియబడిన పంపలను. 15 రోజులలోగా నాకు యెవరును ఉత్తము వ్రాయనివో ఆ చెంబు విక్రయించి సామ్యు తిలకు స్వస్థానానికి యిచ్చివేసెదను— పులవర్తి సీతారామయ్య, అమలాపురం.

ధూళిపూడి:—రంగ-2వ తేదీన ధూళిపూడి గ్రామమున్ను 1 వ సివారులలోను ఈ సంవత్సరపు తహసీలు సంక్రాంతి పండుగు వెల్లువలకు ఆపకలగిదిగా నాటించడ మైనది. అందరును ఆందుకు అంగీకరించినందుకు సంతోషమైనది. దేశము నడచిన దారి నే ఈ గ్రామము నడచుటకు ఉత్సాహింపబడుచున్నది.

తిమ్మసముద్రము:—“మా గ్రామసంఘము తగవున ఈశుద్ధగి మంగళవారం రోజున శ్రీయత అచ్చుత్తు గోవిందరావు గారిపల్ల కాంతివైద్యమును సమకూర్చుటకు సభ జరుపుడెను. ఏబది మంది వెంటనే చేరిరి ఇంకను ఆసేతులు చేర నున్నారు. గ్రామ పంచాయితీ కోర్టు స్థాపించబడి పని జరుగుచున్నది.

కడప జెనరలు అధికారియగు రెక్కలమట్టిమాడగ ఇండియా ఇంజీనియరు బాంబువారికి 10 లక్షలు లాభము వచ్చియు తేలుచున్నది. నూటికి 16 వంతున డివిడెంటు ఇయ్యబడినది.

కోచ్చెర్లకోట లక్ష్మణరావు పంతులు, నల్లవాడ నార్య నారాయణరావు పంతులుగారు ఇక రెండు వత్సరములవరకును విశాఖపట్టణపు పిచ్చివారి వైద్యాలయమునకు అనధికార ప్రేక్షకులుగ నియమింపబడిరి.

బ్రాడు ఫీల్డు వెస్టీగారు మదరాసు కాంగ్రెస్ కేసుకు మదరాసు హైకోర్టు బ్రస్టిసిచ్చే నెన్ను కొనబడినది.

చెట్టెంటు పట్టాభిరామయ్యగారు రామస్వామి అయ్యగారు విశ్వవిద్యాలయసభ్యులుగ నియమింపబడినది.

చింతలపాటి వేంకటనార్య నరసింహారాజుగారు విశాఖ పట్టణజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

జి. రంగారావుగారు బరంపుర సబ్డివిజనునకు గలు జెనరలు ఆఫీసరుగ మార్పబడిరి.

ఈక్రింది సివిలు అసిస్టెంటు సర్జెనులు జెనరలు హాస్పిటలు రిజిస్ట్రు డ్యూటీలీయారు నియమింపబడిరి.— (1) నరసింహ నాయకు నుజీరు (2) జి. ఎల్. కాంతారావు (3) కె. గోపాల రావు (4) ఇ. వేంకటరావు (5) టి. ఎస్. సోమసుందర అయ్యగారు.

వై వారిలో కె. గోపాలరావుగారు విశాఖపట్టణ జిల్లా బోర్డువారి క్రింద నియమింపబడిరి.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ.

కిమిషనరు ప్రాటు ఉత్తరువులు.

మునిసిపాలిటీ తీర్మానము.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ ప్రత్యేక సమావేశము 6 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగెను. రావుహుదాబాదు రామకృష్ణయి నీలతారాగా రధ్యక్షత వహించిరి. మునిసిపల్ ప్రాథమిక పాఠశాలలను నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వ డెప్యూటీ విద్యాశాఖాధికారికి రూ. 72,000లను అడ్వాన్సుగా, బాబుదీన వారముదీనము లలోపుగా, నిచ్చివేయవలెనని కమిషనరు ప్రాటుగారు వ్రాసిన యుత్తరము చదువబడినది.

రెవెన్యూయము మునిసిపల్ సభ జరిగినప్పటినుండియు సిద్ధితులు మారెను. బొంబాయి యింపిరియల్ బ్యాంకు అహమ్మదాబాదు ఏజెంటుగ మునిసిపాలిటీ రెక్కయందుండెను అరెక్టును మునిసిపాలిటీపేట నుండి తొలగించి అహమ్మదాబాదు డిప్యూటీ విద్యాశాఖాధికారి పేట మార్పునలెనని కమిషనర్ ప్రాటుగారు అహమ్మదాబాదు జిల్లాకు 178 వ శక్తులక్రింద యొక యుత్తరువును బంపెను.

బొంబాయి శాసనసభ యాపాధ్యక్షుడు రావుసాహెబు హాలిల్లాబాయి దేశాయిగారు అహమ్మదాబాదు జిల్లాకు కమిషనరు పంపిన యుత్తరువు ఆక్రమ మైనదనియు, మునిసిపాలిటీకి కమిషనరు వ్రాసిన యుత్తర మనధ్య మనియు, మునిసిపాలిటీ పేట నుండి రూ. 72,000 లను నురల మునిసిపాలిటీ పరము చేయవలసినదనియు బ్యాంకు ఆట్టువాపను చేయనియెడల కేసు చేయబడుననియు మునిసిపాలిటీ సాతకాలల యథాప్రకారము తమచే నిర్వహించడవలెనని గాని విద్యాశాఖ డెప్యూటీ యిక్ సెక్రటరీ కేమాత్రము జోక్యముండగూడదనియు నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను.

బ్యాంకు ద్రవ్యమును అన్యాక్రంతము చేసినందులకు కమిషనరు చర్యను అధిక్షేపించుచు పలువురు తీర్మానముగ నుపన్యసించిరి. రావుసాహెబు హాలిల్లాబాయి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

మునిసిపల్ తీర్మానము

ప్రాటుగారు యక్రమప్రవేశము.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ సంఘమే తమపాఠశాలలను నిర్వహించు ననియు విద్యాశాఖ డెప్యూటీ యిక్ సెక్రటరీ జోక్యము పుచ్చుకొనగూడదనియు తీర్మానింపబడిన భాగమును అహమ్మదాబాదు కలెక్టరు జిల్లామునిసిపాలిటీ కట్టము ములాసి 174వ శక్తును ప్రకారము నమలులో నుంచుటకు వీలు లేదనియు మునిసిపాలిటీ యధ్యక్షుడు తీర్మానమువై చర్య పుచ్చుకొన గూడదనియు యుత్తరువు బంపెను.

మునిసిపాలిటీ ముఖ్యోద్యోగి కలెక్టరును స్వయము 6 వ తేదీ సాయంకాలము చూచి మునిసిపల్ సభలో జరిగ కథయం తయు వర్ణించెను. ముఖ్యోద్యోగియు, మునిసిపాలిటీలోని ప్రభుత్వాధికారికై ప్రాల్మాలినకాన్సిలరులను, కలెక్టరునుకలసి తీర్మానము నమలులో బెట్టగూడదని నిశ్చయించుకొనిరి. మునిసిపల్ ఉపాధ్యాయులకు మునిసిపల్ పాఠశాలల యువసంఘమువారు జీతముల నీయకుండు లాగున నుత్తరువు చేయవచ్చుట్లు తెలియుచున్నది. ఈవదంతిని యువసంఘాధ్యక్షుడు విని తీర్మానము నమలులో బెట్టగూడదని నుత్తరువు చేయలోపుగ ద్రవ్యమును తెప్పించుకొని జీతముల నిచ్చెను. మునిసిపాలిటీకిని ముఖ్యోద్యోగికిని సంఘస్థానము గలిగినది ఏమి చేయుటకును తోచక ముఖ్యోద్యోగి క్వలో నెలపుపుచ్చుకొని వెల్లునని ప్రజలు తలంచుచున్నారు.— బొంబాయి కానికల్.

బొంబాయి మ్యునిసిపాలిటీ

బొంబాయి మ్యునిసిపల్ కాంగ్రెస్ కేసునందు ప్రజా పరిపాలనము అధికము చేయుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారిక బిల్లు తయారుచేయుచున్నారు బిల్లును ఆనవరించి కాంగ్రెస్ కేసు నందు నూరుమంది కాన్సిలర్లు యాండ్డెదరు. అందు 80 మంది ప్రజాప్రతినిధులుగ నుండెదరు. మిగిలిన 20 మందిలో కొందరు ప్రభుత్వ నియమితులుగను, కొందరు ప్రత్యేక ప్రతిస్టాపన ప్రతినిధులుగ నుండెదరు. వోట్లు ఇచ్చు అధికారము పలువుర కిచ్చబడును. ఇంటి యజమానులేకాక, అడెలు ఇచ్చువారికి కూడ వోటుఇచ్చు అధికార మివ్వబడును. ఈ బిల్లు 1923 వ సంవత్సరమునుండి అమలునందుంచబడును. కావున యీ సంవత్సరము ఎన్నుకొనబడు మునిసిపల్ కాన్సిలర్లు 1 సంవత్సరమే పనిచేయుదురు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

భారతదేశయనంతుష్టి

మో॥ క॥ గాంధీ

ప్రభుత్వమువారు దేశముపై ప్రయోగించిన యాముఖ్యాంశము నెదుట స్వర జ్వర, కీలాభతు, పంజాబునదునల్లలు ప్రాముఖ్యము గోల్పింపవలసింది. ప్రాప్త్యధికి యెట్టిపురోగమమునైన నొనరించుటకు ముందు వాక్స్మృతసాస్థాత్రత్యములను మనము సరిజేసికొనవలసియున్నది. తమచేతనైన ప్రక్కబాటున దొరలనమువారు మనవైడి మనలను చంపగలరు. వాక్స్మృతసాస్థాత్రత్రయములలో పరాజయము నొప్పకొనట వివాదమును కాంక్షించుటయే. దౌర్జన్యవిరహిత ప్రక్రియలు ప్రభుత్వస్థైర్యమునకు యెంతటి ప్రమాదకరములైనను దేశమునం దట్టివానిని ప్రభుత్వమువారు నిర్మూలించుటకు మనమునుమితుమేని మితవాదుల కార్యక్రమముగూడ కట్టుబడక తీరదు. కావున దేశీయ లండన్ పితముకొరకు ప్రాణములనైన నర్పించి యీ ప్రధానస్వాత్రత్యముల గాపాడి తీరవలయును. యువరాజునకు స్వాత్రత్ర మొసంగుదనిగాని, కాంతిస్వయముల చీల్చుదనిగాని మనయభిప్రాయ కనకర! మన మనము నిశ్చయించిన యేకైయలనైన కట్టిపెట్టుదనిగాని యితరుల దెవకను మనల నిర్బంధింపగూడదు.

ఇట్టి నిరోధములను పాటించకుండుటయే యీ హక్కులను కాపాడుటకు నిరుపద్రవమును శీఘ్రఫలనిధికిరము నగు సాధనము. మనవై గుండెవర్షము కురియుచున్న మనము సత్యమునే పలుకవలయును. ప్రతిపక్షముల సన్నిలను గురిపెట్టిన మనము చీలిపోగూడదు. ఈ ప్రధానస్వాత్రత్యములను సంపాదించుట కెట్టి త్యాగమైనను అపవిత్రము గావాలదు. వీనిని గూర్చి సమానేతములకు సంవాదములకు, ఒడంబడికలకు అవకాశమే లేదు. ఏ సమానేతముగాని యొడంబడికగాని జరుగుటకుముందు, కాంతిస్వయిచ్చేదము, సభానిరోధములకు సంబంధించిన యుత్తరపులు రద్దు గావలయును. దౌర్జన్యవిరహిత క్రియలకువైరసాల కంపజడివార్డు విడుదల గావలయును. దేశీయులకు స్త్రీలును ప్రముఖులును స్వాత్రత్యమున మనకాలకున్నవో ప్రాణముల గోల్పింపుటకే సంసిద్ధులము గావలయును.

ప్రతి పౌరునకును అష్టోల్లంఘనము సహజస్వాత్రత్యముని ప్రతిస్పందింపి నచ్చజెప్పుటకు నేను గోరెదను. మానవత్వమును గోల్పింపవలసింది అతడు దానిని త్యజింప సాహసించలేదు. శివిలు అష్టోల్లంఘనమునలన యెన్నడును ఆరాజకము గల్గియుండలేదు. సాపకాధుగు వాష్టోల్లంఘనమునలన అట్టిఫలితము గలుగగలదు. ప్రతిప్రభుత్వమును, సాపరాధుగు వాష్టోల్లంఘనమును అధికారముల ప్రయోగమునలన అడవివేయును. అట్లడవివేయకున్నవో అప్రభుత్వ మంతరించితిరును. సివిలు అష్టోల్లంఘనము నడంపటాచుట అంతరాత్మను నిష్పండించుటయే. సివిలు అష్టోల్లంఘనమునలన బలమును, పరిశుద్ధతయునేగలుగును శివిలు అష్టోల్లంఘనము ఆయుధముల నెన్నడూపయోగించదు. కాన ప్రభాభిప్రాయమును వినుటకు సమ్యంతించుట్టి ప్రభుత్వమునకు అతడు నిఘాయకుడు. నిఘాయక ప్రభుత్వమునకు అతడు అపాయకారి. ఏలనన, యేవిషయమునం దాయన అష్టోల్లంఘన మొనరించెనో దానిని గూర్చి ప్రభాభిప్రాయ బలము సంపాదించి ప్రభుత్వవివాదమును గలిగించును. ప్రభుత్వము న్యాయవిరహిత మైనప్పుడు, అనగా అక్రమమునకు పాల్పడినపుడు శివిలు అష్టోల్లంఘనము పక్షిత్రవిధి యగుచున్నది. అట్టి యక్రమప్రభుత్వముతో నేకీభవించిన పౌరుడు ప్రభుత్వ సంబంధుడు అత్యుక్తము అక్రమము లందు భాగస్వామి యగుచున్నాడు.

ఒక ప్రత్యేక క్రియలేక చట్టమును గూర్చి సవిలు అష్టోల్లంఘనమును ప్రయోగించుట యందలి వినేకమును ప్రక్షింపుట కనకాశముగలదు. కొంతకాలము జేయగలను. లేక బాగరూకత వహించగలను, అని నూచించుట కనకాశముగలదు. కాని శివిలు అష్టోల్లంఘనస్వాత్రత్యమును గూర్చి ప్రక్షింపుట కెప్పురికిని అధికారము లేదు. అత్యగ్రహణమును పదిలకొనిన గాని వదులకొనజాలని జన్మస్వాత్రత్య మదియై యున్నది.

సివిలు అష్టోల్లంఘన స్వాత్రత్యమును గూర్చి పట్టుబట్టుటతో బాటు ఊహాసాధ్యములగు సర్వనిరోధములచే దానిని సంరక్షించుటగూడ అత్యవసరము. దౌర్జన్యముగాని, సార్వజనీనమగు అక్రమప్రయత్నముగాని కలుగకుండునట్లు సాధ్యమగు నేర్పులు సన్నిటిని జేవవలయును. అప్రత్యేకవిషయమునకు

భారతదేశయనంతుష్టి

మాంచెప్పగు గాంధీయ నను ఇంగ్లాండులోని యొక పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:-

దినదినాభివృద్ధి యగుచున్న భారతదేశ యనంతుష్టిని రూపుమాపు యుద్దేశముతో యువరాజాగమనమును రాజ్యాంగ తంత్ర మేర్పాటు చేయబడింది. భావతీయులలో నధిక సంఖ్యా కులజ్ఞానులు విద్యావిహీనులు. ప్రభాప్రభుత్వమువంటి పరిపాలన ము వారికి తెలియనే తెలియదు. కాని వారికి ఏక రాజ్యాధి పత్యము మాత్రము తెలుసును. కావున వారి సంతకాలు నుండి, యంత దూరము నుండి పరిపాలన జేయుచున్న రాజకుటుంబముయెడల నత్యంత భక్తిగను:దురని కలంతురు. కావున వేల్పుముఠాజా వారి కండ్లయెదుటకు పోయినపక్షమున ప్రజల హృదయముల కరగి హిందువుల తరపున గాంధీగారు మహా మృత్యుయల పక్షమున ఆలీపాదరులును హిందూమహామృత్యు సమ్మేళన మొనగూర్చి వెంటనే స్వరాజ్యము కావలెనని చేయు యాందోళన కాంటకము కలుగునని కొందఱివాదము. గాంధీయను చరులు దౌర్జన్యమునకు గడంగినను బొంబాయిలో యువరాజునకు చక్కని యాతిభ్యమొసగిరి. అలహాబాదులో సంపూర్తి హర్తా శము జరిగెను. కాశీలోగూడ హర్తాశము కొంతవరకు సంపూర్తిగానే జరిగెట్లు తెలియుచున్నది. కలకత్తాకు పోవుటయే విషమదశ. అది నెలాఖరుకు రాగలదు. ఏదియెట్లున్నను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మాత్రము పిచ్చియూహ చేసిరి. ఇఖండ రాజ భక్తి ప్రదర్శన కనుకూలమైన యువరాజాగమనము గాంధీ గారి యద్యమబల ప్రదర్శనమునకుగూడ వీలించింది. వారి పిచ్చి న్నము ప్రదగ్గనము చేసినారు. వివిధప్రాంతము లందలి నాయకులు హర్తాశముల యేర్పాట్లు చేసిరి. వారు చేర్చిన వలంటి రులు హర్తా శము జరుగు నట్లు చేయుచున్నారు. హర్తాశమనగా దుఃఖముచేత స్వకార్యములును మానుట. దీనిని మన మిచట సర్వసాధారణ సమ్మేళింపు యందుము. జనులను భయపెట్టుటకే ఇట్లు జరుగుటలేదు. ఈ భయపెట్టుటే బొంబాయిలో యువరాజు సత్తాలోత్సాహులగు వారిపై దౌర్జన్యముగ మారినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దారుణచర్య తీసికొనుచున్నారు. వేలకొలది వలంటిరులు, అనహామోద్యమ నాయకులను నిష్పందించుచున్నారు. వీరిలో కొంతమంది గొప్ప పలుకుబడిగల మహామహులున్నారు. ప్రభుత్వమువారు కాపాడజాలరు గావున ప్రజలందరును గాంధీహర్తా మనుసరింపవలెనని వారు తలంతు. రేమానని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వాదము. ఈవాదము బలమైనదేగాని ఏమియు చేయకుండా గూడదని మాత్రము తెలుసు. అంతేగాని వలంపెట్టి నిష్పంధముల ప్రారంభించుట వలన సంతృప్తి గూపుమాపజాలరు. ఎటులైన సంతృప్తిని పోగొట్టుటయే ప్రభుత్వమువారి యాశయము యుండవలెను.

ప్రపంచములో నిట్టియుద్ధమే మేదియు నిష్పంధములవలన నడిగిపోలేదు. ఇట్లైన కొంతమంది నిష్పంధించుటవలన పోవునని తోచదు. ఇప్పుడు మనము జయింపజాల నిది మనుష్యులను కాదు, వారి భావములను. మనుష్యులను నిష్పంధించుటవలన యుద్ధమే మంతరించు పక్షమున గాంధీగారు చాలకాలము క్రిందటనే జైలు లో నుంపబడినవాడు. ప్రభుత్వమువారు గాంధీనే ప్రత్యేకముగ నరెట్టు చేయక వదలి నారు. అరెట్టు చేయుట కాయన చాల యనకాశము లిచ్చి యున్నాడు. మహామృత్యుయలు బ్రిటీషునైస్యములో నుండగూడదనియు చేరగూడదనియు మహామృత్యువాలీ చెప్పినందున నతనిని జైలులులో బెట్టిరి గాని గాంధీగారు రామాటలే తిరిగి చెప్పెను. ఆయన తన్ను నిష్పంధింపుడని కోరుచున్నాడు. అట్లుచేయుట వలన ప్రజలు మహామృత్యు నిష్పంధించిరిని యాజేశపూరితులగుదురనియు అందువలన యుద్ధమే మభివృద్ధింపదుననియు ఆయనకు తెలుసును. ప్రభుత్వమువారు యానను మాత్రసాక్షిని చేయకుండుట

అత్యవసరమని తోచినంతమాత్రపు అవకాశమును అనకాశమును దానికి మితపరుచుట అవసరము. ప్రస్తుతస్థితిలో వాక్స్మృతసాస్థాత్రత్యములను సంపాదించుటయందే, అష్టోల్లంఘనమును మితపరుపవలయును. అనగా అనహామోద్యమము దౌర్జన్యహితముగా నుండునంత కాలము నిర్నిరోధముగ దానిని కొనసాగ నీయవలయును. ఈ హక్కులను మనము బడసినపిమ్మట కీలా ఫతు పంజాబు స్వరాజ్య సమస్యలను పరిష్కరించుటకు ప్రతినిధి సమావేశమును సమకూర్చుటకు కాలపక్వ మేర్పడును. కాని అంతవరకు అర్హ సమయము చేకూరదు.

(యంగుయిండియా)

మంచిదేగాని పిన్న చిన్న హాసాక్షులు కోపాశోభ చలమంది బయలుదేరుచున్నారు. గాంధీగారును, మహామృత్యువాలీగారును గలిగించుచున్న నైతిక బలమును మనము గ్రహింపవలెను. బ్రిటీషు వారిమీద యుద్ధమునకు హిందూ మహామృత్యు సమ్మేళనము కావలెనని గాంధీగారు గొప్పపట్టుపట్టియున్నాడు ఇది చాల దూరదృష్టిగలపట్టు. అయితే నాయకులు చేయుచున్న సమ్మేళనము జనసామాన్యములో వీడిపోవచ్చును. మాపిశాలు హిందూ గృహములలోనుకొనినరీతి చూచినయడల గాంధీగారి యనంతులలో కొంతమందియైనను బ్రిటీషురాజ్యము లేకున్నయడల మహామృత్యుయలు లేమెట్లు చూతురో గ్రహించియుండవచ్చును. ఈయుద్ధమమునకు రెండురెక్కలగు హిందూమహామృత్యుయల యుద్దేశములు బహుభేదించియున్నవి. మహామృత్యుయలు ఖిలా ఫతు మతసమస్యలపై దృష్టిసంతయు నిశ్చయిచున్నారు. రాజ భక్తుల నందరిని తిరుగ బాటు చేయుచు నున్నాడు. వారిలో చాలమంది గాంధీగారివలె యహింస నవలంబించుచున్నను మాపిశాలు హిందూగృహములలోనుకొనినపుడు మహామృత్యుయల ఆకుపచ్చ పతాకమునే యెత్తిరి. గాంధీగారు సంపూర్తి నికొఫియనువారు. ఆయనకు సంపూర్తి స్వరాజ్యము కావలెను. ఇప్పుడే కావలెను. ఆయనకు పరిశేత ప్రభుత్వముమీదనే గాక వారితో వచ్చిన నవనాగరిక విధాన మంతటిమీదను విరోధమే మనయంత్రములు, మోటారుకారులు ఆయనకు పనికి రావు. ప్రాచ్య దేశమును తిరిగి నిద్ర పామ్మని ఆ యన యుద్దేశము. ఈ వేదాంతము చాలమంది నాకర్షించెనో లేదో తెలియదుగాని గాంధీగారు లన ఆచరణాకాశముచేత ముందంజ వేయుచున్నాడు. మొట్టమొదట బ్రిటీషు ప్రభుత్వముతో నసహకారము మాత్రము పూనెను గాని అంతువలన పరిమితకాలములో స్వరాజ్యము రానందున చివరమాసములో పన్నులీయక యాష్టోల్లంఘనము చేయు ద్వితి యనక ప్రారంభించినాడు. ఆయనయనుచరులలో మూర్ఖులును, అటునిటు కానివారును ఆయన కుప్ప మయిన దౌర్జన్య మవలంబింతు. నను నదియే ప్రస్తుత ప్రమాదము. 1919 వ సంవత్సరము వసంతకాలములోను కొద్దికాలము క్రిందట బొంబాయిలోను వాగ్టు చేసిరి. సర్వసాధారణమైన సాత్విక నిరోధమును అచటచట దౌర్జన్యమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కాకప్పడైన నెదుర్కొనవలసి యుండును.

అనంతుష్టి యిట్టియాకారముల దాల్చుచున్నపుడు 500 కాదు 5000 నాయకుల నరెట్టుచేసిన నది పోవజాలదు. కావున వేరుమాగ్గ మాలోచింపవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికారము తిర స్కరించు వారి నుపేక్ష చేయజాలరు. ఖిలాఫతు సమస్య విషయములో తుర్కీవారితో సంగి చేసి కొనుటకు మన యంతరాత్మ యెంతవరకు కొప్పుకొనునో చూతము. తుర్కీవారి న్యాయమును పరికించినయెడల మహామృత్యుయ రాజకీయవేర్తలు నోరు మూసికొనగలరు. పంజాబు దురంతములతో చాలబలము కలుగుచున్నది గాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దయతో నప్తపరిహారముల నిచ్చి అమృతశత్రు జ్ఞాపకములను మాన్పవలెను. స్వరాజ్యసమస్య మిక్కిలి కష్టమయినది. దానిని తేల్చుట బహుకష్టము. దానియూతమునమున కెప్పటికీకాంతి యుండదు గాంధీగారికోరిక ప్రకారము భారతదేశమును నిద్ర పోనియవచ్చునుగాని సాస్థాత్రత్యవిద్య నేర్పి మేల్కొనజేయవలెనని మనకోరిక. దీని ఫలితముగ కొద్దిమంది మేల్కొనిచినారు. మిగిలిన జనసామాన్యము విద్యాహీనులయ్యును ఈ కొద్దిమంది మాటలు విని స్వాత్రత్యలాభమును గ్రహించుచున్నారు. ఇండియాకు స్వాత్రత్యము వాగ్త్రముచేసితిమి. కొంతభాగ మిచ్చితిమి. ఇక నీయనున్నాము. వెనుకకు తిరిగిపోజాలము. అంతే గాని సంపూర్ణస్వరాజ్యము కావలెనను వారి కోరికల దీర్చుటకు మనకు శక్తిలేదు. ఏలయన భారతీయులందరి డ్డేగు మనకును మనయందు బాధ్యతయున్నది. మన మెంత త్వరిత, తినడచినను అతివాదులతో నడవజాలము. కాన వారందోళన చేయుట కెల్లప్పుడవకాశముండును. భారతీయకాయములతీర్పుట కంతవరకు గడంగవచ్చు ననునది నిశ్చయించుట ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము. అయితే అతి మందగతికంటె కొంచెము తొందరగ నడచుట మంచిదని గుర్తుమొకవలెను వక్షి క్యాక్రీకాలోను, విద్వండులోను నున్న ప్రమాదమే ఇండియాకు స్వరాజ్యము త్వరలో నిచ్చుటయందుగూడ నున్నది. కాని న్యాయమును, సమయావసరమును గ్రహింపవలెనన్న కొన్ని ప్రమాదములకు లోనుగాక తప్పదు. రాజకీయోచేయబడిన యువ రాజాగమనమువలన కొంతకాన్యాసాధనము కావచ్చును. కాని చివరకు పని యుండనేయున్నది. భారతదేశమున కాంతికి రాజ మార్గము లేదు.

విదేశ వార్తలు

జర్మనీ మా పేజీలు

జర్మనీ నష్టపరిహారములు

జనవరి 8:— ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు జర్మనీల నుండి పుచ్చుకొనగలసిన పూచీలను గురించి చర్చించిరి. జర్మనీయందు ఆర్థికసంఘము నొకదానిని స్థాపించుట అవసరమని యొకరు నూచించిరి. సర్ వర్తింగుటను ఈవెన రెఫరే గారను గొల్లొక విదేశ ఆర్థికశాస్త్రవేత్త చాలవరకు సుభాషించిరి. వారి నామధేయము దెలియజేయలేదు.

వర్సెయిల సంవత్సరముననుసరించి మూడుదశముల ఒడంబడిక స్థాపనను ఆంగ్లపంతు నొడంబడికను నేర్పాటుజేసుకొనవలెనని విషయమే ప్రాధాన్యమువహించెను. ఈ కొత్తయొడంబడికను గురించి వివరములు దెలియకపోయెను. రాయబాములు మాత్రము జగచున్నవని దెలియుచున్నది.

జనవరి 9:— తదితరము లాయబాముల బ్రయండుగార్లు తిరిగి ఆంగ్లపంతు వడంబడికకును గురించి చర్చించిరి. వాషింగ్టనును దొర్నబడిక చతుర్రేఖయొక్క డిక్ వంటి యొడంబడికను యూరపుఖండ కాంతి శతృశాస్త్రము విశాఖాప్రభుత్వము లానర్చుకొనగలసిన బ్రతిఫలవారి కోరిక, జర్మనుల దుండెత్తిరాకుండ కొన్ని పూచీలు గావలెనని పరామర్శలు గోచరుచున్నాయి. పరస్పరానుమానముల తొలగించుకొనుటకు గాను సమాధానమునకు వచ్చుటకు ఇరుపక్షములవారును ఉత్సాహములే యుండిరి.

జర్మనులు నష్టపరిహారమునకుగాను గొల్లొము 850 లక్షల స్వర్ణరంగులను గట్టు పాదుగ్గి రూపమున 120 లక్షల స్వర్ణరంగులును ఈయవలెనని నూచింపబడినది. ఈ సలహా ననుసరించి జూచినయెడల వర్సెయిలను విడిచిపెట్టిన దానికంటె నష్టపరిహారము నందు 280 లక్షల స్వర్ణరంగులు లేగ్గును. నైనిట్ల వింకను పోషణముకొరకు 120 లక్షల స్వర్ణరంగులను గూడ జర్మనులీయవలెను. ఈనైనిక పోషణమునల ఆంగ్లదేశ మిదివరకే 70 లక్షలను గోల్పోయెను. దిగువనతిప్పలును బ. గారు రూపమున వసూలుచేయవలె ననియు రైల్వే పోస్టులు కేట వెక్సువజేయవలెననియు కాగితపు చెల్లుముని తగ్గింపవలెననియు మొదలగు నిబంధనలను జర్మనీవై విధింపవలెనని నూచింపబడినది.

స్వర్ణరంగు మైత్రి.

జనవరి 9:— ఆంగ్ల పరామర్శవేత్త విషయమున పరామర్శ వార్తలను బట్టి ఇట్లు దెలియుచున్నది. నిస్కారణముగ జర్మనులు దండెత్తి వచ్చిన యెడల బ్రతిఫలపరామర్శలు పరస్పర సహాయ మొనర్చుకొనవలె నను యేర్పాటు లానర్చుకొనుటయే చర్చింప బడుచున్న ఆంగ్ల పరామర్శ ఒడంబడిక యొక్క ఆదర్శము. అట్టి సహాయమున నీ ఇరుదేశములవారును భూ, నౌకా, విమాన సైన్యముల నొకరి కొకరు సహాయ మొనర్చుకొనెదరు. ఇట్లు రావించుకొను సహాయము మొక్క కనిష్ట పరిమితి ఇంకను నిర్ణయింపబడలేదు. బ్రతిఫలపరామర్శ సముద్రమువై నుండియు పరామర్శవారు భూభాగము నుండియు నిరంధమునకు గడంగెదరు. బెల్జియమువారుగూడ నిందు జేరెదరు. ఈసహాయమునకు బ్రతిఫలపరామర్శ గరికిరించిన యెడల పరామర్శవారు నౌకా నిర్మాణమున క్రొత్తవిధానము నవలించెదరు.

యూరపురాష్ట్రముల వారందరను గలిసి మొక్క సంధి గావించుకొనవలె నను నూచనము చర్చించుచున్నారు. ప్రస్తుత సమావేశమున నీవిషయము పరిష్కారము కరుణక పోవచ్చును.

అహమ్మద్ నుంగికిరించుట.

జనవరి 9:— సుప్రీము కాన్సిలునకు రాయబరము సంపుటకు జర్మనులు అంగీకరించిరి. ఈ రాయబరమునకు డాక్టరు రథెనుగా రధ్యక్షులుగ నుండును.

అధినివేత రాజ్యములు

ఏదేని పరామర్శ ఆంగ్ల మొడంబడిక గావించుకొనబడిన యెడల బ్రతిఫల అధినివేతరాజ్యముల స్థానము ప్రత్యేకించి యుంచబడును.

ప్రతినిధుల సమావేశము

సర్ రాబర్టుకలెను, సర్ లామింగువర్తింగుటను ఈవెనలవువారు, డూమరు (పరామర్శ ఆర్థికమంత్రి) తూర్నిను, జాస్పరు (బెల్జియము) డెనావా, గయనీ (ఇటలీ) గార్లు ఈ క్రిందివిషయములగురించి చర్చించిరి. (1) జర్మనులు ఈయవలసిన మొత్తము (2) జర్మనులకుచ్చ వ్యవధివలన మిత్రమండలిదేశములందలి ఫలితములను (3) జర్మనీనుండి పుచ్చుకొనవలసినపూచీలు, జర్మనీయందు గావించవలసిన ఆర్థికసంస్కరణలు.

ఈవైవిషయములపై సమాధానముకుదురు టాల్బావశ్యకము.

భారతశాసనసభ

ఢిల్లీ, జనవరి 11:— ఈదినముఉదయము 11 గంటలకు భారతశాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు సుమారు 40 మంది కంటె వైగా సభాసభ్యులు సభకుకాలేదు; చాలస్థలములు ఖాళీగానుండెను. సర్ ప్రెసెంటే వైటుగారు సభాధ్యక్షత వహించి మున్నీ ఈశ్వరసారాగారి తీర్మానము (ప్రభుత్వమువారి నిష్పంధ విధానమునుగురించి)మీది చర్చ తాత్కాలికముగ ఆపవేయుటకు నిశ్చయింపబడినది గాన స్థానికనిబంధనలను మార్పుటను గురించి సెలెక్టుకమిటీవారి అభిప్రాయములు చర్చింపబడినది.

ప్రశ్నలేమి అటుగ బడలేదు గాని క అహమ్మద్ గారు కోరగా, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగములకు జూలై మొదటికే 1911-1921 వ సంవత్సరములందు ఈసగా వచ్చుచున్న జీతముల కొరకులను సర్ ఇల్లియం వింసెంటుగారు సభాసభ్యులకు దెలిపిరి. 25 ఏండ్ల సర్వీసు గలవారు మొత్తముమీద 1911 జూలై 1 వ తేదీన నెలకు రు 2002 లను, 1921 జూలై 1 వ తేదీన రు 3116 లను వీయుచుండిరి. 20 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 2419.2500 లను, 15 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 1749.2043 లను, 10 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 1235.1515 లను, 5 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 779.9385 లను వీసికొనుచుండిరి.

కరాచీ కేసులను గురించి ప్రశ్నించుట

ఢిల్లీ, జనవరి 11:— నిన్న సమావేశమైన శాసనసభయందు కరాచీ కేసులను గురించి జరిగినప్రశ్నోత్తరముల నెచ్చట పూర్తిగా ప్రకటించుచున్నాము. కరాచీ ప్రతినిధియగు హుస్సేనా లీగార్లు ప్రశ్నించిరి:—

(అ) కరాచీ విచారణలో ఆరేసాదరుల మీదను ఇతర నిందితులమీదను మోపబడిన నేరము లెవ్వయో ప్రభుత్వము వారు దయచేసి చెప్పగలరా? (ఆ) యుజువుగాబడిన నేరములెవ్వి,

జర్మను ప్రతినిధులు

డాక్టరురథెను, హెర్ఫిషరు, హెర్బెర్గాను, గార్లు సుప్రీముకాన్సిలునకు ప్రతినిధులుగ జనవరి 12 వ తేదీన కాన్సిలువారు వీరివాదనను వివేదరు.

దక్షిణాఫ్రికా యందలి జూరఫనివాండ సమైక్య గాను బంగారుగనుల పనివాండ్రను ఇంజనీయరింగు పనివాండ్రను గూడ సమైక్యపరచి నని తీర్మానించిరి.

విదేశ వార్తలు

క్రొత్త యధ్యక్షుడు

జనవరి 10:— గ్రెగ్గిట గారు ఐర్లండు దేశాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడినది.

డివెలరాగారి విధానము

జనవరి 10:— సంధి యంగీకార తీర్మానము డివెలరాగారి వ్యక్తికి వ్యతిరేకముగనొనర్పబడలేదని గ్రెగ్గిట గారునుడిపిరి. డివెలరాగారు తమతో నుండవలసిన గ్రెగ్గిట గారు కోరిరి. డివెలరాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు లేచినతోడనే సభ్యులందరను ఉత్సాహముతో లేచి నిలువబడిరి. దేశమునకు శత్రుకర మగు వివాదమును డివెలరాగారు నిరసించిరి. ప్రస్తుత ప్రజాస్వామ్యవాదులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు విషయమున సంధి యంగీకారవాదులకు చూలబలమువలె నుండెదనని యాతడనెను. సంధి యంగీకారవాదులు దేశాభివృద్ధి కార్యము లొనర్చుచున్నదప్పు వారికార్యములకు ప్రజాస్వామ్యవాదులు అడ్డము రాదు.

క్రొత్త మంత్రివర్గము.

కొల్లి మ్మగారి ప్రతిపాదన ననుసరించి గ్రెగ్గిట గారి రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. గ్రెగ్గిట గారి యుపపాదనపై నీక్రింది మంత్రివర్గము యేర్పాటుకొనబడినది.

కొల్లి మ్మగారు (ఆర్థికమంత్రి) గావనడపిగారు (విదేశాంగమంత్రి) డగ్లసుగారు (దేశాంగమంత్రి) కోజుగ్రేవుగారు (స్థానికశాఖ) బహిగ్గిమగారు (ఆర్థికవిషయములు) మల్కేహి (దేశరక్షణ మంత్రి)

గ్రెగ్గిట గారి సభ్యులుగ నెన్నుకొనవలె నను తీర్మానముసంపాదించబడినపుడు కొందరు ప్రతినిధులందుల కభ్యంతరపెట్టిరి. ఇచ్చింగుహముగాను గూడ నుండుండిరి. ఇచ్చింగుహము గారు మాట్లాడుచుండగా వాల్సుగారు అడ్డ సవాళ్లువేసిరి.

వై ప్రతిపాదన గావించునపుడు తాను సభయందుండరాదని డివెలరాగారు నుడిచి వెలుపలకు వెడలిపోయెను. వారితో గూడ గారిపక్షమువారు 65 మంది సభ్యులు వెడలిపోయిరి. తరువాత నా ప్రతిపాదన ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

యుజువుగాని నేరము లెవ్వి? (ఇ) వారిమీద ముఖ్యమైన నేరములు యుజువుగాబడకుండుట నిజమేనా? (ఈ) బాంబాయి అడ్వోకేటు జనరలు ప్రాసిక్యూటర్ చేయరాదని అభిప్రాయడేనా? (ఉ) దీనిని గురించి భారత ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును దెలుపుటకు లామెంబరు బాంబాయికి వెళ్లినది నిజమేనా? (ఊ) లామెంబరు సలహాప్రకారము నిందితులను ప్రాసిక్యూటు చేసినది నిజమేనా? (బు) ఈ కేసు విచారణకు ప్రభుత్వమువారి సంతకంలేవు బెట్టిరి? (బూ) వకీళ్ల కంత ఇయ్యబడినది. (1) అల్లహాబాదు అల్ఫ్రెడ్ గారికి ఎంత? (2) సింధు కబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ఎల్ఫిన్స్టన్ గారికి ఎంత? (3) అసిష్టాంటు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు పరశురాం తొలారాం గారికి ఎంత ఈఖయీలలో ఎవ్వరైన చెరసాలయందు జబ్బుగా నున్నారా? ఎవ్వరు?

సర్ విల్లియం వింసెంటు గార్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— (అ, ఆ, ఇ) ఇండియన్ సివిల్ కోడు 120, 131, 505 సెక్షన్లు క్రింద వారు ప్రాసిక్యూటు చేయబడిరి. భారతీయవ్యవస్థాపక 120, 131, సెక్షన్లు క్రిందవదలిపెట్టి, 505వ సెక్షన్ క్రింద ఆరెట్టు చేసిరి. మొట్టమొదట మహమ్మదాలీ షేకతాలీ-వీరిరువురును వరుసగ ఇండియన్ సివిల్ కోడు 124 ఎ-158 ఎ సెక్షన్లు క్రింద ప్రాసిక్యూటు చేయవలసినట్లు ఆజ్ఞాపించబడినది గాని 505 క్రింద కేసువిధింపబడినది గాన ఈ నేరములు ఉపసంహరించబడినవి. (ఉ) ఈ కేసునుగురించి శాసనసంబంధమగు వివరములను కనుగొనుటకు బాంబాయి అడ్వోకేటు జనరలుగారి సలహా గ్రహించబడినది. విషయముతో నిస్సందేహముగ ప్రాసిక్యూటర్ జరుపదగుదని అతడభిప్రాయపడినది. (ఊ) కార్యనిర్వాహకవర్గమందలి సభ్యులు ప్రత్యేకముగ నే అభిప్రాయముల నిచ్చిరి. బయల్పెట్టుట విషయబద్ధ మగు పూర్వగారమునకు వ్యతిరేకముగ నుండును. బాంబాయి అడ్వోకేటు జనరలు సలహాప్రకారము వీరిని ప్రాసిక్యూటుచేయుటకు ఉత్తేజపు ఇయ్యబడిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక వర్గమందలి లామెంబరుగారి అభిప్రాయము కనుగొనబడినది. గాన ఇతని సలహాకు ముందే వారు ఆరెట్టుచేయబడిరి. (బు, బూ) తెలియదు. రాను అల్ఫ్రెడ్ గారికి రు 16000 లు. ఇతర న్యాయవాదుల కివ్వబడిన మొత్తముల వివరములు ప్రభుత్వము వారికి తెలియవు. ఈ ఖైదీలలో నెవ్వరికి గాని జబ్బుగా నున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి వర్తమానము రాలేదు.

స్థానిక నిబంధనలు

స్థానిక నిబంధనలో 12 సవరణలు సెలెక్టుకమిటీవారి ఇయ్యబడినవి. వీనిప్రకారము ప్రధానవిషయములను గురించి తీర్మానములు మొట్టమొదట చర్చింపబడును. ఈ సవరణలన్నియు సర్ విల్లియం వింసెంటుగారిచే నుపపాదించబడినవి.

యఫ్. మెక్కార్టీగారు 14 సవరణల నుపపాదించి ఇవిగూడ సెలెక్టు కమిటీకి పంపబడినవి.

ప్రభుత్వమువారి నిష్పంధ విధానమునుగురించి చర్చ ఎప్పుడు?

ప్రభుత్వమువారి నిష్పంధ విధానమునుగురించి మున్నీ ఈశ్వరసారాగారు పాదించవలసిన తీర్మాన మొదట చర్చింపవచ్చునో దెలుపవలసినదని జె. న్యూకదాసుగారు కోరిరి.

సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు:— వీలెంత త్వరలో సభాసభ్యులు చర్చింపవచ్చునో (అట్లే అను కేకలు.) ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారికి ఏమి రహస్యములు లేవు. నిర్ణయించబడినదినమున చర్చజరుగలేదు. ఈ సమావేశములో జరుపవలసిన కార్యక్రమము విశేషము. ప్రభుత్వమువారి పని జరుగవలసిన దినములలోనీ అంశమునుగురించి చర్చించుట కెన్నడు వీలగునో నేను చెప్పజాలను. ఇంకెన్నడు చర్చకు వీలుపడునో నేను రాజప్రతినిధి అభిప్రాయమును కనుగొనెదను.

రెండుగంటల పిమ్మట సభ ముగిసెను. తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

బెరలిన్ బాలురు-చెరసాలలోగల భా

ఈచెరసాలలో కల్లబాలులు అనురాజకీయభైదీ నుంచిరి. అతనికిజబ్బుచేయగా వైద్యకాలవసంపేరి. ఆకాలమున డిశంబరు 29 వ తేదీన ఆ చెరసాలలోని బాలు రందరును నూపర్నెంటు అజ్జలను తిరగ్కరించి పనిమానివేసి వార్తరలఅలమారులు పోలగొట్టి పనిముట్లు తీసికొని తలుపులు తాళములు పగులగొట్టి గోడలు దాట ప్రవర్తించిరి. అంతట గార్డులు 16 బాలురు కాల్చిరి. వారిలో చాల గాలిలోనే కాల్చిరి. 8 గురికి కాల్లమీద రవ్వల దెబ్బలు తగిలెను. 9 మందికి లట్టాదెబ్బలు పడ్డవలతో గురిటలో తగిలెను. 190 మంది బాలురటునిటు పరుగెత్తినాగిరి.

ఒక బహిరంగ లేఖ.

రాజప్రతినిధిగారికిని, వారి కార్యనిర్వాహక సంఘము సభల న్యాయశాఖ సభ్యులకిని ఒక బహిరంగ లేఖ:—

భారతదేశ మిట్టలందు తయారు చేయబడిన వస్త్రములను వ్యాపారము చేయు, కలకత్తానందు వర్తకులకు రైల్వే వారివలన చాల ఇబ్బందులు గలుగుచున్నవి. అందు ముఖ్యముగా ఈ క్రింది ఇండియా రైల్వేవారివలన నివి సంభవించుచున్నవి. ఈ రైల్వే వ్యవస్థ మున వస్తువులను దెప్పించుకొను అట్టివర్తకులకు విశేషనష్టము సంభవించుచున్నది. దీని భావములను గూర్చి ప్రత్యేకముగా ఖద్దరును మాత్రమే గాక రైల్వే బోర్డువారిని వ్యాపారశాఖ గౌరవనీయసభ్యులకును రాయబారులకును తరువారే రాయబారులకుండున వల్లి దెబ్బకొనినను గూడ, ఇదివరకు జరిగిన నష్టములకు గాని జరుగుచున్న నష్టముల మొత్తము తగ్గించుటకు గాని ప్రతికార మేమియు నొనర్చబడి యుండలేదు.

చాలకకకు నట్టి కష్టములు బొంబాయి, అహమ్మదాబాదుల యందలి మిట్టలలో తయారైనప్పటి యచ్చటనుండి పంపబడుచున్నది. ఈ కష్టములు యజమానుని బాధ్యతయై గాని లేక కష్టములు నష్టమైనయెడల వర్తకులు లేదు (అనగా వస్తువుల మోస కొనిపోవుటకు చార్జీ చేయబడిన మొత్తము) నిచ్చు మారుల వ్రేసి గాని రైలువేవారు సామాన్యము రహదారిలో నెచ్చెదరు. మఱి తమ సామాన్యబాధ్యత రైలువేవారివై లేకుండ యజమానుల వై నుండుటచే సామానుల నేలుటకు వేలులే అన్నియు పోయినను రైలువేవారు దాని బాధ్యతను తప్పించుకొనుచున్నారు.

రైలువేవారికి నొప్ప జెప్పబడిన సామానులన్నియు గాని అందొకభాగము గాని రైలువేవారు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యమునకు గురైనట్లు కలన గాని రైలు వాకరులవలన లేక వారి బుద్ధి పూర్వకనిర్లక్ష్యమువలన ఆ సామానుల దొంగిలించబడిన గాని అందులకు రైలువేవారు బాధ్యులనియు ఇతర కలకత్తావలన సామాను నష్టమైనయెడల వారందులకు బాధ్యులు కరనియు రైల్వే నిబంధనలయందు గలదు.

ఇట్టి విషయములలో చాలవరకు సామానుల నష్టమునకు యజమానులు బాధ్యత నొప్పకొనినను కారణముచే రైల్వేవారు బాధ్యతను అంగీకరించుటలేదు. సామాన్యముగ రైలుఅధికారులు నష్టమైన సామానునకు బాధ్యతను అంగీకరించకుండుటకు కారణమైన దెలుపరు. వర్తకులు గట్టిపట్టు బట్టినయెడల నష్టము రైలు ప్రయాణమునందు ఆ సామానులు దొంగిలించబడి పోయెనను కారణమునే సామాన్యముగ వారు దెలుపుదురు. ఇందువై పోలీసు వారి నన్ను ఆహ్వానించునను దెలుపవలసిన అడిగినయెడల రైలుఅధికారులు లందుకు తగ్గకుండుటకు ఈనివేదికలు రహస్యములనిగావోలు వీరిట్లు తగ్గకుండుట.

వర్తకుల నైతిక కొంచె మహించుకొనుడు. రైలు అధికారులు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసిన గాని దొంగిలించిన గాని ఋజువు చేయు బాధ్యత వర్తకులవై నిలచియుండును. రైలువేవారికి కృతరేకముగ జూపవలసిన సాక్ష్యములందు పోలీసువారి నివేదికము ముఖ్యమైనది. జైల్లోపోలీసువారిని కేసుల పరిక్షింపనియు, రైల్వేపోలీసువారు మాత్రమే ఈ కేసులను పరిక్షింపవలెను. కాని ఈపోలీసువారు రైల్వే శాఖ పాలనకింది వారే వారు ప్రజలకు గాని వర్తకులకు గాని నిజమగు సంఘటనలన్నియు దెలుపరు.

అందుచే ఈ వ్యాపార మంతయు నొక పక్షమున చే సామానుల రైలువేవ రియధీనున నిచ్చి వేసినవారై వర్తకులు సంపూర్ణముగ రైలువేయధికారుల దయాధర్మమువై సాధారణ యందురు. వర్తకులు యజమానుల బాధ్యతవైన రైలువేరహదారి పోలీసు పుష్కొనవలెను. సామాను నష్టమైనయెడల నీను బడు యజమానుల లేటునకు రైలువేరకు లేటునకు వ్యత్యాసము చాలతక్కువ. ఇది మామూలు ఇన్ను చెన్ను లేటునకంటె కూడ చాలతక్కువ. వర్తకులేటు రైలువేరకు లేటును, ప్రస్తుత యజమానుల బాధ్యతవైన నిచ్చు లేటును సమానములే. ఇదివరకు సామానుల నష్టమైనయెడల రైలువేవారిచ్చు లేటును ప్రస్తుత యజమానుల బాధ్యతవై బంపబడిన సామానుల నష్టములే యెడల నిచ్చు లేటు మార్చిరి. రైలువేవారి నష్టముల నుండి తప్పించుట కిట్లు చేయబడిన. ప్రస్తుతము రైలువేవారి బాధ్యతవై పంపబడు సామానునకు గహడా లేటు సమితముగ వృద్ధిచేసిరి.

సామానుల నష్టమును గురించి ప్రస్తుతమున్న రైలువే నిబంధన ప్రకారము వర్తకుల కంతమాత్రమును ప్రద్రుముండుట

లేదు. ఈ విషయమున నొక్క పక్షమువారికి మాత్రమే లాభముగ నున్నది. (సామానుల నష్టమును గురించిన నిబంధన విషయమున) ఈనిబంధన రైలువే అధికారులుగాని వారి లాయర్లుగాని వ్రాయుదురు. ఇండియా రైల్వే సభవారు దానిని ప్రభుత్వము వారికి నివేదింతురు. ప్రభుత్వము తరఫునగాని రాజప్రతినిధిగారి తరఫునగాని రైలువే శాఖవారు దాని సంగీకరింతురు. అందుచే నివి విషయమునందు ప్రజలకు ఏమియు హక్కు లేదు. అందుచే సమాజమున ప్రజల సదుపాయములు భగ్నము లొనర్పబడినవి. ప్రజల సామానులకు గలిగిన నష్టమునుండి రైలువే వారిని దప్పించుట లేక ఈ విషయమే ప్రాధాన్యమును కలిగించినది. అందుచే వారి యభిప్రాయసారము ఆ నిబంధనను లభించి ఆమోదించిరి. ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైన దైనను ఈ నిబంధనను గూర్చి చర్చించుటకు లెనలేటివు అసెంబ్లీవారికి అధికారములేదు. భారత శాసన సభ వారి జోక్యము లేకుండగనే రైలువే బోర్డువారు దీనిని పరిష్కరించుదురు ఇది ఇట్లే యుండవలెనా?

రైలువే అధికారులు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసిన గాని వారిచే దొంగిలించబడిన గాని వర్తకులు రజావు చేయవలెను. రైలువే రికార్డును వర్తకులను జూడనియరు. రైలువేయందుగాని రైలువే పోలీసువారి ద్వారాగాని వర్తకులు స్వయముగ విచారించుకొనుటకుగూడ వీలులేదు. అంతయుగాక నా పిషయమున రైలువే, పోలీసు నివేదికనుగాని రైలువే ఇంకె రింగు యుక్త్యగియొక్క నివేదికనుగాని అట్టి వర్తకున కీయరు. అట్టి సమయమున, రైలువే యుక్త్యగిలు బుద్ధి పూర్వకముగా నిర్లక్ష్యము చేసిన వర్తకు లేట్లు ఋజువు చేయగలరు? చిట్టచివరకు రైలువేకంటె వారివలన నీ నష్టము లన్నియు ననుభవించవలసిన దేలినది.

రైలువేలు దేశముకొరకు నిర్బంధపడినవి. కాని దేశము లోని వర్తకుల నిట్లు బాధపెట్టినయెడల రైలువేలు యుపయోగములు చాలవరకు తగ్గిపోవును.

వర్తకుల దీనికొని పోవుటకు సదుపాయము లసలే చాల తక్కువ. దానికి తోడు నష్టము లపరిమితములు. రైలువేవారు క్రొవ్వుచున్న కుండుటయే రైలువేవారు సామానుల దొంగిలించుటకున, దొంగలకు సహాయపడుటకున తగిన ప్రోత్సాహము వర్తకులు కొరక నష్టపరిహారము లిచ్చి అనుమానించబడిన రైలువేయొద్దగిని విచారించి యాతనినికూడ నందొక భాగము భరించునట్లు చేసినయెడల నీ నష్టములు త్వరలో నధ్యక్షములగును. అధ్యక్షములు గాకపోయినను చాలవరకు తగ్గిపోవును. రైలువేవారిందు జోక్యము పుష్కలమగుండుటయే బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసినట్లు.

వస్త్రములు, నేయి మొదలగు యజమానుల బాధ్యత వైన రైలువేవారు మోసికొనిపోవు వస్తువులు ఇందుకు రైలువే వారు బాధ్యులు గారు) నవిమాత్రమే యధికముగా పోవుచున్నవి. ఇవి రైలువే యధికారుల ఆహ్వానించే జరుగును. ఇందు వలన ఈ నష్టములతో రైలువే అధికారులకు జోక్యము గలుగునని దెలుచున్నది.

ఈస్టిండియా కంపెనీవారి కంట్రాక్టు త్వరలో ముగిసి పోవును. తిరిగి కంట్రాక్టునకు సమ్మతించునపుడే రైలువే వారు భారత వర్తకుల మొదలను విసలే దను సంధి ప్రభుత్వమువారు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెనని గోరుచున్నారు. ఈ కంపెనీయొక్క ట్రాఫిక్ మేనేజరు, డివిజను ట్రాఫిక్ మేనేజరు, క్లెయిమ్సు మాపరంటెంటు మొదలగు ఉద్యోగులు భారత వర్తకులు వ్రాసినదానిని గమనింపవలెన గమనింపరు. సకాలమున ప్రత్యుత్తరములను (అనలు ప్రత్యుత్తరము నీయదలచినయెడల) ఈయరు. ఈ రైల్వేవారు భారత దేశ వర్తకులను పోషకులుగా జూడకపోయినను భారతదేశవలెగూడ జూచుటలేదు. బెంగాలు నాగపూరు రైలువేలునందు నష్టములు చాలతక్కువ. ఈ కంపెనీవారును తదితర కంపెనీవారును కంప్లెయింటులు జూబులను సరిగ గమనించి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరు. ఒకమాగు ఈస్టిండియా రైలువే కంపెనీ గుండె గాక బెంగాలు నాగపూరు రైలువే గుండె దెప్పించు కొనుటచే చాలవరకు నష్టము తగ్గెను.

రాజప్రతినిధిగారు ఈస్టిండియా గమనించెదరని యెంచుచున్నారు. ఇది కలకత్తాలోని భారతబట్టల వర్తకులకు చాల ముఖ్యమైనది. రాజప్రతినిధిగారు ఈ విషయమున న్యాయము గలుగజేతురుగాక. ఈ క్రింది ఇండియా రైలువే కంపెనీ ట్రాఫిక్ మేనేజరుయొక్క నిరంశిత ప్రవర్తనను, ఈ కంపెనీ యొక్క వర్తక శాఖవలన హామీలు ఏమియు బాగుగ నుండకపోవుటను గురించును, అధికారులను అనధికారులను గల యొకవిచారణ సంఘమును ఏర్పాటు చేయవలెను.

భారతబట్టల సంఘము.

బొంబాయి జూరు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

జనవరి 10:— ఈ పురమునందు నవంబరు 17 వ తారీఖున జరిగిన అల్లరులకలన జనులలో నొక విధమైన మార్పు కలిగినది. హిందువులను, మహమ్మదీయులను తమయొక్క తత్వాలను సవరించుకొనుచున్నారు. మనుషటికల తమతో నేకీధరింపని వారలను సరిసించక వారలను సోదరప్రేమతో జూచుకొనుచున్నారు. అదియునుగాక సహాయనిరాకరణతత్వమును గ్రహించజాలక, కేవలము వినోదార్థము తెల్లటోపిలను ధరించి మహాత్మా గాంధీకి జయ అని కేకలవేయుచు వైరమునకు ప్రధాన కారకులగు పెద్దవనుష్యు లందరును టోపిలను తీసివైచిరి. నిజమగు దేశభక్తులను, మహాత్ముని యుపదేశముల తత్వము బాగుగ గ్రహించినవారలను పూర్వమువలె తెల్లటోపిలను ధరించుట మాత్రముననే తృప్తిజేందక పూర్తి స్వదేశవస్త్రములనే వాడుచున్నారు. ఎంతవాడైనను మన ఆంధ్రదేశము నందువలె ఖద్దరు వ్యాపకము ఇచ్చట లేనేలేదు. శుద్ధస్వదేశీ వస్త్రములను ధరించిన వారిని చూచుట ఆనంద.

హిందు మహమ్మదీయులయందు దీవిధమైన మార్పు కలుగుచుండ పాఠశాలలయందును, క్రైస్తవుల యందును, గలిగిన మార్పు కొనియాడతగినది. నవంబరు 17 వ తారీఖున జరిగిన అల్లరులకలన వారు మేలుకొనినారు. ఆ దినములలో మహాత్ముని యొక్క ప్రవర్తనమును, హితబోధమును వారి మనస్సులలో నాటి మహాత్మునియందు తృప్తిక గౌరవమున, ఆయన యుద్ధయమునందొక విధమైన అభిమానమున్న కలిగినది. కాని వారికి మహాత్ముని అనుచరులయందు ద్వేషమును భయమును ప్రార్థిగా వదలలేదు. దేశభక్తి యు సోదరభావమున్న కలిగి యుండియు, తాము స్వల్పసంఖ్యకులగుటచే ప్రభుత్వమువారి సహాయము లేకున్న యెడల నేమిముప్పవాటిల్లునో యనుభయము వారిని పీడించుచున్నది. అట్టి భయనివారము చేయట మన విధ్యుక్త ధర్మమై యున్నది. ఏది యెటులున్నను బొంబాయియందు మాత్రము మనుషటికల తత్వాల అల్లరులు జరుగునని భయపడవలసిన అవసరములేదు.

14 వ తేదీన జరుగనున్న నాయకుల సభయందు అందరును చాల ఆకలను తెట్టుకొని యున్నారు. కలకత్తాలో వలె ఈయూరియందు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధము లేవియు చేయకున్నను, ఈయూరి మితవాదులలో ముఖ్యులగు సర్ డిన్వా వాచాగారు, డి.రాజన్ గారు, పురుషోత్తందాసు థాకూర్ గారు, ఏదోవిధమైన సంధి నొనగూర్చవలెనని యత్నించుచున్నారు. వారియత్నము లెంతవరకు సఫలము లగునో చెప్పజాలము.

మలబారు

వెరియూరులను పట్టణ కచ్చేరీల లూటింగు కేసునందు 9 మంది నిందితులు విడుదల చేయబడిరి. మిగిలిన 19 మంది నిందితుల కేసు 19 వ తేదీ విచారణ చేయబడును.

ఆగస్టునెల 21 వ తేదీన పరపంగాడి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టును కాల్యరను నేరము ఆ పురవాస్తవ్యుడును ధనవంతుడును అగు అచ్చంపేట మహమదు కుట్టి హతగారివైనను మరి అరుగురివైనను మోపబడిన. ఈ కేసును స్వేమలు ట్రిబ్యునలు వారు విచారించుచున్నారు.

ఆయుధములతో 50 మంది విప్లవకారులు 10 వ తేదీన తామరనకు వెళ్లి వైసికులకు సహాయముచేసిన దక్షిణఇండియా, రైల్వేగాంగు కూలినొకనిని అతని భార్యను ఎట్టి కారుణ్యము చూపక చంపిరి. వారి కుమారుని చంప ప్రయత్నించిరి గాని అతడు కొన్ని గాయములతో తప్పించుకొని పారిపోయెను. కుమారుడు కల్లికోట వైద్యాలయమునందున్నాడు.

యువరాజుగారి బహుమాన వస్తువులు. యువరాజుగారు సేపాళమున వేలాడిన జంతువులను సజీవజంతువులను విస్తారముగా బొంబాయి చేరినవి. బొంబాయి నాచులు హిస్టరీ క్యూరేటరు బి. సి. ఎల్లిసనుగారు వారిని పరిశీలించుచున్నారు. సజీవజంతువులను పక్షులును లండను జూలాజికలు తోటలకు పంపబడును.

సర్ హెన్రీ వీలరు గారు రైలుగాగానే హెచ్.ఎల్. స్టీవెన్స్ ఐ. సి. యస్. గారు వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులయ్యెదరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రకృత రాజకీయ పరిస్థితులు

పంజాబు శాసనసభలో తీర్మానము చర్చ

లాహోరు, జనవరి 10:—ఈ దినము పంజాబు శాసన సభ ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశము కాగానే మీయాక్ షా నవాబుగారు కార్యక్రమమును నిలిపి ప్రకృత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి ఇట్లు పర్యవేక్షించిరి:—

“నేరముల చట్టము సవరణ శాసనము (సమితులకట్టము) ను కాంగ్రెసు, కిలాఫాతు వాలంటీర్లకు ప్రయోగముచేయుటచేతను, రాజద్రోహపునశుల చట్టమును పాంచాలదేశమున దలి కొన్ని మండలములందును బెట్టుటచేతను ప్రభుత్వము వారు తమ మనోరథమును వెలువర్చుకొనజాలక, ఆశాభంగమును జెందిరి. ఈచర్యలు ప్రజల మనము లందలి తీవ్రమగు ఆసంతృప్తిని హెచ్చించివి. ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయు నుద్దేశించువారు నిరాశ జెందినారు. సుస్థిరణములకు సంపూర్ణముగ విరుద్ధముగ నున్న ఈనిర్బంధవిధానము నవలంబించుట కెవ్వరు యొడిగట్టుకొనినో నేనూహించజాలకున్నాను. ఈచర్య అవిశేషమైది గాకపోవుటయేగాక, చాల అన్యాయమైనది. అసహమైన ఈ రెండు చట్టములను పంజాబు దేశమునందు బుల్ బెట్టుట కేమి అగత్యము వచ్చినదో కాణములు నాకు తోచినవిగావు. ఆయుధములు వాడని వాలంటీర్లకు సమితులచట్టమును ప్రయోగించుటకు అదిగండి ఎవ్వరు ఉద్దేశించిన లేదు.

కొందరు వాలంటీర్లు అక్రమముగా బ్రహ్మాండమునందు చున్నవని అన్ని వాలంటీర్ల సంఘములు శాసన విరుద్ధమైనవి అని ప్రకటించుట చాల గొప్ప పొరబాటు. కేవలము అన్యాయము. గత తత్వము జూలైమాసములో రాజద్రోహపునశులచట్టమును ఉపసంహరించుకొన్నప్పటి నుండి తిరిగి వాక్యాంతర్యమునకు ఆటంకములను బెట్టవలసి న అవసరమేమిరా లేదు. ఈ రెండు ప్రకటనములను తత్తణుమే ఉపసంహరించుకొనవలెను. ఈచట్టముల కత్తిక్రమించినందుకు చెరసాలలకు పంపినవారిని అందరిని తత్తణుమే విడిచిపెట్టవలెను. సంపూర్ణ రాజకీయ హక్కులను సంపాదించుట కొకకాలమును నిర్ణయించిన పక్షమున ప్రకృత అశాంతికి మూల కారణము తొలగిపోవును. నిర్బంధములను ప్రయోజనములేదని నా ఉద్దేశము”

జోసఫ్ గారు

ప్రభుత్వపక్షమున ఇట్లు వాదించిరి “ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘకాలము వేచియుండిరి, సహనము గలిగియుండిరి. ప్రజానాయకుల ఉపన్యాసములు కొంతవడి శాంతముగ నుండునని ప్రభుత్వమువారు ఆశపడుచుండిరి. ఆశలన్నియు వృధా అయ్యెను. గత ఆటమాసము అనంతము పరజాతి ద్వేషము పురికొల్ప బడుచుండెను. కట్టులు వారి రాజ్యమును తిరిగి దీసికొందురు అనియు, పంజాబుదేశములో మహమ్మదీయులు తిరిగి తమరాజ్యాధిపత్యము చేయుదునియు నిస్సందేహముగ పలుకబడుచుండెను. లాహోరు నగరమున దొక వారము దినములలో దౌర్జన్యముతో జేరినవలె 52 సమావేశమయ్యెను. వార్తాపత్రికలలో అన్ని సర్వాభిధానలే. ప్రజలెచ్చట జూచినను పోలీసులను ఎదిరించసాగిరి. బహిరంగజలలో పోలీసు రిపోర్ట్ల, కాటంకములు కలిగించ బడుచుండెడివి. వాలంటీర్ల చేష్టలు సుప్రసిద్ధములు. మద్యము అంగళ్లకద్దను, విదేశవస్త్ర నిలయముల వద్దను వాలంటీర్లు బ్రోధించుట యందు విజయము గాంచిరి. వాలంటీర్ల నిర్బంధములు పడజాలక అంగళ్ల వాసనకనుండి పరదేశ వస్త్రములను దెప్పించుకొనుట మానుకొనిరి. సాంఘిక బహిష్కారము బయలుదేరినది. అంగళ్లవారు హరితాళము చేయవలసినదని నిర్బంధించబడిరి. శాసనముల ప్రకారము శాంతముతో ప్రవర్తించుట పొరుగులను తొందరపెట్టి, నిర్బంధించు దుర్మార్గులకు వాలంటీర్ల నాయకులేరి.

ఇప్పటి రాజకీయస్థితి ఈ రెండు చట్టముల ననుబట్టి బెట్టుటకల రాలేదు.

ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్బంధవిధానమును కట్టిపెట్టి ఉద్యమ నాయకులతో రాజుపెట్టి సమావేశము చేయవలసినదని రాజా నరేంద్రనాథగారు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధము లవసరమేమని ఇద్దరు మహమ్మదీయ సభ్యులు పలికిరి.

సర్ జాన్ మేనార్డు

శాసనాధికారులను తిరస్కరించుటవలన దౌర్జన్య పూరితమగు భయంకరమగు నేరములు విశేషముగ పెరిగిపోవుచున్నవి. బందిపోటు దొంగతనములు విపరీతముగ పెచ్చిపోయినవి. కొంతకాలముక్రిందట సక్రమముగా నుండిన ప్రదేశములలో

నిష్పాదు అక్రమము ప్రబలించుచున్నది. అన్ని శాసనములను ఉల్లంఘించవలెనను దురుద్దేశము పంజాబుదేశమందలి మూఢులగు గ్రామస్థుల మనములందు విషమువలె వ్యాపించుచున్నది.

ఇరుపక్షముల వారును ఉద్యమ ప్రచారమును మానుకొనవలెను. కిలాఫాతు, కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారముల నన్నిటిని మానవలెను. వీధులలో నికమిదట వాలంటీర్ల ఉత్సవము లుండరాదు. దౌర్జన్య పూరితమగు ఉపన్యాసముల నియ్యరాదు. ఉద్యమ నాయకులిట్లు చేసెదమని వాగ్దానముచేసిన పక్షము, అల్లరులను, దౌర్జన్యమును అణచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించుచున్న చట్టములు ఉపసంహరించ బడును.”

ఇట్లు రెండు గంటలసేపు ప్రసంగములు జరిగిపిమ్మట, చర్యలుగ నెను.

రాజకీయ నేతస్థులు.

మధ్యాహ్నము సామాన్యతీర్మానములను గురించి చర్చించుటకు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమైకొన్నది. సామాన్య తైదిలు కువలె గాకుండ రాజకీయనేతస్థులకు విచారణ కాలములోను, తీర్పుచేప్పిన పిమ్మటను మంచి ఆదరణ ఉండవలెనని శిఫార్సు చేయుచు ఒకతీర్మానము ఉపపాదించబడెను. ఈ తీర్మానము అంగీకరించబడెను.

బొంబాయిలో ప్రారంభవిద్య

నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్యగురించి ఆలోచించి నలవో లాసంగుట బొంబాయిప్రభుత్వమువారి విచారణసంఘమును స్థాపించిరి. ఈ సంఘమునకు 50 నారాయణచంద్రవర్మగారు రధ్యక్షులు. బొంబాయి, అహమదాబాదు, కరాచియున్న గు ప్రదేశములలో సంఘమువారు పర్యటనము గావించి అనేకమంది అభిప్రాయములకునుగొనిరి. బొంబాయి బాలికలకును నిర్బంధించి విద్య అవసరమని దాదాపు అందరు అభిప్రాయ మొసంగిరి. పాఠశాలలపై అధికారము స్థానికసంఘముల కుండవలయునని అనధికారులు అభిప్రాయ మొసంగిరి. కాని ప్రస్తుతపు ఏర్పాటును అధికారులను మార్పుట అవసరమని అధికారులు చెప్పిరి. నిర్మూలకు ప్రత్యేకపాఠశాల లుండవలయునని కొందరు నలవో ఇచ్చిరి. లోకలుసెన్ను రెట్టించి మూడుమందలరూప్యముల కధికమగు మొత్తముమీద ఆదాయపు పన్ను విధించి విద్యావ్యాపకమునకు ఆదాయమును వ్యయపరచవలయునని నలవో లివ్వబడెను. సంఘనివేదికము క్రిందవివరములలోగ తయారగునని తెలియుచున్నది.

మాలనా అబ్దులుకలాం అజగు.

రాజద్రోహనేరము.

మాలనా అబ్దులుకలాం అజగుగారి కేసు విచారణకై కలకత్తా హైకోర్టు (వెనిడెన్సి మేజిస్ట్రేటు) గతఆదివారము 8వ తేది తీసికొ నెను. మాలనామీద క్రిమినల్ లాసవణాంట్లుక్రింద నొకనేరమును శిక్షాస్మృతి 124 ఎ. క్షేమక్రింద రాజద్రోహనేరము గలవనియు రాజద్రోహపుకేసు గొప్పవైనదను క్రిమినల్ లా సవణాంట్లుక్రింద కేసు కద్దుచేయుబడె ననియు పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు ప్రారంభమున చెప్పెను.

మేజి: మిమ్ము వదలిపెట్టినాము:

కోర్టుఇకొప్పేర్వరు. ఆయనకు ఇంగ్లీషు బోధపడదు.

మాలనా: నాకేమియు అవసరములేదు.

ప. ప్రాసిక్యూటరు: ప్రస్తుతపుకేసు శిక్షాస్మృతిలోని 124 ఏ క్రింద నున్నది. నిందితుడు మిర్జాపూరు మైదానమునందు 1921 సంవత్సరము జూలై 1వ తేది ఒకపర్యాయము జూలై 15వ తేది నరియొకపర్యాయము ఉపన్యాసముల నొసగియుండెను. అవిరెండును రాజద్రోహపూరితములైనందున క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడు 196 వ క్షేమక్రింద గాని శిక్షాస్మృతి 124 ఏ క్రిందగాని వచ్చును. ప్రస్తుతము నిందితుని రాజద్రోహ నేరముక్రింద ప్రాసిక్యూషను చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తృప్తు నొసంగిరి. నలుగురు ఫిర్యాదపక్షపు సాక్షులను విచారణజేసి కేసు జనవరి 11 వ తేదికి వాయిదా వేయబడెను. మాలనా అజగు విచారణ కాలచుంతయు శాంతముగ నుండెను.

అకాలీపత్రికపై మూలకచ్చపు దావాలు

నాన్కానా కేసునుగూర్చి యీపత్రికలో (నాయబహి) వ్యాసములవలన మానవత్వము కలిగినది గాన నష్టపరిహారము 25 వేలీప్పించవలెనని వెనుక లాహోరు కమిషనరుగా నుండిన కింగుగారును 15 వేలీప్పించవలెనని సి. వి. డి. నూపర్నంటు జూరింగుగారును దావాలు తెచ్చిరి. 10 వ తేదీని విచారణ జరుగుటకు సాయంకాలము 4 గంటలవరకును వాదులు రానందున రెండుదావాలును కొట్టివేయబడెను.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసినచో (3878)

“ఆలీ ప్రభుత్వ నిర్బంధము”

(The Karachi Trial)

అను, వివరముల నాలుకమును చునువుము

వెల 0 10-0 మాత్రమే. (పోస్టేజీ ప్రత్యేకము)

స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, టెనాలి.

బాపట్ల వికాశము ముగిసినది

అసలు నెం 664/1921 రు.

వాది:— అమరా సుబ్బయ్య.

యెదిరి

ప్రతివాదులు:—(1) డి. సుబ్బయ్యకెట్టి (2) యం. గురునాథంకెట్టి, (3) సి. సుబ్బయ్య మయినరు అయినందున గార్డీయక్ కెట్టి సుబ్బయ్య, (4) చీమకుర్తి శేషయ్య, (5) యీ సుబ్బయ్య (6) యీ సత్యనారాయణ, 5, 6 ప్రతివాదులు యున్నరు అయినందున గార్డీయక్ కెట్టి సుబ్బయ్య.

వైన నమోదయిన ప్రతివాదులును తెలియజేయుట యేమనగా: మద్రాసు స్కాల్ నెం 2594/1909 యన వాదిమీదనున్న లేటు చీమకుర్తి సుబ్బయ్య మీదనున్న 1, 2 ప్రతివాదులున్న 3 ప్రతివాదితొల్లెన్ని పొందిన డిక్రీ మోషనిషముగా కలంగుచేసుకొబడినది డిక్రీరేవక్ పొందుటకున్న సదరు డిక్రీనిట్టి అరులు జరుపకుండా శాశ్వత యిక్రీక్ష పొందుటకున్న మీమీద బాపట్ల పి. డి. ము. కోర్టులో వై నెంబరు 3 వాది దావా తెచ్చియున్నాడు. సదరు దావా మీస్టేటు మెంటుకు 19-1-22-వ తేదీన వాయిదా వేయబడియున్నది. గనుక తెలుపడమయినది.

3872

(5d) పత్రికానివాసయ్య,

వాదితరపు కలీబ, బాపట్ల.

అమరా సుబ్బయ్య నిర్దము

అన్నివిధముల ఫౌటెయిక్ వేసాలు చవుకైన ధరలోనున్నవి. స్వస్థపడుటకు ఉత్తరముగ మైన కట్ట ఆయుర్యద్రవ్యము. కోగిల శిరోష్టము లెచ్చుతల్లల తెలిపెడి అర్థ నిమిష. తెర్రామిటర్లు:—ఒకటికి రు 1-8; 8-కి రు 4;

8-కి ,, 7-8; 12-కి ,, 14.

లక్ష్మీ-సరస్వతి చిత్రరంగుల పటములతోటి కల

1922 సం॥ క్యారెండర్లు 20" X 10" కొలత కలది

అకాలం 10. ముందు ప్రకటన పంపవలెను.

1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు)	అకాలం
2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు)	,, 2
3. హైందవ స్వరాజ్యము (తెనుగు)	,, 12

కె. జెగడిసన్ అందు కో

తిరుకల్లిక్కేజి, మద్రాసు.

3269

హరికథ

లోకమాన్యుని పవిత్రజీవితము

ఇహ పర సాధనము

ఆంధ్రదేశమున నఖముఖముల నీవరకే వ్యాప్తమైనది. గ్రంథకర్తలు: డి. వెంకట్రామయ్య, డా. వెం. నరసింహారావు పోస్టుఖర్చులుగాక, ప్రతి 1-కి రు 0.8-0.12 ప్రతులు 5-0-0 వలయువారు డా. వెం. నరసింహారావు, తాడేపల్లిగూడెం, కృష్ణాజిల్లా

మహాతగాంధీ

3249

చాయాపటము వేసిన లెబరు పేజరు

100 కాగితములు చేర్చి అట్టబెండు చేసి

కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 12-కి రు 6

కార్డు 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0

కవరు 100-కి అ 14; 1000 ,, 7-8-0

కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి ,, 2-0-0

మీ అచ్చుకనులకు మాకు వ్రాయుడు

Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS.

నెయిడాడు పాఠశాలలు.

నిషేధ ప్రచారము.

గతబుధవారము సాయంత్రము నెయిడాడునందొక బహిరంగసభ జరిగి ప్రభుత్వమువారు మునిసిపల్, పాఠశాలలను దౌర్జన్యముగా నాకమించుకొనినందున వానివద్ద నిషేధ ప్రచారమును జేయవలసినదని తీర్మానింపబడినది. తీర్మానము ననుసరించి గతవారమునందే నిషేధప్రచారము అబ్బసూ త్యాజ్యిగారి నాయకత్వమున సాగుచున్నది. పాఠశాలలవద్ద కాపలా యుండగూడదనియు చివరకు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు పిల్లలను బంపవలదని బోధకూడనేయ గూడదనియు కలెక్టరు ఇదివరకే యుత్తరపు నేసియుండినందున ప్రజలు అత్యాచారముతో గుంపులు గుంపులుగగూడ ఆయుత్తరపునుగూర్చి కలలోతాము చర్చించు కొనుచుండిరి. గాంధీ మహాత్ముని యుత్తరపు ప్రకారము వీధులలో ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ గూడి ఊరేగింపుగ వెళ్ళుచున్నారనికూడ నెద్ద అన్యాయములను తీసికొని ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు పిల్లలను పంపవలదని పలువిధముల బోధించుచున్నారు. అబ్బసూ త్యాజ్యిగారు పుష్పమాలాలంకృతులై 10 మంది కలటేయరులతోను సొక స్త్రీ కలటేయరుతోను హాజరుకాగానే యుత్తరపునునకు మితిదాక యుండెను. అంతట కొన్ని పాఠశాలలను సంఘాత్ముగ భావించుచును, ఈ లోపుగ ప్రభుత్వపాఠశాలలగుడ యింపుమింపుగ అన్నియు భావించుచును. మునిసిపాలిటీకి స్వాంత్ర్యము మరల కలిగిన గదాయని ప్రజలు గంతోషింప మొదలిడిరి.

ప్రజలపట్టుదల.

కమిషనరు ప్రాంటుగారు అహమ్మదాబాదునుండి గత శుక్రవారము ఉదయమునుండి వచ్చెనని అప్పటినుండియు తమ భావికర్తవ్య మేమో యని యధికారులు తమలో తాము గుసగుసలాడుకొనుచుండి రనియు తెలియుచున్నది. ఈవిధముగ తమకు పరాధము గలుగునని అధికారులు మొదట తలపెట్టియున్నారనియు ప్రజలనూతనము తుదివరకు వైరముగ పోషించునని ననెడి పట్టుదలతో నున్నారు. కలటేయరులను అరెస్టుచేసిన వారియవార మరీకొందరు, ఈలాగున ననేకలు రంగమునకు దుమకుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఈవిషయమై ఒక నెయిడాడు వారేగాక జిల్లాలోని వారు ఎల్లగుడ పట్టుదలతో నున్నారు. అందరును ఒక్కచోట గుమికూడ కూడదని నాయకులు చెప్పుగా నిశ్చయముగ ప్రతిపాదన తమతమయిండ్లకు వెళ్ళిపోయిరి. మునిసిపాలిటీనుండి దౌర్జన్యముగ ప్రభుత్వము వారిచే తీసికొనబడిన పాఠశాలల స్థానమున మునిసిపాలిటీ వారు మరీకొన్ని ప్రోత్సాహకాలము ఇవ్వవలయునని స్థాపించుచున్నారు. ప్రభుత్వపాఠశాలలు భాగిగా నుండగా యిమునిసి పల్ పాఠశాలలలో కనేకులు విద్యార్థులు శ్రద్ధతోను నెన్నుచున్నారు. ఈ సాధ్యాయులును, బాలుకులు తమ విద్యార్థకుల ముగ బాధయ గీయులతో ప్రాసంభించుచున్నారు.

అబ్బసూ త్యాజ్యిగారి, ఇతర కలటేయరులను అరెస్టు చేయవలదని వదలులు వ్యాపించి యుండెనుగాని అధికారులు మాత్రము అరెస్టుచేయగూడదని నిశ్చయించి కొకనటుల తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వపాఠశాలలకు వెళ్ళగూడదని ప్రబోధము యథావిధిగ జరుగుచున్నది.

జిన్నా గారు.

ఆంగ్లములకు సంక్షేపము.

బొంబాయి ప్రతినీధి మహాత్ముడల్లి జిన్నా గారిని సందర్శించి ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి యభిప్రాయము లడిగెను. వారిరువురు కును ఈవిధముగ సంభాషణ జరిగెను.

నిరాకరణోద్యమము తీవ్రగతిన నడుచుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధములను పూర్తిగ కొనసాగించుచున్నారు. మన కర్తవ్యమేమి?

ప్రజలలో నన్ని సంఘములవారును వికమ్యము గగి యున్నంతకాలము ప్రభుత్వమువారి యాటలు సాగవు. వారు ముకు లోబడక తప్పదు. బ్రాహ్మణోద్యమము ప్రవేశించి నందులకు నేను మిగుల చింతించుచున్నాను. దుర్బుధువశమున నది బొంబాయిలోగూడ తలనూపినది. యువరాజు మదరాసుకు వచ్చినపుడు ఏమగునో నాకు తెలియదు.

నిరాకరణోద్యమ మెంతకాలము సాగవచ్చును?

ఎంతకాలమైనను సరియే. మనమందరమును వికమత్యముతోనుండి, వైరముగ చునకాద్యక్రమము నిర్వహించుచుండిన చాలును.

గాంధీమహాత్మునికి సర్వాధికారము నిచ్చిందలకు ప్రపంచ మెకసర్కారును లాడునేమో?

దానికి మనమేమి చేయులను. బొంబాయిలో జరుగనున్న సమావేశమునందు ఏదోయొక నిర్ణయము కాగలదు.

ఆంగ్లములకు ప్రత్యేకముగ నేమేని సంక్షేపము నొసంగదరా?

వికమత్యము గలిగియుండుదని గోరుటయే నాసంక్షేపము

వకటన

అమర్త లూరులోని బోర్డు ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలలో నెల 1-కి రు 23-0-0 లు జీతముమీద ఎలిమెంటరీ హైస్కూల్ గ్రేడు బ్రాయినింగు అయిన ఉపాధ్యాయు గాలు శ్రావలయును. గడద తీర్చుకొనునకు అర్హులు అయిన స్త్రీలు దరఖాస్తులను తెనాలితాలూకా బోర్డు వెలిడెంటు గారికి 15-2-22 తేదిని గాని అంతకులోగా గాని పంపుటకు కోరద మయినది.

డి. బి. పాల్,

(వెలిడెంటు 8-1-22.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి మదనముంజీ మాత్రము
విక్రయించుటకు తనేవాసము, ఏకమల్లు
కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ తెశవభీ,
(2198) 27, చినబాబుగోడ్డు, మదరాసు.

అహమ్మదాబాద్ సభలు

కెల-ష దేశీయమునకు

కొలది ప్రతులు మాత్రమే.

ఇందు అహమ్మదాబాద్ పురచారిత్రికము, దేశీయ సభామందిర రమ్యములు, తాత్కాలికాధ్యక్షులగు హాకిం అజ్మల్ ఖానుగారి గంభీరోపన్యాసములు, మహాత్ముని వచనా మృతములు, చిత్రరంజనదాన, వారి కతిమరీయొక్క యుద్ధే జంబులగు సంక్షేపములను యింపుగునట్లు ముద్రింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి 0-4-0

50 ప్రతులు 11-0-0

100 ప్రతులు 20-0-0

కలయెవారు:— ములుగు వెంటకరమణయ్య, (8366) పుష్టాపత్రికా కార్యస్థానము, ఒండ్రు.

మహాత్మా గాంధీ

ఆరోగ్యదిగర్భిని

వడ్డి శ్రీరామమూర్తిగారిచే సంపూర్ణముగా నాంధ్రీక రింపబడినది. సర్వజనులను చదివి ఆగ్రరణలో పెట్టుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము గనుక అసలు భరీపునకే అమ్ముచున్నాము. ప్రతి 1 కి 0-6-0 లు మాత్రమే.

మేనేజరు:— పాపుల్స్ స్వదేశీస్టోర్సు, (8358) పెద్దపురం (గోదావరి)

జనకగారి రింగువరం లోషక

పై రింగువరం లోషక పువయోగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జి, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నవ ర్తయగును.

నెల బుడ్డి 1 కి రు 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.

సోల్ యేజెస్టు, కనరపు యేజెస్టు, (8355) పాల్కటపుక, మదరాసు.

నిష్ఠముగ కయారతేయబడిన కాస్త్రీయ డొనభజులు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో డొరభజు. తెలుగు భాష యందు గాని, ఇంగ్లీషు భాష యందు గాని కాస్త్రీయ భాష ఉచితముగా కంతుమనకు మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, చింతా సోడో, నూనెబాగ్, మదరాసు.

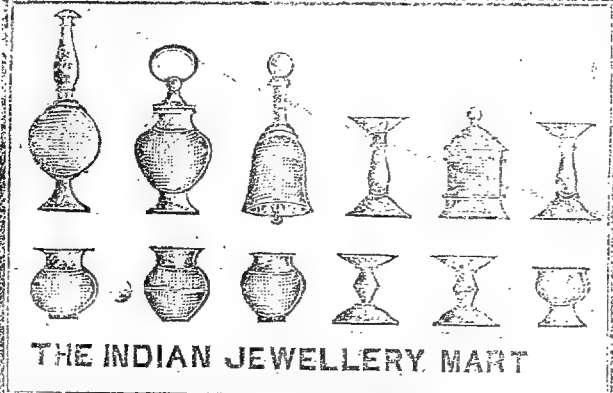
అన్ని రోగములకు

మా నిలయమందు ఆయుర్వేద విశిష్ట లాసంగి బడును. నేటివరకు పాశ్చాత్య వైద్యులను చికిత్స సేయంగని ఆతి మాత్రము, నీయ, బొమ్మెత్త, పక్షివాక్యములకు మేము పూర్వీక (Guarantee) చికిత్స నొసంగెదము. మావైద్యనిలయంబున భిక్షుములు, మలైవధులు, శిశువులు, ఆశ్రమముల ఎల్లవృద్ధులును విక్రయమునకు సిద్ధముగ నుండును.

ఆర్. ఆయుర్వేదాచార్యులయొక్క, బాబు వీధి, కాకినాడ. (8320) Koralla Rajarao, Physician

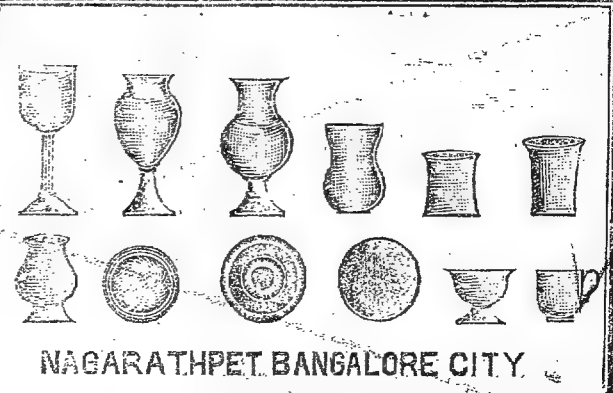
వెలనులభము !

మంచివెండితో ఒకే కేకుల బంగళము తెశవ నిండా జుండ ముగాతయారు తెసిన అంబు నూనెలు 24 గల ఒక సిల్లు నునిరాత్రిలో

THE INDIAN JEWELLERY MART

నిండా అపురూపము !!

NAGARATHPET BANGALORE CITY.

బొమ్మల వడ్డ నుంచుకున్నా, కడక యింటిలో అల్పకారముగా నుంచుకున్నా, ఆడబిడ్డకుయినా ముగా యిచ్చుట కన్నా ప్రవయోగకరము.

వెల సెట్టు 1-కి రూ. 15-0-0 బంగారు గిల్లు వేసిన సెట్టు 1-కి రూ. 20-0-0 పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. అర్జునులో 5 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపవలయును. (8375) ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, పోస్టుబాక్సు నెం 40, నగరత్ పేట, బెంగుళూరు సిటీ.

మదరాసు అందునదరకామరాటా
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,
(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన (3364)

యువరాజుగారు చెన్నపురికి
వచ్చునందర్భావన 1922 సం. జన
వరి 18 వ తేది మొదలు 17 వ తేది
వరకు చేయు ప్రత్యేక
యేర్పాటు.

1922 సం. రము జనవరి నెల 13 వ తేది
యువరాజుగారు మద్రాసుకు వచ్చునప్పుడును, జన
వరి నెల 17 వ తేది మద్రాసునుండి బయలుదేరి
పోవునప్పుడును చేయునట్టి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులు
యీక్రింద తెలుపబడియున్నవి.

కాలనిర్ణయ శట్టిక యందు
మార్పులు

1. (ఎ) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకు మధ్య బోవుచున్నట్టి ఈక్రింద తెలుప
బడిన లోకల్ బండ్లు రద్దుచేయబడును. అవి ఆప్ర
కారముపోవు.

నెం 61 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 5 ని. బయలుదేరి బీచి 9 గం 11 ని చేరును.

నెం 90 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 44 ని. బయలుదేరి బీచి 9 గం 50 ని చేరును.

నెం 62 రు బండి బీచినుండి పగలు 9 గం 22 ని.
బయలుదేరి రాయపురము 9 గం 28 ని చేరును.

నెం 92 రు బండి బీచినుండి పగలు 10 గం 8 ని
బయలుదేరి రాయపురము 10 గం 14 ని చేరును.

(బి) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకుమధ్యను, బీచి రాయపురము స్టేషను
లకుమధ్యను బోవుచున్న నెం 69, 54 రుల లోక
ల్ బండ్లు మొత్తముకాల నిర్ణయముకంటె 10
నిమిషములు ఆలశ్యముగా ఈక్రింద తెలుపబడిన
కాలనిర్ణయప్రకారము పోవును.

నెం 69 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు 10
గం 38 నిమిషములకు బయలుదేరి బీచి 10 గం
44 నిమిషములకు చేరును. నెం 54 రు బండి బీచి
నుండి పగలు 10 గం 54 నిమిషములకు బయలు
దేరి రాయపురము 11 గంటలకు చేరును.

(సి) 17-1-22 తేదిన తిరువళ్ళూరు నుండి
బయలుదేరి మొత్తముగా సెంట్రలుస్టేషను రాత్రి
9 గం. 10 ని. చేరునట్టి ఇ. నెం 48 రు లోకలు
బండి పెరంబూరునుండి నేరుగా రాయపురము
రాత్రి 9 గం. చేరును.

(డి) 17-1-22 తేదిననుండి నెం 19 రు బెంగు
ళూరు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసు సెంట్రలు
స్టేషనునుండి రాత్రి 9 గం 30 ని. బయలుదేరుటకు
బదులు 9 గం. 20 నిమిషములకే బయలుదేరి
అర్కోణము రాత్రి 11 గం. 15 ని. బదులు
11 గంటలకే చేరును. మద్రాసునుండి అర్కో
ణమువరకు ఈక్రింద తెలుపబడిన కాలనిర్ణయ
ప్రకారము పోవును.

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి	9-20
బేసిన్ బిడ్డి చేరుట	" 9-25
" నుండి బయలుదేరుట	" 9-27
పెరంబూరు చేరుట	" 9-33
" నుండి బయలుదేరుట	" 9-35
విల్లివాకము చేరుట	" 9-41
" నుండి బయలుదేరుట	" 9-43
కొరటూరు దాటుట	" 9-46
అంబత్తూరుదాటుట	" 9-50
ఆవడి చేరుట	" 9-57
" నుండి బయలుదేరుట	" 9-59
పట్టాభిరామ్ దాటుట	" 10-5
తిన్ననూరు దాటుట	" 10-10
సెవ్యాపేట దాటుట	" 10-16
తిరువళ్ళూరు చేరుట	" 10-23
" నుండి బయలుదేరుట	" 10-31
కడంబుత్తూరు దాటుట	" 10-36
మణూరు దాటుట	" 10-42
తిరువాలంగాడు దాటుట	" 10-46
మోసూరు దాటుట	" 10-52
అర్కోణము చేరుట	" 11-0

" నుండి బయలుదేరుట

పట్టాభిరామ్ దాటుట

తిన్ననూరు దాటుట

సెవ్యాపేట దాటుట

తిరువళ్ళూరు చేరుట

" నుండి బయలుదేరుట

కడంబుత్తూరు దాటుట

మణూరు దాటుట

తిరువాలంగాడు దాటుట

మోసూరు దాటుట

అర్కోణము చేరుట

(ఇ) నెం 37 రు రైచూరు ప్యాసంజరుబండి
మద్రాసునుండి రాత్రి 10 గం 15 నిమిషములకు
బదులు 11 గంటలకు బయలుదేరి మధ్యదారిలో
సాధ్యమైనంతవరకు మించిపోయినట్టి కాలమును
సరిపుచ్చుకొనుచు గమ్యస్థానము ఆలశ్యముగనే
చేరును.

2 : 17-1-22 తేదిన మద్రాసు సెంట్రలు
స్టేషనునకు రాత్రి 9 గం. 20 ని. మొదలు
10 గం. 40 ని. వరకు జను లెవ్వరును పోకూ
డదు. రాత్రి 9 గం. 20 ని. స్టేషను ఆవరణము
నుండి బయలుదేరి పోనట్టివారు తక్షణం అచ్చటి
నుండి బయటికి పోవలెను. సదరు కాలమునందు
ఎవ్వరిని గాని స్టేషనుకు రానియ్యరు.

ఆంధ్రక్షత్రియుల కొక విజ్ఞప్తి

అఖిలభారత క్షత్రియ మహాసభ కాశీపురియందు జయ
ప్రథముగా జరిగినది. శ్రీ కాశీపురి మహారాజుగారు అస్సఫర్
కొండుటచే నైలానా మహారాజుగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వ
హించిరి. గత సంవత్సరం జగన్నాథరాజుగారు మహాసభ జరిగినప్పుడు
తునినుండి శ్రీ రాణీవారి సెలవు ప్రకారము శ్రీ మీర్జా నల్లప
రాజు అచ్యుత రామరాజుగారు వగైరా మహాసభావలంబున
కృష్ణాజిల్లానుండి కొందరు క్షత్రియులు విజయం చేయుటయు
మహాసభాసభ్యులుగా తేర నుద్దేశంప, అదివరకే కొందరు రాజు
క్షత్రియులమని మన జాభానినుండి సభ్యులుగా తేరిన మహాసభ
భావులు మనకాఖిల భారత వారికి తగుసలతో మహాసభ
వారికి ఇయ్యని కారణమున సభ్యులుగా తేర్చుకొనబడలేదు.
ఈ యంతము పెదపూడి గ్రామమున శ్రీ సెలలో శ్రీ మంత్రి
సుబ్బరాజుగారి భవనమున జరిగిన వ్యాకసందర్భమున శ్రీ కొం
రు సెలవిచ్చియుండిరి. జాన్ సెలలో నేను, మహాసభకు
జనల్ శ్రేణిటరీ గౌరవనీయులగు శ్రీ రాజా సర్ రామపా
సింగుగారిని కలిసి యావత్సంగతులు విశదపరచితిని. అందు
నైన శ్రీ రాజుగారు దూరస్థ మగుటచేతను, భాషా భేద
మగుటచేతను ఇట్టి పొరపాటు సంభవించిన దని సెల విచ్చి
క్షత్రియులని నేను స్పష్టపై చేసినవారిని చేర్చుకొనుటకు వాగ్దాన
మిచ్చిరి. ఈ యంతము రాజపుత్ర సమాజ శ్రేణిటరీగారి పేర
వ్రాయుచు, సభ్యులు కాగోరువారి నామధేయములు తెలుప
బోయితిని. ఈ విషయమై ఈ ఆరమాసములనుండి జవాబునొంద
బాలనైతిని. శ్రీ మీర్జా నల్లపరాజు అచ్యుతరామరాజుగారు
ఈ మధ్య తునినుండి సభ్యత్వమును గుర్చి ప్రయత్నించవలసిన
దని వ్రాయగా, శ్రేణిటరీల నందరిని కలిసికొని మనము క్షత్రి
యులమని రుజువుపర్చి నేను ఎరిగియున్నంతవరకు ఉత్సాహ
వంతులపేర్లు ఈ దిగువ 20 మందిని చేర్చించితిని. ఇంకను చేర
గోరువారు నాపేర వ్రాసిన వారి పేర్లున్న సమాజాచేయించ
బడును. సదరు సభ్యులు 1921 సంవత్సరం తాలూకు చందాను
2-0-0 న్ను 1922 సంవత్సరం చందాను 4-0-0 న్ను పెరిగి రు
6-0-0 లున్న జనరల్ శ్రేణిటరీ గౌరవనీయులగు శ్రీ రాజా
రామపాలసింగుగారికి కుమ్రము ధారీ, ఇల్లా రాయబరేరీ,
యం. పి. అని పంపించవలెను. ఇంటి పేరు పొడి యతురము
చాలును. సాధ్యమైనంతవరకు మనియార్డర్ల పంపించకొల్పాను.
హిందీభాష త్వరలో నేర్వని యెడల సభ్యత్వమువలన లాభము
లేదు. సభాకార్యక్రమము హిందీలో జరుగును. రాబోవు మ
హాసభ ఆగ్రాలో జరుప నిశ్చయింపబడినది. రాజపుత్రాజు
సమహద్దు. ఢిల్లీ అక్కడకు మూడుగంటలు ప్రయాణము. మన
ప్రాంతమునుండి హెచ్చుమంది దయచేయవలసియున్నది.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు
యన్ - వెంకటపతిరాజు, కాశీ.

పూ. వెంకటపతిరాజుగారు వి. యే. తాలూకా బోర్డు
వ్రేలిడెంటు సా కొరం పూ. భూపాల వెంకటపతిరాజు
గారు, తాళ్లపలస; గొ. జగన్నాథరాజుగారు. వి. యే. వి.ఎల్.
వకీలు గోదావరిజిల్లా శ్రీ మీర్జా నల్లపరాజు అచ్యుత రాజు
రాజుగారు, తుని శ్రీ శత్రుపాయ వెంకట నీలాధిరాజుగారు,
సా.తుని, పెన్నెత్తి నూర్యనారాయణరాజుగారు. వి. యే,
ప్రీతరు బుద్ధరాజు వెంకట్రాఘవరాజుగారు, వి. యే, వి.యల్
వకీలు కాకినాడ నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, కోడూరుపాడు,
దాట్ల నూర్యనారాయణరాజుగారు, అల్లవరం కృష్ణాజిల్లా, దం
డు నారాయణరాజుగారు. వి. ప్రీ. పి, వియల్, ఏలూరు పెన్నె
త్తి పెద్దిరాజుగారు, వి. యే, వియల్, వకీలు, ఏలూరు కలి
దిండి వెంకట్రామరాజుగారు, వి. యే. వియల్, వకీలు, మద్రా
సు, భూపతిరాజు తిరుపతిరాజుగారు, తుముడ విల్లి వేగేశన
సుబ్బరాజుగారు, గణపవరం, పెన్నెత్తి రామభద్దిరాజుగారు,
మహాదేవపట్నం పెన్నెత్తి తిరుమలరాజుగారు- గరగపూరు, కలి
దిండి వెంకట్రామరాజుగారు, పెదపుల్లెరు కలిదిండి నూర్యనా
రాయణరాజుగారు, పెన్నెత్తి సుబ్బరాజుగారు కాశీ మంత్రి
నూర్యనారాయణరాజుగారు, భాదీపాలెం, రాపట్ల తాలూకా
గుంటూరుజిల్లా.

నివ్వునుగ తయారుచేయబడిన కాశ్మీరీ కొవ్వములు.
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాబులగు ఉచితముగా వంతుకును.
మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
12, హరిస్ రోడ్, హంటురోడ్ - మదరాసు.

(3148)

గొప్పతగుధరల ఆమకము

నేటిదినము కొనడలచినది రేపటివరకు ఆపకుడు.
ఏలననగా? నమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్యకృత్యములలో
తప్పక ఆదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?

కాశీ, కంచి, బెంగుళూరు, కొర్నాడు, మరియుతరజాగారిలోనుండి వట్టు, నూలు
జువీరకములు అంగడి ఈ దిగువ దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.

ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్స్ కాశీ, బెంగుళూరు, సేలం జువీరముందిరము,
40, 41, 42 రత్నబజారురోడ్డు, వార్డిరాను, మద్రాసు.

క్రీ. సరకులు!

బొంబాయి స్వదేశీ స్టోర్సు

స్వదేశీ సరకులు!!

నెం. 40, 41, 42, శత్రువబాదురోడ్డు, బార్డిటౌను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, త్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిల్లి టిఫ్ట్ నెట్లు, ఇతర వాటిలో నాలు రకములు, కోటు, నూరముళ్లు, మొదలగు ముదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనప ట్రంకులు, శీషీను కుపయోగ వస్త్ర రకములు, వైన కేసుకోను నవి మావద్ద ఆకేక గించుకొను వెకము పెట్టల కాన్వాను కేసులు, బ్రీపుసంచులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొదలగునవి మొదలగునవి పలువిధముదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునవి ఆ నేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టాకులో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ మాత్రన బ్రాంచీని తెలుచియున్నాము. బెంగుళూరు, కంచి, కాశీ, మద్రాసు, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూదేశమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత నుకు తగినట్లు వుపయోగించునున్న పెండ్లిమొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించును తగిన సరిగ పట్టు నూలు జవిళి రకములను రప్పించి, స్టాకు చేసేయున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

మహాత్ముని గ్రంథములు

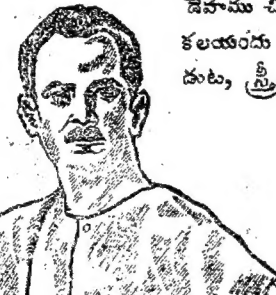
సర్వోత్తమ రాయ కృతులు

- మూరరాజు : అశ్వుశమైన కథ. నాబకము వలె నుండును. పసిచేయుట చేతితోనా నెత్తితోనా అయిట ఇందు రమ్యముగా వివరింపబడినది. చదువను చదువను కడుపుబ్బునట్లు నవ్వవలసియుండును. నెల ౦-౪-౦
- నీతిధరము : జీవితరహస్య మిం దిమిడియున్నది. నీతిబలముయొక్క అప్రతిమానత్వము ఇందు చక్కగా వివరింపబడినది. సులభముగా పఠశక్తేలి. నెల ౦-౪-౦
- నంపూర్ణస్వరాజ్యము : సి. ఎస్. ఆంధ్రానుగారి అద్వితీయమైన శేఖరకు గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారి యనువాదము. నెల ౦-౪-౦

వేదంశం వెసి, మద్రాసు. (3223)

విరిలెన్ ధాతువృద్ధి లేవ్యాము

ఇదివరలో యెవరికెల్లను కనిపెట్టబడిన వింతయైన ఔషధము.

చదువుదనము, నరములకు బలమును, మెదడునకుబలమును మొదలగువానిని వృద్ధిపఱచి నుఖ మిచ్చునది. ఈ విరిలెన్ కదా, "కామజేవుడో" అని తలవతగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును. ఆ నేక అంగేయస్త్రీ, పురుషులచే వాడబడి, వారిలకు నుంచి వర్తి ఫి కేట్లు పొందబడియున్నవి. 82 పూటలందు బుడ్డి 1-కి రు 8-8-0. ఒకనెల ఔషధము (8 బుడ్లు) రు 9-0-0. వైవిలాసము:— విరిలెన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, మాంట్ రోడ్, మద్రాసు.

విచిత్రమగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇందు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యద్భుత శిల్పనాచాతుర్యముతో చిత్రీకరింపబడియె. స్వాతంత్ర్యాభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే గాక స్కూలు బాలురకును, చిత్రలేఖకులకును మిక్కిలి విసోదకరముగా నుండును. కాపీ 7 అణాలు; 3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే

M. S. M. Rew,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

వి. పి. లు త్రిప్పివేసినచో స్వచ్ఛమగు గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

ఏకముఖికావయోగమునట్లు — సర్వరోగక్షయకరము

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి

"దేవామృతరసము"

(341)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపకేంధ్రులది వనములికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేసజేయగా విక్రయమగుచున్నది. ఏవిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను దాగుజేసి ఆ నేకయోగ్యతాపత్రికలను బడకియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట పంపబడును. ఆర అవుణము బుడ్డి ౧ కి రు ౨. కాలు అవుణముబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు దేవామృతరసము కంపెనీ, ప్రొవైటరు: ములుగుట్ల నరసింహాచార్యులుగారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుచిరాపల్లి జిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క ముక్తితను పోగొట్టుటయందు శుభ్రైక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలొకో నందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు వుచితముగా పంపబడును. (2973)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనపవాడి బొంబాయి.

శివామృతతైలము

తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము.

కండ్లరోగమును పోగొట్టును. నెల 6 టైన్సుల బుడ్డి రూ 1.

మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను.

విశ్వనాథం నుబ్బరామవైద్య ఆయుర్వేదవేద భవనము, కోవూరు. (నెల్లూరుజిల్లా) (8175)

ఏలూరువార్తలు.

(స్వకీయ విశ్లేషణ)

ఈనెల 27వ తేది రాత్రి 7-30 గంటలకు శ్రీముత సోమంచి భీమకంకరంగారు పరలోకగతులయిన వ్రాయుట కెంతయు విచారముగా నున్నది. ఆయన స్నేహితులను తెలుగనివారెవరునలేరు. ఆయనకు తెలుగు ఇంగ్లీషు రెండుభాషలయందును నుంచి పాండిత్యము గలను. కొంతకాలమిక్కడ మ్యునిసిపల్ చైర్మనుగా నుండిరి. పూర్వము కాంగ్రెసుసభలలో పాల్గొనిరి. వాలంటియరు సైన్యములో మెంబరుగా నుండిరి. ఏలూరులో న్యాయవాదిగా నుండిరి. ప్రసిద్ధిపడసిరి. ఆ నేకమందికి ద్రవ్యసహాయము చేసిరి. ఆయనకు వయస్సు 65 సం॥లు. ఆయనబంధువులు మిత్రులును శవమును ఏలూరుపురమున నూరేగించి చూడిమె శ్మశానములోనున్న ఆయనస్వంతతోటలో దహనము చేసిరి.

శిక్షలు

డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు వింజమూరి వెంకన్న పంతులుగారు సహాయనిరాకరణోద్యమములో పనిజేయుచున్న చిలుకూరి వెంకటప్పారెడ్డిగారు అను 20 సం॥ల బాలని బామిన యియ్యవలసినదని యుత్తరువు చేయగానందుకు ఆయనసమ్మతించనందున ఒక సంవత్సరము కక్ష విధించిరి.

ఉపన్యాసము

29 వ తేదీని శ్రీయుక్త టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారి పురమునకువచ్చి సహాయనిరాకరణమును గురించి పురమరేడిరమున నుపన్యసించిరి.

ప్రకటన సంఘ ప్రచురములు

అంగోరా 2 (ఫ్రాన్సు)

కామన్న సభలో, అంగోరాలలో ఫ్రెంచి ప్రతినిధి యొక్క రాయబారములను గురించి ప్రశ్నింపగా హాజరువర్తగా శిల్ప జెప్పిరి. వైశీషియాలోని ఫ్రెంచి సైన్యములను తిసివేసిన సం దర్భమును గురించి అంగోరాలలోని ఫ్రెంచి ప్రతినిధి రాయబారములు సంప్రేక్షికరముగ ముగిసెనని దెలియుచున్నది. ఈ విషయముననే ఫ్రెంచివా రంగోరాలలో రాయబారముల సలిపిరి. కాని మరెక్కడూ గాదని తెలిసెను. కమలిష్టులకును ఫ్రెంచివారికిని రాయబారములు గుదురునాయనటకు ప్రత్యుత్తర మియ్యబలను. అది ఫ్రెంచివారికిని బాతీయవాదులకును సంబంధించినది.

* * * * *

తైపురై టింగు గుమాస్తాల జీతములు

ప్రభుత్వమువారి క్రిందియుత్తరువును జేసిరి. అది మార్చి 1921 నుండియు సమలులోనికి వచ్చును. పబ్లిక్ సర్వీసు ప్రకటనలో తెల్పిన కనీసపుషీతుల హ్యాసయి తైపురై టింగులో ఏదైన పరిక్షయం దుత్తీర్ణుడైన యె డ ల పిర్త పనిజేయు క చేరీలలోని గు మా స్తాల కి చ్చు క నీ స పు జీ త మి యా వ లె ను. పబ్లిక్ సర్వీసు ప్రకటనలో దెలిపిన సామాన్యవిద్యార్హత లేకయే తైపురై టింగులో మధ్యమ, లేక ఉత్తమ తరగతులలో నుత్తీర్ణులైనవారికిగూడ వైజెప్పిన వేతనమే ఈయవలెను. తైపురై టింగు ఎలిమెంటరీ పరిక్షయం దుత్తీర్ణులై సామాన్య విద్యార్హతలు లేనివారికి మదరాసులో నెల 1-కి 20-1-35 రూపాయలును ఇతర చోట్ల 23-23-23-1-35 రూపాయలు వేతనమును నీయవలెను. తైపురై టింగులో ఉత్తమపరిక్షయం దుత్తీర్ణులైన వీరియు ముల్తహ్యాండు తైప్పిటులకు 10 రూపాయలవలెనే ఈయబడును. వీరు తైపురై టింగు పని జేయవలెనవలెను. ప్రతి యద్యోగము యొక్క జీతమునకును బలైపును ప్రభుత్వమువారిసమ్మతి యుండవలెను.

గవర్నరుగారి క్రిందను గౌరవనీయసభ్యులక్రిందను, మంత్రుల క్రిందను నుండు సాంకేతిక లిపి వ్రాయువారలకు తైపురై టింగు తెలిసినయెడ 1 మార్చి 1921 నుండియు 10 రూపాయల చొప్పున ఈయబడును.

తాడిపత్రి తాలూకా యల్లనూరులో ఆశ్వయుజ శుద్ధ దశమినాడు రాటుముల నూరేగించిరి. సాయంకాలము 6 గంటలకు సభ జరిగెను. అందు విదేశీ వస్త్రములదహనము చేయబడెను.

గత డిసంబరుమాసములో మంగుళూరు మెయిలు బా మిడ్డినేనునవద్ద క్రిందపడి కొందరుప్రయాణికులు మృతిసాంధిరి. ధర్మపురి సబ్ మేజిస్ట్రేటు ఆ కేసును విచారించుచున్నాడు.

వేల్పుయ్యవరాజుగారు బొంబాయిగరములో నున్నంత కాల మతనితోగూడ గౌ. ఛానీలాలో మహతా, గౌ. గులాం హుస్సేనుహద్యతుల్లాగార లండవలసెట్టును, వేల్పుయ్యవరాజుగారు పూనాకు వెళ్లునప్పుడతనితోగూడ గౌ. ఆర్. పి. పరంజివె గారంద వలసెట్టును గవర్నరు సర్ బార్జి ల్యాయడే గారు నియమించిరి.

తంత్రినిలాసము : పంజీట్ - మదరాసు.

గాంధీ మహాత్ముని

సంహగ జీవిత చరిత్రము

'లోకమాన్య' తిలకు జీవితము డాక్టర్ న్యాసములు' 'పంజాబు దురంతములు' లోనగు ఉద్బంధముల రచించిన శ్రీయుత మూనికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి గారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని క్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయ, టాపీ లేకుండ తీసిన పటమునుకలదు.

300 పేజీలు-వెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

వెద్దలప్పు సంతకముగు ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని పటముగలదు.

వెల ౦-౮-౦.

వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర పరిషత్తు.

బెజవాడ.

(3108)

"దేవామృతరసము"

(3113)

సర్వోత్తమమగు - జీవీయ దివ్యవధము.

భగవంతుని పరిపూర్ణ అపారకరుణామృతము. లోకప్రసిద్ధిచెందిన తీవ్రజ్ఞామృతము. ఏకాలమం దైనను ఏదయన్ననం దైనను, వాతపితృ శ్రేష్ఠాదిభేదములు పాటింపక ఎట్టి ప్రాణవ్యాధులైనను పథ్యాపానము లావశ్యము లేకనే లోపలికిని వెలుపలికి ఉపయోగించుట కనుమలమైన సాటిలేని సుశీత మాలికారసము. ఈ దేవామృతరసము నొకమారు ఉపయోగించిన వారు దీని యధారస్థితిని జూచి అశ్రువర్షవలె కన్నులు. ఇట్టి రోగము నివర్తించునా యని ప్రశ్న జేయ నక్కర లేదు. ఏ మనుష్యునిచేత మాదేవామృతరస మందునో, అరదే సకలరోగములను నిర్మూలించ సమర్థుడైన వెద్ద డాక్టరు ఉపయోగించెడి విధానమును మందుకంట పంపబడును. వైశేష్యము చూచి తీయదు. దీని అద్భుతకృత్రిని సమీపలేక అంత్యమందు, రసము అసెడి చేయవో మాయరసము లావృత్తి యగుచున్నది. వాగ్రత్త.

మొత్తముగా లెప్పించెడి వ్యాపాలక మందికమీషను ఈయవలెను.

1/2 బొన్న బుడ్డి 1-8 రు 2-0-0

1/4 బొన్న బుడ్డి 1-8 ,, 1-0-0

సాంపిల్ బుడ్డి 1-8 ,, 0-6-0

ప్యాకింగు పోస్టేజ్ క్రత్యేకము.

వలయువారలు ఈ క్రిందివివరములకు వ్రాసి లెప్పించుకొనవచ్చును.

(1) ముఖపట్ట పరిశీలనాధికారులుగా, (ప్రాప్తి) పురు, దేవామృతరసము అధీను, కరూరు, S. I. Ry.

లేక

(2) అధిక అంకు రో, త్రాడ్యే, మదరాసు.

(3) పి. మధుకృష్ణ శెట్టి అంపు సన్సు, కమిషను ఏజంటు, నెం 48 వరదామర్తిపుక విధి-మదరాసు

(4) ముఖపట్ట లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిలుగా, చేబ్రోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం అగస్టు నెల మొదటి

తది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును అయ్యేవై కొవ్వలములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ జీవమునందు తరిగిన అయ్యేవై వస్తుప్రవర్తనము అన్నిటిలో బుగ్గించుటకంటె బలముగా నిర్వహించుచున్నాము.

వై కను వినియోగమునకు వ్యాపారాధరలపట్టి వందలబడును.

హిందూ వర్తనాధికార

వర్తనాధికార

అయ్యేవై మోడర్నముల తయారుచేయుచున్నాము. (3108) హిందూ నెం 15.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజంటు, కాకినాడ.

చందనాదిపటి

చందనాదిపటి:- (వశేషరంగములను బోగొట్టును

చందనాదిపటి:- శాపసర్పకమేహము (సెగ) రోగమును అతిత్వరముగా బోగొట్టును.

చందనాదిపటి:- మూత్రనాళములలోని ప్రణయమును బోగొట్టి మూత్రము బారీయగునట్లును మంట లేకుండచేయును.

చందనాదిపటి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలిగించును.

చందనాదిపటి:- శ్రీలత ప్రాప్తించిన శాపసర్పకమేహము (సెగ) రోగమును బోగొట్టును.

చందనాదిపటి:- శ్రీలత దైవికముగా వచ్చే యెర్రకును, తెల్లకును రోగములను బోగొట్టును.

25 మాత్రలు వెల రూ 1.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుస్సేన్ రోడ్డు,

మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

(గురు) (3166)

ఆధరణములు

బోవధములు

(2957)	తెనుగు	రు. అ. ప.
స్టాంపుమాన్యుల్	...	4 0 0
గ్రామోవోగ్గముల మాన్యుల్	...	2 8 0
ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ మాన్యుల్	...	8 0 0
సివిల్ ప్రొసీడర్ కోడ్	...	5 0 0
క్రిమినల్ ప్రొసీడర్ కోడ్	...	6 0 0
ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్ట్	...	8 0 0
లిమిటెడ్ ఆక్ట్	...	2 0 0
ఇండియన్ పీల్ కోడ్	...	2 0 0
హిందూ (1911) అచ్యుతా నున్నది	6 0 0	
బొట్టనకలి ముద్రపెట్టె	...	1 4 0

వికోరియా డిపో

మైలాపూరు = మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యాము

దుర్బలులసాలిటి సుఖం:- మేహము, నిక్కాక, కుక్క నష్టము, నిస్సత్తువ, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హ మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సు (ప్రాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 డబ్బీ రు 1-4-0. (3351)

రోజుపుష్ప లేవ్యాము:- ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 టు|| డబ్బీ రు 0-1-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0. పి. వి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ఆంధ్రులకు మహాత్ముని సందేశము

"స్వరాజ్య కాంగ్రెసుకు ముందే ఆంధ్రులెల్లరు హిందీభాషను చక్కగ నేర్చుకొనవలెను."

మహాత్ముని వాంఛను పూర్తిచేయదు. తక్షణం పుస్తకములకాను వ్రాయుడు.

౧. రాష్ట్రభాషాబోధిని (తెనుగు లిపి) మహాత్మాజీయొక్క పీఠికగలది. ౦-౬-౦

౨. రాష్ట్రభాషామంజరి ౦-౨-౦

౩. హిందీబాలబోధిని ౦-౨-౦

౪. మొదటివాచకము తెనుగు అర్థముననా ౦-౪-౬

౫. రెండవవాచకము తిప్పణముతో కూడా ౦-౫-౦

౬. స్వదేశిగానము అర్థముననా ౦-3-౦

హిందీప్రచారకార్యాలయము,

(3279) ౧౧3, లిగ్ స్ట్రీట్, ప్రెస్టిజ్, మదరాసు.

వనాపధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క తక్కువతన పోగొట్టుటందుకు శేరస్త్రిక గాంధిసది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్కోనందు ఎచ్చటికైనను గవాలాఖర్న, కృతరముగా పంపబడును. (3978)

విరావము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి.

ఇనాం

ఇనాం

రెండు అకాల స్థాంపుపంపిన మిక్కిలి సాగ నైన 1922 సం॥ రం పెద్దరంగుల బొమ్మ క్యాలండరు ఒకటి పంపబడును. జాబుమాత్రము వ్రాసిన బొమ్మ లేని క్యాలండరు యిహముగా పంపబడును. క్యాలం డరులు వి. పి. గా పంపబడవు. ఒకరూపాయ మణి యార్దరు పంపిన కి క్యాలండరులు రిజిస్టర్డ్ పోస్టు ద్వారా పంపబడును. రిజిస్ట్రేషను పోస్టుఖర్చులు లేవు. 3328

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj

152, Harrison Road

Calcutta.